

Uchwała Nr XVI/135/2012
Rady Miejskiej w Pilźnie
z dnia 28 lutego 2012 r.

w sprawie: zmiany uchwały Nr IV/35/07 Rady Miejskiej w Pilźnie z dnia 8 lutego 2007 roku w sprawie przyjęcia „Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2013” zmienionej uchwałą Rady Miejskiej w Pilźnie Nr V/26/11 z dnia 7 lutego 2011 roku.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz.1591 z późn. zm.) Rada Miejska w Pilźnie uchwała co następuje:

§ 1

Zmienia się uchwałę Rady Miejskiej w Pilźnie Nr IV/35/07 z dnia 8 lutego 2007 roku w sprawie przyjęcia „Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2013” zmienioną uchwałą nr V/26/11 z dnia 7 lutego 2011 r., w następujący sposób:

- § 1 otrzymuje brzmienie:

„ Uchwała się Program Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.”

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pilzna

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia .

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ W PILZNIE

Wiesław Ciszczon

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XVI/135/2012
Rady Miejskiej w Pilźnie
z dnia 28 lutego 2012 r.

PILZNO

*„Jeżeli człowiek sam nie wie do
jakiego
zmierza portu, żaden wiatr nie jest
pomyślny”
/SENEKA/*

*Program Rewitalizacji Obszaru
Miejskiego Pilzna na lata
2006-2015*

Pilzno, luty 2012

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
ROZDZIAŁ I	7
Rewitalizacja: pojęcie – przedmiot – cel – uwarunkowania	
1.1. Definicja rewitalizacji	
1.2. Współczesne uwarunkowania rewitalizacji jako elementu rozwoju społecznego	
1.2.1. Globalna Agenda 21	
1.2.2. Raport Krajowy Ministerstwa Ochrony Środowiska. Idee trwałego i zrównoważonego rozwoju w Polsce	
1.2.3. Programy, akty prawne i inicjatywy istotne dla rewitalizacji	
1.2.4. Istotne dla rewitalizacji założenia rozwoju i strategii społeczno-gospodarczej państwa	
1.2.5. Uwarunkowania procesów rewitalizacji	
ROZDZIAŁ II	25
Obszar i czas realizacji programu rewitalizacji obszaru miejskiego Pilzna	
2.1. Obszar rewitalizacji	
2.2. Czas realizacji	
ROZDZIAŁ III	38
Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza miasta Pilzna	
3.1. Syntetyczna charakterystyka miasta Pilzna	
3.1.1. Położenie miasta Pilzna	
3.1.2. Sylwetka miasta Pilzna na tle historycznym	
3.1.3. Podstawowe informacje o mieście Pilźnie	
3.1.3.1. Położenie i obszar miasta Pilzna	
3.1.3.2. Status	
3.1.3.3. Mieszkańcy	
3.1.3.4. Ochrona zdrowia i opieka społeczna	
3.1.3.5. Edukacja	
3.1.3.6. Kultura, turystyka, sport	
3.1.3.7. Profil środowiskowy	
3.1.3.8. Profil gospodarczy	
3.1.3.9. Komunikacja	
3.1.3.10. Infrastruktura komunalna	
3.2. Identyfikacja problemów miasta Pilzna w kontekście Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2013	
3.3. Podstawowe informacje o województwie podkarpackim	
3.3.1. Położenie i walory województwa	
3.3.2. Województwo na tle kraju	
ROZDZIAŁ IV	67
Określenie obszarów priorytetowych i identyfikacja problemów występujących w ich obszarze	
4.1. Delimitacja obszarów problemowych w ujęciu przestrzennym	
ROZDZIAŁ V	78
Określenie celu strategicznego i celów szczegółowych rewitalizacji	
5.1. Cel strategiczny	
5.2. Cele szczegółowe rewitalizacji	
ROZDZIAŁ VI	80
Nawiązanie do strategicznych dokumentów rozwoju społeczno – gospodarczego miasta Pilzna, województwa podkarpackiego i kraju	

6.1.	Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Pilzno 2004-2013	
6.2.	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pilzno	
6.3	Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego 2004-2006i 2007-2013	
6.4.	Narodowy Plan Rozwoju Polski NPR 2004 - 2006	
6.5.	Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007 - 2015	
6.6.	Narodowa Strategia Spójności 2007 - 2013	
6.7.	RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007 - 2013	
6.8	Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Pilzno do 2015 r.	
6.9.	Powiązanie celów programu rewitalizacji obszaru miejskiego Pilzno z priorytetami dokumentów strategicznych określających rozwój miasta i gminy Pilzno, województwa podkarpackiego i kraju.	
ROZDZIAŁ VII		
	Streszczenie nietechniczne oceny oddziaływania programu rewitalizacji na środowisko	104
ROZDZIAŁ VIII		
	8.1. Zadania inwestycyjne wg beneficjentów końcowych programu rewitalizacji	105
8.1.1.	Urząd Miejski w Pilźnie	
8.1.2.	Jednostki organizacyjne miasta Pilzno	
8.1.4.	Ośrodki zdrowia	
8.1.5.	Stowarzyszenia i fundacje	
8.1.6.	Kościóły	
8.1.7.	Organizacje sportowe	
8.1.8.	Wspólnoty mieszkaniowe	
8.1.9.	Zestawienie zbiorcze wielkości udziałów finansowych na zadania objęte lokalnym programem rewitalizacji	
ROZDZIAŁ IX		
	Oczekiwane wskaźniki osiągnięć: produktu i rezultatu	120
ROZDZIAŁ X		
	Plan finansowy realizacji programu rewitalizacji	133
ROZDZIAŁ XI		
	System wdrażania lokalnego programu rewitalizacji	144
ROZDZIAŁ XII		
	Monitoring i ewaluacja lokalnego programu rewitalizacji	148
ROZDZIAŁ XIII		
	Pomiar efektywności lokalnego programu rewitalizacji	152
ROZDZIAŁ IV		
	Marketing terytorialny lokalnego programu rewitalizacji	164
ROZDZIAŁ XV		
	Podsumowanie i wnioski	167
ROZDZIAŁ XVI		
	Źródła i literatura	178

WSTĘP

*Miasta nie składają się tylko z domów i ulic,
ale z ludzi i ich nadziei.*

Św. Augustyn

„Program Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2015” jest jednym ze strategicznych dokumentów rozwojowych miasta Pilzna. Czas jego realizacji został określony na lata 2006-2015. Program rewitalizacji ma charakter strategiczno operacyjny, zatem przyjęto, iż rok 2015 wyznacza okres obowiązywania zapisów programu głównie w zakresie: założonych celów rewitalizacji, zakresu interwencji oraz priorytetowych typów projektów. Okres jest dłuższy niż okres programowania funduszy strukturalnych, jednak odpowiada czasowi realizacji projektów finansowanych z funduszy strukturalnych w latach 2007 – 2013.

Realizacja Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2015 będzie wymagać zarówno od miasta Pilzna, jak i od instytucji, organizacji i pozostałych beneficjentów końcowych usytuowanych w obszarze objętym rewitalizacją dużej pracy w zakresie przygotowywania dokumentacji technicznej, studiów wykonalności, wniosków aplikacyjnych.

„Program Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2015” obejmuje w szczególności:

- 13 budynków, których łączna powierzchnia użytkowa wynosi ok. 2676,3 m²,
- 3 ulice,
- odsłonięcie wejścia fragmentu ciągu lochów podziemnych pod płytą Rynku,
- ciąg dalszy regulacji potoku Przymiarki do mostu na Dulczy – E4,

- regulację rzeki Dulcza na odcinku przyległym do „Sokoła”,
- konserwację zabytkowego muru obronnego Arsenał przy potoku Przymiarki,
- plac zabaw dla dzieci i młodzieży,
- budowę systemu monitoringu na terenie miasta.

Szacunkowa wartość zaplanowanych do wykonania prac w latach 2006-2015 wynosi **21 516,07 tys. PLN**. Aby te prace zrealizować beneficjenci końcowi z obszaru rewitalizowanego muszą przygotować w latach 2006 - 2015 **35 projektów** (Rozdział VIII) do dostępnych funduszy zewnętrznych, krajowych i zagranicznych, w tym UE i EOG przeznaczonych na rewitalizację obszarów miejskich.

„Program Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2015” zakłada osiągnięcie następujących celów strategicznych - nadrzędnych i szczegółowych:

CEL NADRZĘDNY REWITALIZACJI:

Stworzenie przestrzennych warunków do jakościowego rozwoju miasta Pilzna - ożywienie gospodarcze i społeczne miasta, w szczególności ożywienie potencjału turystycznego i kulturalnego z uwzględnieniem historycznej zabudowy rynku i przyległych uliczek, w tym promocja postaw przedsiębiorczych.

Cele szczegółowe:

1. **Poprawa warunków życia mieszkańców Pilzna** – poprawa estetyki przestrzeni publicznych, w szczególności infrastruktury drogowej.
2. **Ochrona układu urbanistycznego miasta Pilzna** - prace konserwatorskie i remonty zabytków, odnowienie fasad i dachów budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym znajdujących się w rejestrze zabytków wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu przyczyniające się do rozwoju kultury, turystyki i tworzenia stałych miejsc pracy.
3. **Remonty nieruchomości i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej** umożliwiającej rozwój działalności społecznej, kulturalnej, sportowej i zdrowotnej, w

---

tym rozwój edukacji patriotycznej, budującej tożsamość społeczności lokalnej i mocne związki mieszkańców z miastem i jego rozwojem.

4. **Tworzenie stref bezpieczeństwa** - zapobieganie przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach oraz tworzenie warunków dla porządku publicznego (rozwój systemu monitoringu na terenie miasta).
5. **Marketing i promocja** krajowa i zagraniczna atrakcji kulturalnej i turystycznej miasta Pilzna.

Realizacja programu rewitalizacji stwarza warunki prawne do systemowego pozyskiwania środków finansowych z zewnętrznych źródeł finansowych krajowych i zagranicznych, w tym UE i EOG, w latach 2006 –2015 przeznaczonych na rewitalizację obszarów miejskich.

Realizacja programu rewitalizacji winna przyczynić się do poprawy warunków mieszkalnictwa, poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego na obszarze rewitalizowanym oraz do zdynaminizowania rozwoju oraz podniesienia konkurencyjności miasta Pilzna.

Zespół Redakcyjny

ROZDZIAŁ I

Rewitalizacja: pojęcie – przedmiot – cel - uwarunkowania

1.1. Definicja rewitalizacji

Podstawowym celem rewitalizacji jest przywrócenie dotychczasowych funkcji zdegradowanego społecznie, ekonomicznie, środowiskowo obszaru, bądź zamiana jego dotychczasowych funkcji na nowe.

Opublikowany przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy przewodnik dotyczący kryteriów planowania oraz zarządzania projektami dotyczącymi rewitalizacji (...)¹ stwierdza, że choć „nie ma uniwersalnej definicji pojęcia **rewitalizacja**”, to jednak „z pewnością możemy stwierdzić, iż podstawowym celem rewitalizacji jest przywrócenie dotychczasowych funkcji zdegradowanego społecznie, ekonomicznie, środowiskowo obszaru, bądź zamiana jego dotychczasowych funkcji na nowe”. Jednak takie bardzo ogólne określenie nie może być traktowane jako definicja rewitalizacji, toteż cytowany dokument przytacza dalej definicję autorstwa dr K. Skalskiego:

„Właściwa definicja określa rewitalizację jako kompleksowy program remontów, modernizacji zabudowy i przestrzeni publicznych, rewaloryzacji zabytków na wybranym obszarze, najczęściej dawnej dzielnicy miasta, w

¹ Przewodnik dotyczący kosztów planowania oraz zarządzania projektami dotyczącymi rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich, po-przemysłowych i po-wojskowych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego finansowanego ze środków Funduszy Strukturalnych – dokument roboczy Egip., Warszawa, październik 2004 roku

powiązaniu z rozwojem gospodarczym i społecznym. Rewitalizacja to połączenie działań technicznych – jak np. remonty – z programami ożywienia gospodarczego i działaniem na rzecz rozwiązania problemów społecznych, występujących na tych obszarach: bezrobocie, przestępczość, brak równowagi demograficznej.

Niewłaściwym jest więc mówić o «rewitalizacji» jednego budynku, czy «rewitalizacji» placu miejskiego, jeżeli te działania dotyczą jedynie modernizacji budynków, czy rewaloryzacji zabytków”².

Jeszcze trafniejsza definicja rewitalizacji została sformułowana przez dr. Andreasa Billerta:

„Rewitalizacja odnosi się do kompleksowego procesu odnowy obszaru zurbanizowanego, którego przestrzeń, funkcje i substancja uległy procesowi strukturalnej degradacji, wywołującej stan kryzysowy, uniemożliwiający lub znacznie utrudniający prawidłowy rozwój ekonomiczny i społeczny tego obszaru jak i zrównoważony rozwój całego miasta”³.

Kluczowe w tej definicji jest stwierdzenie, że rewitalizacja, to reakcja na **stan kryzysowy**, który przejawia się nie tylko w degradacji substancji, ale także – a nawet przede wszystkim – w degradacji funkcji i przestrzeni. A więc rewitalizacja to działania o charakterze naprawczym w sferze architektoniczno-urbanistycznej (substancja), społecznym i gospodarczym (funkcja) oraz ekologiczno-przestrzennym. A. Billert stwierdza wręcz:

„Rewitalizacja jest więc odpowiedzią na stan kryzysowy obszaru miejskiego i obejmuje zespół kompleksowych działań, koordynowanych i zarządzanych przez sektor publiczny (gminę), opartych na aktywnej współpracy organów i instytucji polityczno – administracyjnych oraz podmiotów społecznych.

² Skalski K., *Rewitalizacja obszarów starej zabudowy w miastach*, mps, s.1.

³ Andreas Billert; *Centrum staromiejskie w Żarach; problemy, metody i strategie rewitalizacji*; Słubice 2004, str. 6

Wreszcie warto porównać przytoczone definicje z definicją W. Kłosowskiego:

„Rewitalizacja oznacza ponowne ożywienie procesów społeczno-gospodarczych na obszarze, w którym procesy te zamarły. Obszary wymagające rewitalizacji to nie obszary wybrane pod kątem wartości zabytkowej, ale obszary o szczególnej kumulacji problemów społeczno - gospodarczych (w tym także najczęściej – remontowo-architektonicznych).

W historycznych miastach europejskich bardzo często obszarami takimi są najstarsze dzielnice miast, stanowiące zespoły zabytkowe. Jednak to nie zabytkowy charakter predestynuje je do rewitalizacji, ale właśnie szczególna kumulacja wielu problemów społecznych i gospodarczych w jednym miejscu⁴.”

I dalej:

„Rewitalizacja musi angażować zawsze wszystkich aktorów lokalnej sceny: władzę samorządową i różne służby publiczne, a z drugiej strony – biznes i organizacje obywatelskie, a wreszcie – samych mieszkańców”

Cytowane definicje podkreślają **następujące cechy rewitalizacji, które pozwalają odróżnić ją od innych form kompleksowej interwencji w przestrzeń miejską:**

- Cele rewitalizacji są usytuowane w sferze społeczno-gospodarcze i ekologiczno-przestrzennej, a działania infrastrukturalne i architektoniczno-urbanistyczne są tym celom podporządkowane (mają charakter narzędziowy); **nie jest więc rewitalizacją działanie wyłącznie remontowo-budowlane, które nie ma wskazanego celu społecznego, gospodarczego lub ekologiczno-przestrzennego;**

⁴ Wojciech Kłosowski, *Metodologiczne problemy rewitalizacji obszarów miejskich w kontekście poddziałania 3.3.1. ZPORR*, Bielsko – Biała 2004, s.2.

- Rewitalizacja to reakcja na kryzys, który obejmuje dany obszar i przejawia się w wielu **dziedzinach na raz; nie jest więc rewitalizacją działanie podejmowane poza obszarem kryzysowym** (stąd kluczowe znaczenie trafnego wyznaczenia obszaru do rewitalizacji);
- Rewitalizacja musi być realizowana we współpracy zróżnicowanych partnerów lokalnych: zarówno sektora publicznego (z reguły – gminy), jak i lokalnych przedsiębiorców oraz sektora pozarządowego, a często także innych partnerów: miejscowych uczelni, policji itp.; **nie jest więc rewitalizacją program nie uwzględniający zaangażowania partnerów prywatnych: zarówno komercyjnych i niekomercyjnych;**
- Rewitalizacja ma charakter kompleksowy, jest zawsze planem wielowątkowych, wzajemnie wzmacniających się (synergicznych) działań zmierzających do wywołania jakościowej zmiany na całym wyznaczonym obszarze, w tym zawsze – zmiany negatywnego wizerunku tego obszaru; **nie jest więc rewitalizacją lista (choćby obszerna) działań punktowych, nie powiązanych ze sobą i nie układających się w spójny, całościowy program.**

Według tych czterech kryteriów należy oceniać każdy Lokalny Program Rewitalizacji.

Podsumowując możemy stwierdzić, iż rewitalizacją w ramach Działania 3.3 ZPORR możemy nazwać kompleksowe, zintegrowane, kilkuletnie, lokalne programy inicjowane przez samorząd terytorialny (głównie gminny) dla realizacji działań technicznych, gospodarczych i społecznych, przy uwzględnieniu zasad: spójności terytorialnej i ochrony środowiska naturalnego – na zróżnicowanych obszarach, takich jak: zdegradowane dzielnice miast lub obszary przemysłowe i powojkowe.

1.2. Współczesne uwarunkowania rewitalizacji jako elementu rozwoju społecznego

1.2.1. Globalna Agenda 21

Pod nazwą Globalnej Agendy 21 rozumieć należy dokument Konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Spraw Środowiska i Rozwoju z czerwca 1992 roku, uchwalony w Rio de Janeiro na tzw. Szczycie Ziemi. Stanowi on globalny program działań na rzecz środowiska i rozwoju. Program ten wskazuje, w jaki sposób można równoważyć rozwój gospodarczy i społeczny z poszanowaniem środowiska. Kluczową rolę w procesie wdrażania Agendy 21 mają do odegrania władze lokalne, zgodnie z zasadą „Myśl globalnie, działaj lokalnie”.

Agenda 21 składa się z czterech zasadniczych części, omawiających następujące zagadnienia:

- problemy socjalne i gospodarcze,
- zachowanie i zagospodarowanie zasobów w celu zapewnienia rozwoju,
- wzmocnienie znaczenia ważnych grup społecznych,
- możliwości realizacyjne celów i zadań Agendy.

Agenda 21 stała się podstawą dla formułowania celów wszystkich dziedzin życia społeczno-gospodarczego, opartych na zasadzie zrównoważonego i trwałego rozwoju. Stosownie do tych zasad i wyprowadzonych z niego postulatów sektorowych organizowane są międzynarodowe i europejskie systemy wspierania rozwoju.

W aspekcie postulatów Agendy 21 nie sposób już postrzegać zadań rewitalizacji wyłącznie w kontekście wypełniania „luki remontowej”, czy też tylko ochrony dóbr kultury. Kontekst rewitalizacji jest dziś znacznie szerszy i obejmuje złożone problemy środowiskowe i rozwojowe, w tym kwestię rewitalizacji miast ściśle związaną z ideą zrównoważonego i trwałego rozwoju.

Na ten nowy sposób widzenia Polska zareagowała wcześniej, publikując w 1991 r. dokument „Polityka Ekologiczna Państwa”. Włączył nasz kraj do grona państw, uznających zasady ekologii za podstawę postępu i rozwoju społeczno-gospodarczego. Zasady te znalazły potwierdzenie w nowej Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (art. 5), przyjętej przez Zgromadzenie Narodowe w 1997 roku.

Przedstawiciele Polski brali również udział w opracowywaniu zasad zrównoważonego i trwałego rozwoju, które przyjęto i włączono do wspomnianej wyżej deklaracji „Szczytu Ziemi” w Rio de Janeiro w czerwcu 1992 r. Jednocześnie Polska zobowiązała się do realizacji postulatów „Agendy 21”, podpisując dokumenty końcowe „Szczytu Ziemi”, w tym zbiór zaleceń i wytycznych dotyczących działań zapewniających trwałą i zrównoważony rozwój.

Kolejne zobowiązania wynikają z podpisania przez Polskę Układu Stowarzyszeniowego ze Wspólnotami Europejskimi z dnia 16.12.1991. Art. 71 pkt. 2 tego dokumentu zawiera zapis: *„Polityka realizacji rozwoju gospodarczego i społecznego Polski powinna kierować się zasadą trwałego rozwoju. Konieczne jest zagwarantowanie, aby wymogi ochrony środowiska były od samego początku w pełni włączone do tej polityki”*. Pociągnęło to za sobą m.in. sygnowanie lub ratyfikowanie ponad czterdziestu regionalnych lub globalnych konwencji ekologicznych, realizowanie współpracy międzynarodowej w ramach programu „Środowisko dla Europy” oraz przyjęcie dokumentów Konferencji Ministrów w Lucernie w 1993 r. oraz w Sofii w 1995 r.

W 1995r., w ramach przygotowań do Konferencji ONZ Habitat II, opracowano również Krajowy Plan Działań, poprzedzony raportem o stanie osiedli ludzkich w Polsce. Plan określał generalne warunki poprawy funkcjonowania i rozwoju osiedli ludzkich.

Przystąpienie do Unii Europejskiej z dniem 1 maja w 2004 r. było spełnieniem jednego z najważniejszych celów strategicznych Polski u progu XXI wieku. Od początku lat 90. prowadzone były działania mające na celu zbliżenie polskiego systemu społeczno-gospodarczego, struktur prawa, rozwiązań instytucjonalnych oraz infrastruktury społecznej i ekonomicznej do wymogów obowiązujących w Unii Europejskiej. Odnoszą się one również do rewitalizacji miast, a ich częścią stały się zapisy Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, priorytet III: *Rozwój lokalny*, działanie 3.3. *Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i po-wojskowe*; Poddziałanie 3.3.1. *Rewitalizacja obszarów miejskich* i Poddziałanie 3.3.2. *Rewitalizacja obszarów przemysłowych i po-wojskowych* oraz w projekcie Ustawy o programach rewitalizacji.

Od tempa i skali wdrażania zasad zrównoważonego i trwałego rozwoju w Polsce zależeć będzie stopień innowacyjności i przedsiębiorczości gospodarki oraz jej zdolność do rozwoju i modernizacji. Odpowiednie podstawy prawne dla rewitalizacji ułatwiać winny

także korzystanie z funduszy wspierających Unii Europejskiej, w tym szczególnie z funduszy strukturalnych UE - zarówno w ramach NPR 2004-2006, jak i w okresie nowego okresu planowania obowiązującego w UE, którego naszym odpowiednikiem będzie Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015 i Narodowa Strategia Spójności 2007-2013.

1.2.2. Raport Krajowy Ministerstwa Ochrony Środowiska. Idee trwałego i zrównoważonego rozwoju w Polsce

Z międzynarodowej strategii „Agenda 21” zostały wyprowadzone założenia programowe dla Raportu Krajowego Agendy 21 Ministerstwa Ochrony Środowiska pt. „Idee trwałego i zrównoważonego rozwoju”. Założenia programowe Agendy zostały również uwzględnione w „Narodowym Planie Rozwoju 2000-2002” (WNPR), przyjętym dnia 22.12.1999 r. przez Komitet Integracji Europejskiej oraz Narodowym Planie Rozwoju NPR 2004-2006, Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015, Narodowej Strategii Spójności 2007 - 2013. (patrz Rozdział IV, pkt.4.1.).

Pierwszy z wymienionych dokumentów zawiera wskazania dotyczące problemów urbanizacji i osadnictwa, odpowiadające ujęciom zgodnym z założeniami „Agendy 21”:

„Najważniejszym celem polityki w odniesieniu do ludzkich siedzib jest poprawa ich warunków socjalnych i gospodarczych, jak i poprawa panujących na obszarze miast i wsi warunków ekologicznych, a tym samym poprawa warunków życia i pracy wszystkich ludzi, a szczególnie tych, cierpiących nędzę. Podstawą dla działań skierowanych na poprawę tej sytuacji winna być współpraca techniczna, partnerstwo między sektorami – prywatnym, publicznym i komunalnym oraz uczestniczenie w procesach decyzyjnych grup obywatelskich i specyficznych grup interesów, jak np. kobiet, społeczności rodzimych, ludzi starych i niepełnosprawnych. Te zasady winny stać się stałym składnikiem narodowym strategii w dziedzinie rozwoju systemów osadniczych, a związane z nimi programy winny obejmować następujące obszary problemowe:

- **zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych,**
- **poprawę struktury osadniczej,**

- *wspieranie zrównoważonego planowania przestrzennego i gospodarki przestrzennej,*
- *wspieranie ekologicznego zaopatrzenia w energię i ekologicznych systemów komunikacji i transportu w miastach i gminach, wspieranie planowania przestrzennego i polityki przestrzennej na obszarach zagrożonych klęskami żywiołowymi,*
- *wspieranie zintegrowanej struktury ochrony środowiska dla zapewnienia zaopatrzenia w wodę pitną, gospodarkę ściekami, kanalizację i gospodarkę odpadami,*
- *wspieranie rozwoju budownictwa ekologicznego,*
- *wspieranie rozwoju zasobów ludzkich i tworzenie zasobów w dziedzinie mieszkalnictwa i osadnictwa”.*

W dokumencie znajdujemy również postulaty odnoszące się do budownictwa, ochrony środowiska i planowania przestrzennego:

- *modernizacja systemów grzewczych z uwzględnieniem lokalnych zasobów energii odnawialnej,*
- *termomodernizacja zasobów budowlanych,*
- *modernizacja sieci ciepłych, wodociągowych i kanalizacyjnych,*
- *racjonalizacja zużycia wody,*
- *usprawnienie gospodarki odpadowej, segregacja i recykling,*
- *modernizacja infrastruktury technicznej,*
- *w zagospodarowaniu przestrzennym: zabezpieczenie wartości przyrodniczych, krajobrazowych oraz dziedzictwa kultury w planowaniu, programowaniu, wydawaniu decyzji, ocenach, studiach i ekspertyzach.*

Oznacza to, że zastosowanie zasad zrównoważonego rozwoju w dziedzinie rewitalizacji polegać będzie na skutecznej integracji aspektów przestrzennych, budowlano-

inwestycyjnych, społecznych, ekonomicznych i ekologicznych w ramach jednego zwartego i skoordynowanego procesu.

Problemy rewitalizacji miast zostały poruszone w raporcie, w rozdziale dotyczącym mieszkalnictwa: *„Istotnym zagadnieniem jest rewitalizacja zabytkowej substancji miast i stopniowe wypełnianie zniszczonej historycznej tkanki miast różnymi rodzajami zabudowy o wysokiej wartości urbanistycznej, architektonicznej i materialnej, w nawiązaniu do wartości historycznych. Dotychczas z pomocy państwa na prowadzenie prac renowacyjno-modernizacyjnych skorzystał np. Kraków, Gdańsk i Warszawa. W ostatnich latach pilotażowe projekty rewitalizacji miast przeprowadzono m.in. w miastach: Poznań, Głogów, Polkowice, Oświęcim, Przemyśl, Płock, Bielsko-Biała. Realizowane projekty miały na celu:*

- *tworzenie przestrzennych warunków do rozwoju miast,*
- *poprawę stanu środowiska przyrodniczego,*
- *ochronę istniejących wartości kultury materialnej i krajobrazu,*
- *poprawę warunków zamieszkania,*
- *zapewnienie warunków bezpieczeństwa ludności.*

Programy rewitalizacji zespołów miejskich realizowane były w oparciu o dokumenty planistyczne, jakimi są plany zagospodarowania przestrzennego, strategie rozwoju i studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a także opracowania specjalistyczne. Środki na realizację tych programów pochodziły zarówno z funduszy państwowych (m.in. Ministerstwo Kultury, Krajowy Fundusz Mieszkaniowy, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych) i gminnych, jak i prywatnych oraz źródeł zagranicznych”.

Dokument nie wymienia jeszcze ustawy o programach rewitalizacji ani projektów rewitalizacyjnych, realizowanych m.in. w Szczecinie, Elblągu, Kołobrzegu (odbudowa starówek), Bornym Sulinowo (rewitalizacja dawnego miasta garnizonowego), w Szczecinie, Sopocie, Gdyni (rewitalizacja zasobów starego budownictwa), czy też w Lublinie – Starych Bronowicach i Kośminku.

Wszystkie wspomniane projekty realizowane były jeszcze przed przygotowaniem przez Urząd Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast ostatniej, dyskutowanej obecnie wersji ustawy.

W latach 90. nastąpił znaczny wzrost aktywności samorządów, poszukujących rozwiązań w zakresie rewitalizacji i jej finansowania. Na początku lat 90. w ramach programów polityki mieszkaniowej podjęto też pierwsze próby opracowania regulacji prawnych dla rewitalizacji. Próby te jednak nie wyszły poza wstępny etap dyskusji rządowych i parlamentarnych. Wiele z realizowanych projektów było wynikiem inicjatyw lokalnych. Zmierzały one do poprawy warunków otoczenia, infrastruktury towarzyszącej miejscom zamieszkania, jak i samych obiektów starego budownictwa.

Dokumenty rządowe – początkowo WNPR, a aktualnie NPR 2004-2006, Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 i Narodowa Strategia Spójności 2007-2013 poruszają kwestię miast przede wszystkim w kontekście ekonomicznym, w odniesieniu do procesów upadku przemysłu i konieczności budowy nowej bazy ekonomicznej.

„Miasta są podstawowym elementem tkanki ekonomicznej kraju. Wspierane będą kompleksowe działania mające na celu tworzenie i rozbudowę ekonomiczną małych miast, rozbudowę i modernizację infrastruktury edukacji, ochronę zabytków kultury materialnej i dziedzictwa kulturowego”.

1.2.3. Programy, akty prawne i inicjatywy istotne dla rewitalizacji

Dla problemu rewitalizacji i możliwości realizacyjnych przyszłej ustawy istotne znaczenie ma szereg poprzedzających ją działań, aktów prawnych i inicjatyw⁵.

Wymienić tu należy m.in. strategię działań Rządu w latach 1999-2001 w dziedzinie zagospodarowania przestrzennego, gospodarki nieruchomościami oraz budownictwa mieszkaniowego. Wydany został dokument rządowy „Gospodarka Przestrzenna, Nieruchomości, Budownictwo”, adresowany do instytucji publicznych i integralnie powiązany z innymi planami, koncepcjami i działaniami rządowymi, związanymi z polityką finansową, prywatyzacją, reformami administracyjnymi i problemami integracji z Unią Europejską. W strategii określono działania państwa we wszystkich fazach procesu

⁵ *Odnowa miast. Doświadczenia brytyjskie i francuskie oraz wybrane materiały Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej Oddział w Krakowie, Kraków 2000, s.117-158.*

inwestycyjnego, od planowania, poprzez programowanie infrastruktury technicznej, proces budowlany, aż po renowację i modernizację zabudowy.

Dla problematyki rewitalizacji w jej wymiarze inwestycyjno-budowlanym znaczące było powołanie przez Bank Gospodarstwa Krajowego - Krajowego Funduszu Mieszkaniowego. Fundusz ten wspiera preferencyjnymi kredytami inwestycje mieszkaniowe podejmowane przez Towarzystwa Budownictwa Społecznego (TBS) oraz gminy w zakresie inwestycji w infrastrukturę techniczną w budownictwie mieszkaniowym. Ze środków Krajowego Funduszu Mieszkaniowego na atrakcyjnych warunkach kredytowane mogą być również społeczne mieszkania czynszowe powstające w wyniku adaptacji, przebudowy lub rozbudowy istniejących obiektów. Innym ważnym posunięciem było utworzenie programu termomodernizacyjnego budownictwa. Na mocy ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych w Banku Gospodarstwa Krajowego utworzono Fundusz Termomodernizacji oraz zagwarantowano właścicielom budynków mieszkalnych, a gminom dodatkowo w odniesieniu do budynków o funkcjach publicznych, możliwość korzystania z preferencyjnych pożyczek z przeznaczeniem na remonty. W dziedzinie planowania przestrzennego dla kwestii rewitalizacji podstawowe znaczenie miały uchwalone już wcześniej przepisy ustawy o planowaniu przestrzennym.

Zgodność zasad sporządzania takich dokumentów z zasadami zrównoważonego rozwoju wielu gminom pozwoliła na korzystanie przy opracowywaniu strategii rozwoju z programów rozwoju lokalnego, finansowanych ze środków zagranicznych. W celu promowania, planowania i zarządzania użytkowaniem gruntów, zgodnego z wymogami trwałego i zrównoważonego rozwoju, na terenie całego kraju założono ewidencję gruntów w formie rejestrów i map, prowadzoną przez organy urzędów powiatowych. Wychodząc naprzeciw wzrostowi zainteresowania energooszczędnymi i efektywnymi systemami ogrzewania i oświetlania miast, w Banku Ochrony Środowiska uruchomiono preferencyjne linie kredytowe. Są one przeznaczone dla drobnych inwestorów oraz rynku komunalnego na cele:

- wymiany oświetlenia ulic na energooszczędne,
- usprawnienia systemów centralnego ogrzewania i zaopatrzenia w ciepłą wodę,

- dostosowywania silników spalinowych do paliwa gazowego, zwłaszcza pojazdów komunikacji publicznej (autobusy, taksówki),
- zakupu i instalacji małych, przydomowych oczyszczalni ścieków.

Energooszczędne systemy oświetlenia i zaopatrzenia w ciepło oraz racjonalne zasady gospodarowania energią promują samorządowe i pozarządowe organizacje jak np. Fundacja na Rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii.

Dla innych działań wspierających programy rewitalizacyjne zasadnicze znaczenie mają inicjatywy zorientowane na aktywizację zasobów ludzkich. Z tytułu realizacji założeń zrównoważonego rozwoju inicjatywy te uzyskują dostęp do finansowanych ze środków zagranicznych programów wspierających rozwój lokalny, takich jak:

- Polsko-Brytyjski Program Wspierania Samorządów Lokalnych, sponsorowany przez Fundusz Know-How, a organizowany przez Fundusz Współpracy;
- Program innowacji lokalnych, organizowany przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej, będący częścią programu EWG PHARE, cel: rozwój i szkolenie samorządu w Polsce (projekty w dziedzinie lokalnego rozwoju, zarządzania gminą, gospodarki zasobami komunalnymi, rozwoju lokalnego kapitału ludzkiego, tworzenia układów partnerskich na poziomie lokalnym);
- Program TEMPUS-PHARE (m.in. dwuletni projekt Nowoczesne Zarządzanie Rozwojem Miast);
- Program Dialog Społeczny finansowany przez EWG PHARE;
- Program Partnerstwo dla Samorządu Terytorialnego finansowany ze środków USAID (United States Agency for International Development);
- Programy edukacyjne związane z aktywizacją mieszkańców, organizowane przez Fundację Batorego;
- Program TRANSFORM – projekty związane z problematyką budownictwa wielkopłytkowego, finansowania budownictwa i rewitalizacji oraz spółdzielczości mieszkaniowej, realizowane przy współpracy Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast oraz Deutsche Gesellschaft Für Technische Zusammenarbeit (GTZ).

Programy te miały szczególne znaczenie w pierwszym okresie działania (reaktywowania) samorządów lokalnych w Polsce, spełniając ważną funkcję w podnoszeniu kwalifikacji kadry urzędniczej i wzmocnieniu jej umiejętności programowania, monitorowania i kontroli programów rozwoju miast czy gmin oraz zarządzaniu programami rewitalizacji.

Istotny udział w pracach nad „Nową Kartą Ateńską”, popularyzującą w krajach Unii Europejskiej idee nowoczesnego planowania miast, miało też Towarzystwo Urbanistów Polskich, formułując zasady kształtowania obszarów miejskich zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Wśród innych ważnych inicjatyw przygotowujących grunt pod programy odnowy miast, wymiany doświadczeń samorządów i określenie standardów oraz ram prawnych rewitalizacji należy wymienić działalność założonego w 1998 r. Forum Rewitalizacji. Forum stawia sobie zadanie kształtowania opinii i współudział w zakresie realizacji programu rewitalizacji wybranych obszarów miast i miejscowości oraz współudział w inicjowaniu i koordynowaniu takich projektów, jak:

- upowszechnianie wiedzy o procesach i procedurach rewitalizacji,
- prezentacja i promocja osiągnięć rewitalizacji,
- udzielanie pomocy członkom Forum (są nimi miasta i gminy) w sprawach związanych z programowaniem, promocją i wdrażaniem programu rewitalizacji oraz prowadzenie poradnictwa w tym zakresie,
- pozyskiwanie krajowych i zagranicznych środków na opracowanie dokumentacji, i przygotowanie programów rewitalizacji w zrzeszonych miastach i miejscowościach.

Forum Rewitalizacji prowadzi również działalność wydawniczą. Znaczną popularność osiągnął wydany przez tę organizację pierwszy w Polsce poradnik rewitalizacji pt. „*Vademecum Rewitalizacji*”.

Projekt Ustawy o programach rewitalizacji powstaje w kontekście tworzenia i dopasowywania polskich programów i instrumentów obszaru budownictwa, mieszkalnictwa,

planowania przestrzennego i ochrony środowiska do zasad trwałego i zrównoważonego rozwoju, jak i do wynikających z nich standardów europejskich i międzynarodowych.

1.2.4. Istotne dla rewitalizacji założenia rozwoju i strategii społeczno-gospodarczej państwa

Nowe perspektywy postrzegania problemu rewitalizacji oraz szerokie działania mające na celu sprzyjanie realizacji działań rewitalizacyjnych zbiegają się z nagłą potrzebą odnowy znacznej części zasobów mieszkaniowych w Polsce.

Do 2010 r., z uwagi na zły stan techniczny, trzeba będzie wyburzyć ok. 1 mln mieszkań. Tzw. „luka remontowa”, czyli wysokość kwoty potrzebnej na prace remontowe wynosi w Polsce ok. 40 mld PLN. Remontów wymaga obecnie ok. 7,5 mln z ogólnej liczby 12 mln mieszkań. „Luka remontowa” szacowana jest jako równowartość kosztów budowy ok. 750 tys. nowych mieszkań, podczas gdy w skali kraju na remonty przeznaczają się zaledwie 33 % koniecznych kosztów. Specjaliści polscy odnoszą się sceptycznie do możliwości rozwiązania tego problemu w najbliższym czasie⁶.

Pomimo wzrostu powierzchni użytkowej przeciętnego mieszkania (z 59,6 m² w r. 1990, do 61,5 m² w 2005 r.), deficyt mieszkaniowy w Polsce szacuje się na ok. 1,2 – 1,5 mieszkań. Od 1990 r. do 2004 r. oddano do użytku jedynie 666 tys. mieszkań, a nasycenie mieszkaniami wzrosło jedynie z 288,7 do 306,5 mieszkań na 1 tys. mieszkańców pomiędzy 1990 a 2005 r. Nowe budownictwo równoważy tylko 50-60% potrzeb osób wchodzących w związki małżeńskie w danym roku (w 1991 r. na 1000 zawartych małżeństw przypadało 469 mieszkań, natomiast w 2005 r. już tylko 416).

Istotnym dla rewitalizacji problemem w kontekście podaży mieszkaniowej jest znaczny spadek procesów migracji ze wsi do miast, których ludność stanowiła dotąd 61,7 % (1990) ogółu społeczeństwa. W 1999 r. saldo migracji pomiędzy obszarami miejskimi i

⁶ A. Czyżewska, *Lokalne strategie mieszkaniowe*, Municipium S.A., Warszawa 2003.

wiejskimi było najniższe w okresie powojennym, co przypisuje się spadkowi liczby miejsc pracy w miastach.

Obserwuje się również zjawisko zmniejszania się liczby mieszkańców wielkich miast w aglomeracjach miejskich (22,4 % ludności miast w 1990 r. i 21,8 % w 2005 r.) na korzyść ośrodków satelitarnych i miast o małej i średniej wielkości. Następuje powolny wzrost pozycji miast mniejszych, które spełniają rolę wielofunkcyjnych ośrodków usługowo-administracyjnych.

Niekorzystne prognozy dla mieszkalnictwa po 2002 r. związane są z :

- spadkiem zatrudnienia i wysoką stopą bezrobocia,
- spadkiem popytu krajowego, zarówno konsumpcyjnego, jak i zaopatrzeniowego,
- trudnościami budżetowymi państwa,
- pogarszającą się płynnością finansową podmiotów gospodarczych i ich zdolnością płatniczą i kredytową,
- likwidacją tzw. dużej ulgi budowlanej dla podatników – inwestorów budownictwa mieszkaniowego.

Niezadowalająca jest również sytuacja w przemyśle budowlanym. W ostatnim dziesięcioleciu tempo spadku zatrudnienia w budownictwie (17,5%) było prawie dwukrotnie większe niż w całej gospodarce (ok. 9%). Coraz gorsze są również wyniki finansowe przedsiębiorstw budowlanych. Możliwości uruchomienia w Polsce na szeroką skalę procesów rewitalizacyjnych ograniczone są trudnościami w finansowaniu, występującymi z racji:

- niskich dochodów ludności, w tym również niskich dochodów wielu właścicieli mieszkań i domów, przepisów dotyczących regulacji czynszów i ochrony lokatorów,
- braku korzystnych, łatwo dostępnych kredytów hipotecznych, względnie braku zainteresowania banków udzielaniem takich kredytów.

Tak jak do niedawna podstawowe znaczenie dla rewitalizacji miał techniczny stan budynków, tak w ostatnich latach pojawiły się nowe problemy w obszarach miejskich,

związane ze skutkami procesów transformacji i globalizacji. W ich wyniku znaczne obszary Polski zagrożone są zjawiskiem trwałej marginalizacji lub wykluczenia dużych grup społecznych, zamieszkujących przede wszystkim stare zasoby mieszkaniowe. Dotyczy to przede wszystkim tych obszarów, na których w ciągu ostatnich lat zaszły procesy restrukturyzacji gospodarki. Są to z reguły dzielnice o charakterze robotniczym oraz całe miasta o dotąd jednolitej funkcji miastotwórczej, których fundamentem były najczęściej likwidowane wielkie zakłady przemysłowe. Procesy te wywołują negatywne skutki dla rynku pracy oraz możliwości rozwojowych, zarówno całych dzielnic miejskich, jak i regionów. Wpływają też negatywnie na zadania rewitalizacji zasobów starego budownictwa.

W innych miastach z kolei pojawiły się problemy związane z niedorozwojem funkcji miejskich. W wyniku tego zjawiska, miasta nie są w stanie zagwarantować swoim mieszkańcom odpowiednich usług handlowych, edukacyjnych, kulturalnych, czy też związanych ze służbą zdrowia, nie mówiąc już o funkcjach gospodarczych i infrastrukturze technicznej, zapewniających rozwój miejsc pracy. Powstają nowe obszary kryzysowe, gdzie na procesy degradacji substancji budowlanej i funkcji przestrzennej nakładają się zjawiska degradacji ekonomicznej i postępującej za nią degradacji społecznej. Zjawiska te obejmują przede wszystkim obszary starego budownictwa, cierpiącego z racji wspomnianej olbrzymiej „luki remontowej”, ale wkraczają dziś także na obszary osiedli budownictwa wielkopłytowego. Zakres problemu degradacji obszarów miejskich zwiększa dodatkowo powstawanie pustek poprzemysłowych i pomilitarnych.

Z reguły na zamieszkiwanych przez społeczności lokalne obszarach kryzysowych utrzymuje się długotrwale bezrobocie. Dochody ludności są tam niskie, znaczny udział stanowi w nich niewysoka pomoc socjalna. Niski lub nie dostosowany do aktualnych potrzeb poziom wykształcenia ludności oraz patologie społeczne powodują postępujący proces degradacji przestrzeni, substancji budowlanej oraz struktury społeczno-gospodarczej. W metropoliach i dużych miastach zaczynają pojawiać się zjawiska dotąd w Polsce nieznanne, a polegające na segregacji przestrzennej ludności w zależności od jej dochodów i poziomu zamożności.

W dużych miastach rynek mieszkaniowy realizuje z reguły budowę mieszkań własnościowych o wysokim standardzie, natomiast brak jest inwestycji mieszkaniowych dla

osób średnio zamożnych oraz inwestycji służących odnowie starych zasobów. Całkowicie brakuje działań na rzecz tworzenia rynku mieszkań dla osób najuboższych.

Z uwagi na te problemy, przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 28.12.2000 r. „Kierunki rozwoju w Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2001-2006” objęły m.in. takie zagadnienia jak:

W kwestii rewitalizacji bazy ekonomicznej miast:

- tworzenie i rozbudowa bazy ekonomicznej małych miast,
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury lokalnej i infrastruktury edukacji,
- ochrona zabytków kultury materialnej i dziedzictwa kulturowego.

W kwestii rewitalizacji obszarów wielkomiejskich zagrożonych marginalizacją społeczno-gospodarczą:

- wspieranie kompleksowych projektów rewitalizacji miast dużych, wpływających na polepszenie atrakcyjności inwestycyjnej,
- tworzenie miejsc pracy i rozwój przedsiębiorczości,
- ochrona środowiska i ochrona dziedzictwa kulturowego.

Zamierza się w ten sposób osiągnąć:

- ograniczenie zjawisk patologii społecznych na terenach restrukturyzowanych miast,
- podniesienie poziomu życia mieszkańców małych miast,
- wzrost atrakcyjności miast w zakresie lokalizacji przedsiębiorstw,
- usprawnienie procesu budowy mieszkań,
- zrównoważenie praw właścicieli i lokatorów w prywatnych zasobach mieszkaniowych w celu zwiększenia atrakcyjności wynajmu.

Śledząc szereg programów prorozwojowych poczynając od „Agendy 21”, można dostrzec, że problem rewitalizacji znalazł się w nowym kontekście strategii międzynarodowych, europejskich i narodowych. Problematyka ta dotyczy współcześnie już nie tylko zagadnień inwestycyjno-budowlanych, lecz rozszerzyła się na zagadnienia lokalnej ekonomii miasta, dzielnicy czy nawet kwartału oraz na związane z nimi kwestie społeczne.

1.2.5. Uwarunkowania procesów rewitalizacji

Polskie miasta znajdują się obecnie pod presją trzech zasadniczych negatywnych czynników:

- dekapitalizacji i degradacji substancji (tzw. „luka remontowa”),
- społeczno-gospodarczych skutków transformacji,
- skutków związanych z procesami globalizacji.

Z tego względu właściwa i skuteczna strategia rewitalizacyjna musi obejmować działania na czterech poziomach:

- **przestrzenno-funkcjonalnym,**
- **inwestycyjno-budowlanym,**
- **społeczno-gospodarczym,**
- **bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałania patologiom społecznym.**

Te poziomy obejmuje NPR 2004-2006, Narodowa Strategia Spójności 2007-2013 oraz Założenia Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015. Jest to konsekwencja wdrażania standardów rozwojowych Agendy 21 i realizowanej Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2000 - 2006. Te cztery poziomy wpisane zostały także w mechanizmy „Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006- 2015”.

ROZDZIAŁ II

Obszar i czas realizacji programu rewitalizacji obszaru Miasta Pilzna

---

2.1. Obszar rewitalizacji

Przystępując do sporządzenia Programu Rewitalizacji analizie poddano obszar całego miasta Pilzna. W celu zidentyfikowania i wyznaczenia obszaru rewitalizacji w pierwszym kroku dokonano próby syntetycznej identyfikacji problemów, które mogą wpływać na marginalizację społeczno - gospodarczą miasta.

Wyboru obszaru objętego programem rewitalizacji dokonano na podstawie:

- analizy stanu miasta Pilzna dokonanej przez zespół opracowujący program rewitalizacji,
- wizji lokalnych i badania stanu technicznego budynków, infrastruktury technicznej, itp.
- wniosków zgłaszanych przez mieszkańców miasta Pilzna,
- spotkań konsultacyjnych z beneficjentami końcowymi uczestniczącymi w budowie programu rewitalizacji, podzielonymi na grupy tematyczne :

- I. Urząd Miejski w Pilźnie
- II. Jednostki organizacyjne miasta Pilzna
- III. Przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej
- IV. Ośrodki zdrowia
- V. Stowarzyszenia i fundacje
- VI. Kościoły
- VII. Organizacje sportowe
- VIII. Wspólnoty mieszkaniowe

Przeprowadzone analizy skupiały się w następujących sferach mających wpływ na jakość życia mieszkańców i rozwój miasta:

- Sferze zagospodarowania przestrzennego i ochrony środowiska,
- Gospodarki lokalnej,
- Sferze społecznej.

Wyznaczenie terenu do objęcia Programem Rewitalizacji nastąpiło z uwzględnieniem kryteriów zawartych z Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. (art. 47 ust.1) tj.

- d. niskim poziomem wykształcenia, wyraźnym deficytem kwalifikacji i wysokim wskaźnikiem przerywania kształcenia,
- e. wysokim poziomem przestępczości i wykroczeń,
- f. szczególnie wysokim stopniem degradacji środowiska
- g. niskim wskaźnikiem prowadzenia działalności gospodarczej,
- h. wysoką liczbą imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych lub uchodźców,
- i. porównywalnie niskim poziomem wartości zasobu mieszkaniowego,
- j. niskim poziomem wydajności energetycznej budynków.

Podczas spotkań konsultacyjnych trwały ustalenia dotyczące określenia obszaru objętego programem rewitalizacji. W konsekwencji ustalono, że programem rewitalizacji zostanie objęte część miasta Pilzno, który obrazuje mapa w dalszej części rozdziału.

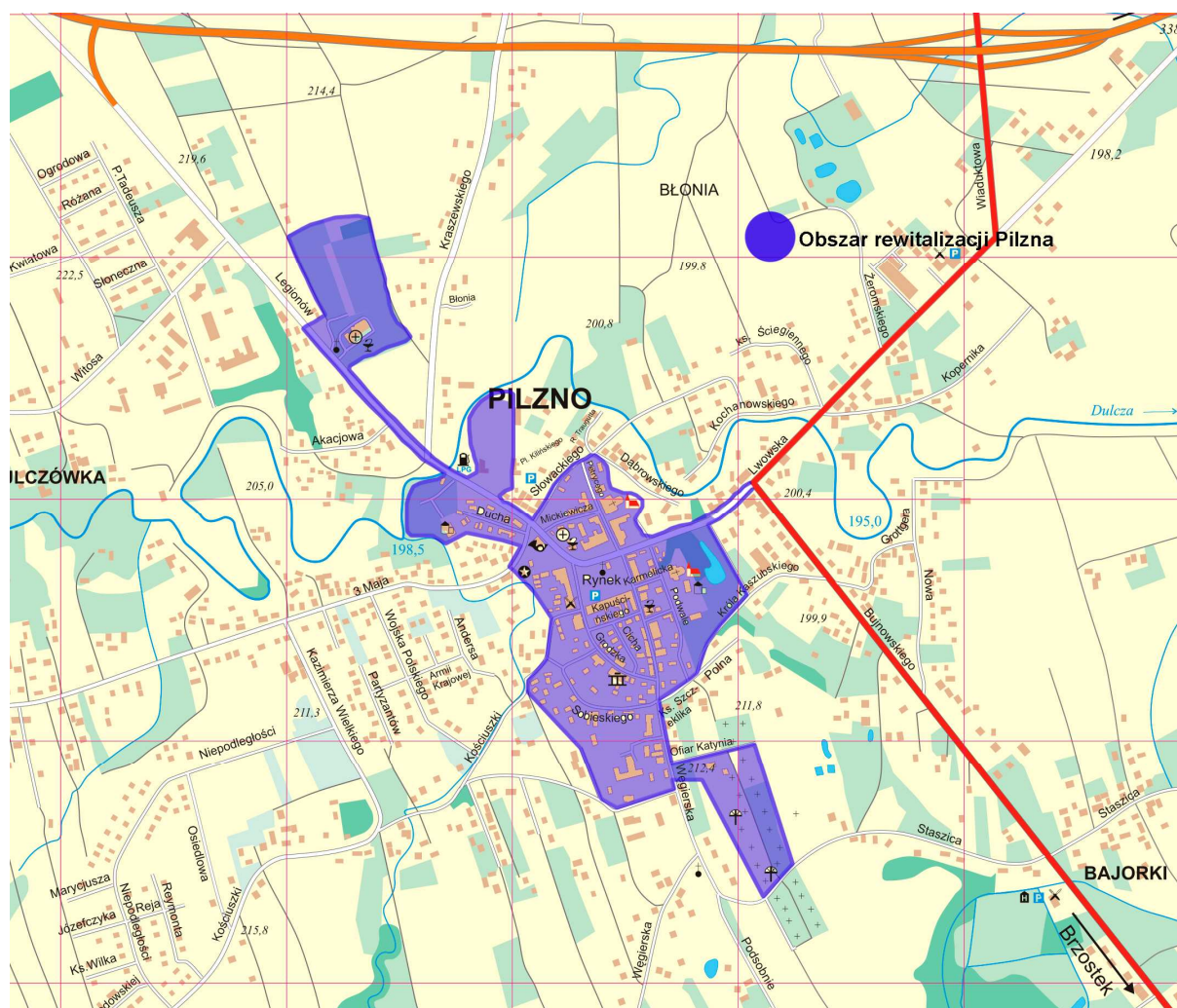
Spotkania konsultacyjne „Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015”- w dniach 24. 05.2006 r i 12 czerwca 2006 r.

W wyniku przeprowadzonych analiz wyznaczona obszar objęty Programem Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna, który został zobrazowany na mapie poniżej.

Obszar rewitalizacji miasta Pilzna

Przyjęty do programu Rewitalizacji obszar charakteryzują:

- wysoka stopa bezrobocia,
- zły stan techniczny dróg publicznych,
- ubóstwo oraz trudne warunki mieszkaniowe,
- wysoką stopę przestępczości,
- niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców,

- głęboką degradację techniczną infrastruktury i budynków, zlokalizowanych na terenie całego miasta,
- nieekonomiczne wykorzystanie przestrzeni o dużym potencjale gospodarczym,
- wyraźnie zanieczyszczone środowisko naturalne,
- występowanie nasilających się problemów społecznych (m.in. zubożenie społeczeństwa) i wiążącą się z tym konieczność zwiększenia dostępności do publicznych usług społecznych,
- występowanie wielu zdegradowanych obiektów o dużym znaczeniu architektonicznym,
- nieharmonijne zagospodarowanie terenu (nieład przestrzenny, brak miejsc parkingowych).

Obszar objęty programem rewitalizacji ma charakter miejski.

Obszar objęty programem rewitalizacji należy traktować całościowo, jednak można dodatkowo podzielić na 4 obszary wyodrębnione ze względu na charakter występujących tam zagadnień problemowych i beneficjentów, których one dotyczą, tj.

Obszar Problemowy I:

Rynek wraz z 7 przyległymi uliczkami: Lwowską, Legionów, Petrycego, Karmelicką, Grodzką, Węgierską i 3 – go Maja.

Obszar Problemowy II:

Obszar kulturalny: dom kultury wraz z otoczeniem , biblioteka, Muzeum Lalek „KASIA”, remiza strażacka.

Obszar Problemowy III:

Obszar rekreacyjno – sportowy: stadion sportowy „Rzemieślnik”, budynek „Sokoła” wraz z przyległym parkiem, ośrodek zdrowia.

Obszar Problemowy IV:

Zabytkowe cmentarze: parafialny, I i II wojny światowej, cmentarz żydowski .

Szczegółowa charakterystyka problemów występujących w poszczególnych częściach obszaru rewitalizacji przedstawiona została poniżej:

Obszar nr 1. Rynek wraz z 7 przyległymi uliczkami: Lwowska, Legionów, Petrycego, Karmelicka, Grodzka, Węgierska i 3 – go Maja

- wysoka stopa bezrobocia,
- ubóstwo oraz trudne warunki mieszkaniowe, zwłaszcza wśród rodzin objętych patologią społeczną,
- występowanie nasilających się problemów społecznych (m.in. zubożenie społeczeństwa) i wiążąca się z tym konieczność zwiększenia dostępności do publicznych usług społecznych,
- wysoka stopa przestępczości, spowodowana ubóstwem oraz trudnymi warunkami mieszkaniowymi osób zamieszkujących ten obszar ,
- niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców,
- głęboka degradacja techniczna infrastruktury i budynków,
- nieharmonijne zagospodarowanie terenu (nieład przestrzenny, brak miejsc parkingowych),
- usytuowanie na rynku przystanku autobusowego w centrum rynku dysharmonizującego przestrzeń publiczną i uniemożliwiającego właściwe zagospodarowanie rynku pod kątem usług turystycznych i kulturalnych ,
- zaniedbana, wymagająca ochrony substancja zabytkowa,
- brak działań profilaktycznych i zapobiegawczych w stosunku do substancji zabytkowej.

Obszar nr 2: Kulturalny

- wysoka stopa bezrobocia,
- obszar zagrożony patologią społeczną,
- wysoki poziom przestępczości,
- niski stan techniczny budynku domu kultury,
- przestarzałe wyposażenie domu kultury i biblioteki,

- zaniedbana i zdewastowana infrastruktura techniczna w otoczenie budynku domu kultury, remizy strażackiej i Pracowni Artystycznej Lalek „KASIA” (drogi, chodniki, parkingi, oświetlenie),
- brak małej architektury (zieleń niska i wysoka, ławki).

Obszar nr 3: Rekreacyjno – sportowy

- wysoka stopa bezrobocia,
- wysoka stopa przestępczości, spowodowana ubóstwem oraz trudnymi warunkami mieszkaniowymi osób zamieszkujących ten obszar,
- niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców,
- głęboka degradacja techniczna infrastruktury i budynków,
- zaniedbany i wymagający gruntownego remontu budynek „Sokoła”
- brak ścieżek rowerowych wychodzących poza obszar problemowy,
- zaniedbana infrastruktura techniczna w otoczeniu stadionu sportowego (droga dojazdowa, parking, chodnik, oświetlenie),
- niski stan techniczny budynku ośrodka zdrowia.

Obszar nr 4. Zabytkowe cmentarze

- Zaniedbany i zniszczony zabytkowy cmentarz parafialny,
- Zaniedbany i zniszczony zabytkowy cmentarz z I i II wojny światowej,
- Zniszczona droga dojazdowa do cmentarza żydowskiego,
- Konieczność podjęcia systematycznych działań konserwatorskich w stosunku do cmentarzy zabytkowych.

Należy podkreślić, iż wszystkie 4 obszary wymienione powyżej stanowią integralną całość składającą się na obszar przeznaczony do rewitalizacji miasta Pilzna. Teren który obejmuje program rewitalizacji stanowi jedną całość funkcjonalno – przestrzenną, stąd mimo że nie jest on w pełni jest zwarty przestrzennie, należy go rozpatrywać całościowo w aspekcie planowanych działań rewitalizacyjnych. Nieuzasadnione jest podzielenie obszaru rewitalizacji miasta Pilzna na odrębne strefy, przede wszystkim ze względu na fakt, iż na całym wyznaczonym terenie występują te same problemy, które często zazębiają się, zwłaszcza w

---

aspekcie niewielkiej powierzchni miasta Pilzna. Stąd też, również dane statystyczne przedstawione w dalszych rozdziałach odzwierciedlać będą cały przedmiotowy obszar. Opisy w dalszej części niniejszego opracowania odnoszące się do poszczególnych obszarów problemowych mają na celu tylko i wyłącznie uwypuklenie i uszczegółowienie opisów terenu objętego programem rewitalizacji.

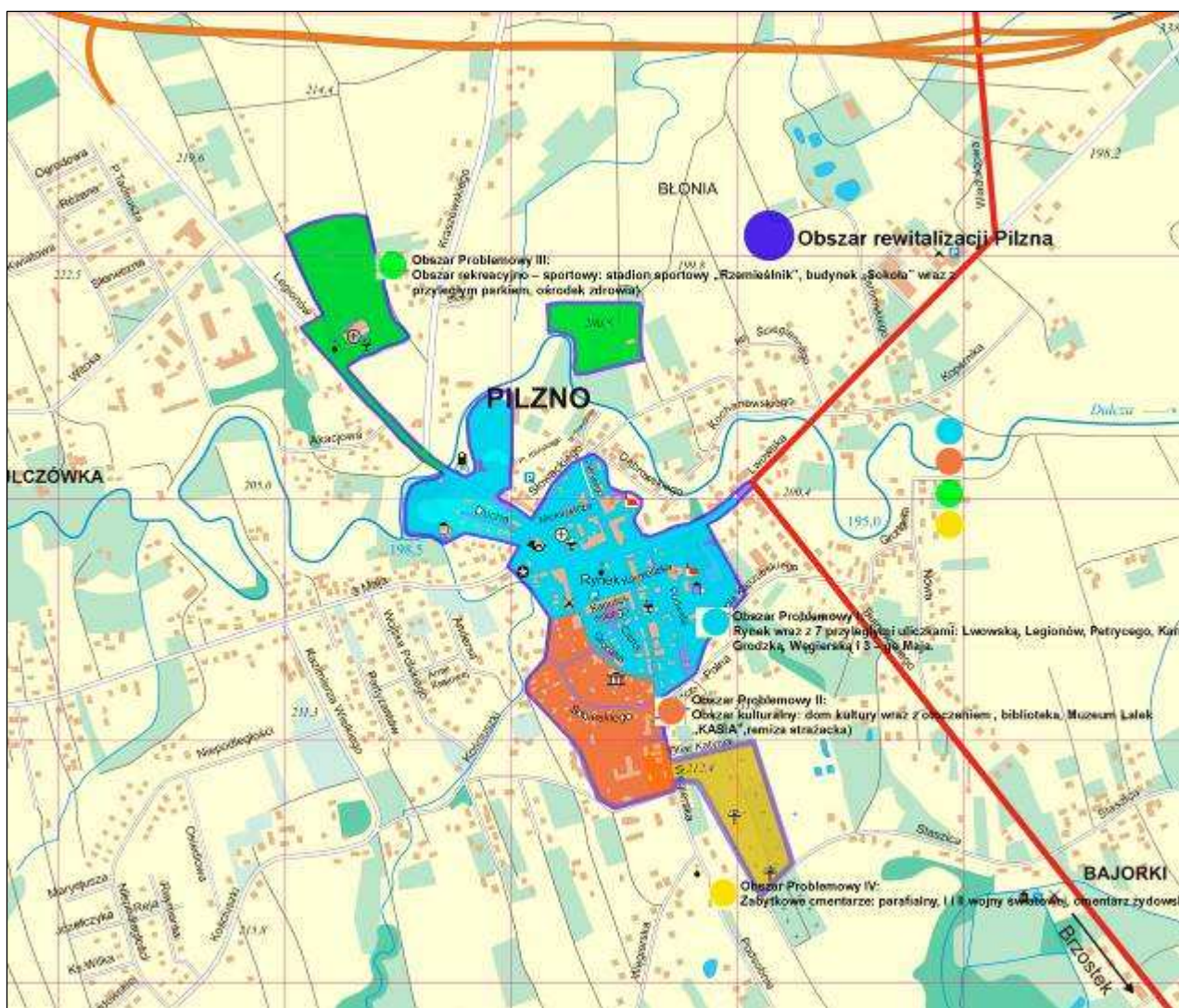
W związku z powyższym teren wyznaczony do rewitalizacji traktuje się całościowo, jako jeden obszar.

Projekty z zakresu mieszkalnictwa nie będą ubiegały się o dofinansowanie w ramach działania 7.1 lub 7.2 RPO WP w związku z czym nie istnieje potrzeba wyznaczenia obszarów wsparcia mieszkalnictwa w obrębie obszaru rewitalizacji miasta Pilzna.

Obszar rewitalizacji miasta Pilzna z wyszczególnieniem obszarów problemowych.

2.2. Czas realizacji

Czas realizacji Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna został określony na lata 2006 - 2015. Program rewitalizacji ma charakter strategiczno operacyjny, zatem przyjęto iż rok 2015 wyznacza okres obowiązywania zapisów programu głównie w zakresie: założonych celów rewitalizacji, zakresu interwencji oraz priorytetowych typów projektów. Okres jest dłuższy niż okres programowania funduszy strukturalnych, jednak odpowiada czasowi realizacji projektów finansowanych z funduszy strukturalnych w latach 2007 – 2013.

Wybór takiego horyzontu czasowego był podyktowany pragmatyczną oceną możliwości współfinansowania poszczególnych zadań inwestycyjnych z funduszy strukturalnych UE. Dlatego program wpisuje się w okres obligatoryjny dla programów rewitalizacji zgodnie z Narodowym Planem Rozwoju NPR 2004-2006 i strategią wykorzystania funduszy strukturalnych w ramach Agendy 2000, która obejmuje lata 2004 – 2006, czyli w odniesieniu do programu rewitalizacji lata 2006-2007. Jego przedłużenie do roku 2015 jest związane z nową strategią rozwoju UE, która obejmować będzie lata 2007-2013. W ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego są zaplanowane - w tym okresie - także znaczące środki finansowe (około 400% rocznie więcej niż dotychczas w NPR 2004-2006) na rewitalizację obszarów miejskich w krajach członkowskich UE, w których średni poziom rozwoju jest poniżej 75% średniego poziomu UE (Cel 1 polityki strukturalnej UE).

Ten horyzont czasowy jest także zgodny z założeniem Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013 oraz Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015 i Narodowej Strategii Spójności 2007-2013. W dokumentach tych jednym z priorytetów jest poprawa dostępności mieszkań dla obywateli oraz poprawa jakości zasobów mieszkaniowych, a także dalsza rewitalizacja zdegradowanych obszarów zurbanizowanych. Te działania służyć będą polepszaniu standardu zasobów mieszkaniowych na terenach zdegradowanych, czyli wyeliminowaniu przyczyn i skutków degradacji tych obszarów. Konsekwencją tych działań będzie promocja przedsiębiorczości oraz zapewnienie warunków do zrównoważonego rozwoju, szczególnie małych miast, a także ochrona i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego

---

na tych obszarach. W programie rewitalizacji miasta Pilzna, te działania przekładać się będą na podniesienie konkurencyjności i atrakcyjności kulturowej oraz turystycznej miasta, uporządkowanie jego gospodarki przestrzennej, a także promocję przedsiębiorczości, poprawę bezpieczeństwa i porządku publicznego, szczególnie na wybranych obszarach priorytetowych.

ROZDZIAŁ III

Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza miasta Pilzna

3.1. Syntetyczna charakterystyka miasta Pilzna

3.1.1. Położenie i obszar miasta Pilzna

Cały projekt będzie zrealizowany w mieście Pilźnie, leżącym w powiecie dębickim, w województwie podkarpackim .

Miasto leży na granicy dwóch jednostek fizjograficznych: na północy jest to **Kotlina Sandomierska**, na południu – **Pogórze Karpackie**. W Kotlinie Sandomierskiej, zachodnia i środkowa część gminy leży na **Wysoczyźnie Tarnowskiej**, fragment części wschodniej na **Nizinie Nadwiślańskiej**. Południowa część gminy leży na **Pogórzu Ciężkowickim**. W granicach **Pogorza Strzyżowskiego**, wchodzącego w skład **Pogorza Karpackiego**, leży najbardziej na wschód wysunięta część gminy.

Pilzno - graniczy od wschodu z gminą Dębica, od północy z gminą Czarna, od południa z gminami: Ryglice (woj. małopolskie), Jodłowa, Brzostek, od zachodu z gminą Skrzyszów (woj. małopolskie). Miasto Pilzno zajmuje obszar – 16 km²

3.1.2. Sylwetka miasta Pilzna na tle historycznym

Rys historyczny miasta Pilzna

Pilzno znalazło się w gronie najstarszych osad na Podkarpaciu. Pierwsze pisemne świadectwo dotyczące Pilzna znajdujemy w dokumencie legata papieskiego Idziego, pochodzącym z 1105 roku, a wydanym dla opactwa benedyktynów w Tyńcu. Nie ma jednak pewności co do autentyczności dokumentu, wiarygodny jest natomiast dołączony do niego spis dóbr klasztornych. Wymienione jest w nim również Pilzno, z czego wynika, że osada należała do benedyktynów. Pilzno przeszło na własność klasztoru w Tyńcu prawdopodobnie z nadania żony Władysława Hermana, Judyty około 1086r. Wiadomo, że w 1328 r. Pilzno zostało przeniesione na prawo magdeburskie. Zapewne już wówczas było znaczącym ośrodkiem handlowym w regionie.

Usankcjonowanie jego ważnej roli nastąpiło w 1354 r., kiedy to król Kazimierz Wielki wydał przywilej zezwalający Dobiesławowi na lokalizację miasta Pilzno. Nadanie praw miejskich związane było przede wszystkim z położeniem Pilzna przy szlaku handlowym z Krakowa na Ruś i drodze z Krakowa na Węgry. Oba te trakty miały duże znaczenie gospodarcze i strategiczne, a leżące przy nich miejscowości mogły liczyć na szybki rozwój rzemiosła i handlu. Tym sposobem prastara osada znalazła się w gronie miast królewskich. Pilzno zostało urządzone na prawie niemieckim. Początkowo rządził nim wójt z ławnikami, a następnie burmistrz z pomocą rady miejskiej. Dobiesław otrzymał dziedziczne wójtostwo, a jako uposażenie - dwa łany ziemi uprawnej, dwa nieuprawnej, a ponadto prawo założenia i prowadzenia młynów, łaźni, jatek, topni złota i srebra. Był zwolniony z płacenia podatków, sam zaś pobierał część czynszów i kar sądowych. Miasto podlegało jurysdykcji wójta, jego zaś mógł sądzić tylko król. Król nadał miastu przywilej organizowania targów w każdy wtorek, zwolnił też mieszczan z płacenia podatków rolnych na 6 lat, zaś z pól uprawnych - na 12 lat. Przywileje te i następne miały istotny wpływ na rozwój Pilzna. W krótkim czasie

wyrośło ono na główny ośrodek miejskiego regionu, ruchliwy punkt handlowy, centrum administracyjne i sądownicze. W Pilźnie zawierano transakcje kupieckie, sporządzano akty kupna, i ziemi, powstało szereg istotnych aktów prawnych, wśród których należy wymienić przywilej z 1372r. pozwalający Mikołajowi, sołtysowi z Lipin na założenie na prawie niemieckim miasta Dębicy. Miasto było w tym czasie odwiedzane przez królów i książęta. W 1365 r. Kazimierz Wielki wydał w Pilźnie przywilej dla Biecza, zwalniający mieszkańców tego miasta z opłaty mostowego pod Wojniczem. Władysław Jagiełło przejeżdżał przez Pilzno w 1410, 1414, 1417, 1419 oraz w 1422 r., za każdym razem zatrzymując się w tym mieście. Rzemiosło i handel tworzyły podwaliny rozkwitu Pilzna. Produkowano tu sukno, wyprawiano skóry i handlowano tymi wyrobami na Węgrzech. Stamtąd sprowadzano wino, piwo, konie oraz żelazo. Miasto uzyskało w 1397 r. od Władysława Jagiełły prawo pobierania mostowego, w 1518 - pozwolenie na ściąganie cła od przepędzanego bydła, a w 1577 r. przywilej królewski zabronił kupcom, udającym się do Lwowa omijania Pilzna. Miasto miało też prawo składu, które zmuszało kupców do wystawiania w Pilźnie przewożonych towarów. Wszystkie te przywileje powodowały, że do miejskiej kasy wpływały znaczne środki przeznaczane na potrzeby rozrastającego się Pilzna. Dobrze rozwijające się Pilzno doznało klęski w czasie najazdu węgierskiego w dniu 1 lutego 1474 r. Oddziały pod dowództwem Tomasz Tarczaya spustoszyły znaczną część Podkarpacia i podeszły pod Pilzno. Miasto broniło się dzielnie, w końcu jednak padło, zostało złupione i spalone. Napastnicy wzięli jeńców i uprowadzili ich na Węgry. Król, pragnąc przyjść z pomocą zniszczonemu Pilznu, zwolnił je na 12 lat z wszelkich podatków. Pilźnianie z energią i zapałem przystąpili do odbudowy miasta. W 1487 r. podjęto budowę wodociągów w oparciu o przywilej Kazimierza Jagiellończyka z 1467 r., a następnie do budowy murów obronnych. Już w 1488 r. wodociągiem, poprowadzonym ze źródła w rejonie Budynia, popłynęła woda. Równoległe ze znaczeniem gospodarczym umacniało się znaczenie Pilzna jako ośrodka administracyjnego. Rejon pilzneński należał do województwa sandomierskiego, a samo Pilzno zostało w XVI w. siedzibą powiatu. Powstał on w oparciu o istniejący już powiat sądowy, a w jego obrębie znalazły się m.in. Sędziszów, Ropczyce, Kolbuszowa, Mielec, Tarnów i Dębica. Był to zatem dość rozległy obszar, a Pilzno zyskało szansę przekształcenia się w jedno z większych miast Małopolski. Z różnych względów szansy tej nie wykorzystano. Dochody z wodociągu, decyzją króla Zygmunta I wykorzystywane były na obwarowanie

miasta. Pamięć najazdu węgierskiego pozostawała wciąż żywa, toteż starano się zabezpieczyć się przed podobnym nieszczęściem. W 1502 r. i w 1503 r. Pilzno zwolnione było przez króla z niektórych podatków. Przeznaczone na ich zapłacenie pieniądze również miały być wykorzystane na budowę umocnień, podobnie jak parokrotne królewskie darowizny. Obwarowania miały charakter wysokich wałów ziemnych, wzmocnionych drewnianą palisadą. Budowa murów obronnych przekraczała finansowe możliwości Pilzna. Zresztą i wały powstawały bardzo powoli, a w 1534 r., po pożarze miasta, prace na jakiś czas przerwano. Dokończono je około roku 1540. Ich przebieg czytelny jest do dzisiaj, a zachowane resztki elementów są ciekawym przykładem architektury obronnej średniowiecza. Oprócz handlu, rozwijało się w mieście rzemiosło. W XVI w. działało w Pilźnie przeszło 60 rzemieślników: tkaczy, szewców, kowali, garncarzy, bednarzy, stolarzy, kuśnierzy, krawców, piekarzy, rzeźników, kotlarzy, smolarzy. Byli zrzeszeni w dziesięciu cechach, do najstarszych należały cechy szewców i sukienników. Zrzeszeni w cechu szewcy mieli mocną pozycję w mieście, z ich zdaniem musieli się liczyć rajcowie i starosta. Bywało, że spory cechu ze starostą rozstrzygał król - zwykle na korzyść szewców. Cechy broniły interesów rzemieślników, nie dopuszczały do prowadzenia działalności tzw. partaczom, chroniły też miejscowy rynek przed napływem tańszych towarów z zewnątrz, jednak z biegiem czasu ich pozycja słabła, a handel konkurencyjny podcinał korzenie pilzneńskiego rzemiosła. Wewnętrzne stosunki w cechu regulował statut, a kwestie sporne między członkami cechu rozstrzygał samorząd, na czele którego stał cechmistrz. W XVI w. Pilzno utrzymywało ożywione kontakty handlowe z Krakowem, Wrocławiem, Lwowem oraz Węgrami. W ciągu roku przez pilzneńskie jarmarki przewijało się od 800 do 1500 koni węgierskich cieszących się w Małopolsce dużym wzięciem. Opłaty targowe, mostowe, pełne kupców i podróżnych gospody, zakupy dokonywane w mieście, wszystko to przyczyniało się do bogacenia Pilzna i jego mieszkańców.

Najwyższy rozkwit Pilzna przypadł na drugą połowę XVI wieku. Potem następuje powolny lecz systematyczny upadek miasta, spowodowany zarówno wojnami, które dotykały Rzeczpospolitą, jak również klęskami żywiołowymi. W 1595 r. część zabudowy strawił pożar, a kolejny, w 1629 roku spowodował jeszcze większe straty. Drewniane, w większości kryte słomą domy płonęły jak pochodnie. Po tej klęsce władze miasta wydały zakaz krycia dachów słomą. W 1641 roku Pilzno nawiedziła zaraza dziesiątkując mieszkańców. Kolejne

epidemie chorób miały miejsce w 1652 roku, w 1655 roku, i 1675 roku. Znacznie większą klęską były najazdy obcych wojsk oraz przemarsze i postoje wojsk koronnych. Ich dowódcy nakładali na poszczególne miasta wręcz zbójckie kontrybucje. W 1608 roku, podczas rokoszu Zabrzydowskiego, dowódca chorągwi królewskiej, stacjonującej w dość przecież odległych Ropczycach zażądał od pilźnian 300 korców owsa, 20 pości wieprzowiny, 10 beczek masła, 10 kup sera. Przypadki łupienia miasta przez wojsko powtarzały się wielokrotnie.

W XVI wieku w Pilźnie dotarła reformacja. Zyskała ona znaczne poparcie. Zbory kalwińskie istniały w Dobrkowie, Lubczy, Jodłowej, Łękach Górnych, Pilźnie, Skrzyszowie, Straszęcinie. W XVII wieku kontrreformacja przyniosła likwidację wszelkich przejawów działalności ariańskiej. W 1658 r. na mocy ustawy, wypędzono z kraju braci polskich, nastąpił proces "nawracania" innowierców. Materialne ślady reformacji przetrwały do tej pory. Najokazalszym jest zbór w Łękach Górnych, założony przez Lubienieckich. W Dobrkowie zbór założył Jan Koniecpolski, stawiając niewielką murowaną świątynię. W Lubczy zbór zniszczono po siedmiu latach istnienia. W 1657 r. oddziały Jerzego Rakoczego połączone z kozakami złupiły i spaliły Pilzno. Być może miasto mogłoby się obronić, gdyby miało dobrze utrzymane i strzeżone obwarowania. Bilans tej klęski był przerażający. Z przeszło dwustu domów ocalało ledwie 36. Pozostało kilku tylko rzemieślników, przestały się odbywać jarmarki. Upadek rzemiosła i handlu zaznaczający się już od początku XVII wieku ostatecznie załamał gospodarkę Pilzna. Spustoszone, wynędzniałe zostało zwolnione przez króla Jana III Sobieskiego od płacenia podatków, lecz niewiele to zmieniło jego położenie. Niemal sto lat później, w 1765r., przeprowadzona w mieście lustracja wykazała 82 domy, ogólne zaniedbanie, konflikty w łonie magistratu, zatargi ze starostą, Stanisławem Pinińskim. Nastąpiły złe czasy dla miast. Szlachta przeforsowała w sejmie ustawy ograniczające ich samodzielność. Zabroniono eksportu polskich towarów i importu zagranicznych, co podkopało byt rzemiosła i handlu. Rzeczpospolita znalazła się w stanie rozpadu, a najboleśniej skutki tego odczuły właśnie miasta a w szczególności miasta królewskie, do których zaliczało się Pilzno. Podczas konfederacji barskiej lokalny oddział konfederatów stoczył potyczkę z Rosjanami w Dęborzynie. Następnie zaatakował żołnierzy rosyjskich znajdujących się w Pilźnie. Kilkunastu z nich poległo. W 1772r. wraz z pierwszym rozbiorem Polski Pilzno na blisko półtora wieku znalazło się w zaborze austriackim. W 1774 r.

rozebrano stary, znacznie zniszczony ratusz, co stanowiło jakby symboliczny akt pożegnania z dawnymi dziejami miasta. Rozpoczął się powolny wzrost ludności Pilzna, powstawały nowe domy, porządkowano ulice. Ponownie rozwija się rzemiosło, handel, choć oczywiście nie na taką skalę jak w XVI czy XVII w. Ewaryst Kuropatnicki w "geografii albo dokładnym opisanu królestw Galicyji i Lodomeryji" z 1786 r. tak pisze o Pilźnie: "przedtem powiatowe sądy ziemskie województwa sandomierskiego tu się sądziły w swoich kadencjach. Były tu i akta ziemskie i podkomorskie. Wspaniałą ma farę, pobitą miedzią, kościół Augustynów jest dotąd murowany, a klasztor drewniany. Kotlarzów tu dosyć, którzy koło miedzi robią." W 1830 roku zniesiono zakaz osiedlania się w mieście Żydów. Zaczęli napływać szerokim strumieniem. Początkowo należeli do gminy wyznaniowej w Tarnowie i dopiero w 1875 roku powstała gmina pilzneńska. Synagoga mieściła się w budynku zakupionym na ten cel w 1865 roku. Żydzi trudnili się głównie handlem i rzemiosłem i pod koniec XIX w. Zdominowali te dziedziny życia. Na przełomie wieku społeczność żydowska liczyła ponad 700 osób, a ogólna liczba mieszkańców Pilzna niewiele ponad 2000. W 1846 roku regionem wstrząsnęła krwawa rabacja galicyjska, spowodowana przez władze austriackie, które rękami chłopów sparaliżowały wybuch powstania narodowego, wykorzystując w tym celu narastająca od wieków nienawiść wsi przeciwko szlachcie. Spiskowcy powstańczy działali także w Pilźnie. Karol Szczeklik tak opisuje samą rabację w Pilźnie: "Pierwszy padł z ręki chłopów Bogusz Stanisław Rzędzianowic, należący do związku, prawy patriota. Chłopi schwytali go w Jaworzu, zdążającego do Siedlisk, dnia 19 lutego, zrazu chłopi obchodzili się z nim po ludzku, ale już na postoju w Strzegocickiej karczmie poczęła dzicz znęcać się nad więźniem, przychylnie zaś przyjęcie, jakiego doznał Bogusz ze strony urzędników magistratu w Pilźnie, pogorszyło jego dolę. Chłopi zaczęli się burzyć i wygrażać przestraszony tym asesor pilzneński, Gorczyca, chcąc się pozbyć chłopów, polecił im odstawić Bogusza do Tarnowa. Obdartego do koszuli, wywleczono Bogusza z magistratu, udało mu się wyrwać i uciec do domu mieszczanina, Jakubowskiego w rynku, gdy jednak chłopi i tam nań nacierali, pobiegł ku kościołowi, lecz zastawszy drzwi zamknięte padł krzyżem pod drzwiami. Tłum ani miejsca, ani leżącego nie uszanował. Bito go drągami i cepami. Krwią zbroczonego włożono na wóz, aby go odwieźć do Tarnowa - żył jeszcze dopiero gdy w karczmie na Wygodzie dowiedzieli się chłopi od żołnierzy, że w Tarnowie wołą zabitych dobili go cepami. Pod bezpośrednim dowództwem Szeli padł brat Stanisława, Wiktor, zabity w Kamienicy przez

Tomasza Jurdysa z tejże wsi... Następnie stary Bogusz (ojciec poprzednich) i Nikodem, syn, wśród drwin Szeli, padli pod siekierą Górzana, wójta z Gorzejowej. Los ich podzielił 13 letni Włodzimierz... Wraz z Boguszami zginęli w Siedliskach: mandatariusz Kalita, pisarz Bieliński i rządcą Stradomski. Nigdzie może tak jaskrawo nie przedstawił się napad chłopów, jako podły rabunek, jak w Dobrkowie. Widłami zamordowano 20-letniego właściciela Józefa Bobrownickiego, który z dzierżawionego Przeclawia schronił się do swej rodzinnej wsi. Oprócz niego zginęli pod cepami, Morska, teściowa Bobrownickiego, oficjaliści dworscy: Kulczycki i Winogradzki. Gospodynię plebańską, Sławicką, na ogniu pieczono by powiedziała o pieniądzech księdza. Padł też wikariusz tutejszy, ks. Franciszek Golecki. Chłopi związanego i poranionego przywieźli do Pilzna i żądali by go wtrącono do więzienia. Gdy mieszczenie nie chcieli się na to zgodzić, na rynku od strony zachodniej młócili go cepami, prawie umarłego zawieźli do Dobrkowa i porzucili koło stajni, gdzie ksiądz życie skończył. Przy tym doszczętnie zrabowali dwór, plebanię, nawet monstrancji nie darowali. Jakie było roznamiętnienie ludu świadczy śmierć Konstantego Słotwińskiego, byłego dyrektora Zakładu Ossolińskich. Staruszka tego, zajmującego się w Głobikowej tylko nauką, zastał tłum klęczącego przed wizerunkiem ukrzyżowanego Chrystusa. Ani modlitwy, ani siwizny, ani szlachtetnego serca nie uszanowali. Zabił go własny leśny, Michał Polański (..), hrabia Dominik Rey z Przyborowa zginął po razami chłopów latoszyńskich w Dębicy. Z Łęk górnych (...) zginął tylko rządcą Piotr Olszewski. W Parkoszu padł dzierżawca Jerzy Nowak, wielki dobroczyńca ludu i oficjaliści: Tomasz Jaworski i Marceli Szybalski. W Strzegolicach zginął Tomczyński, sędzia, w Kamienicy dwaj bracia Górcy padli z rąk Szeli"... Na cmentarzu w Pilźnie znajduje się zbiorowa mogiła siedmiu osób zamordowanych przez chłopów. Stoi na niej kamienny obelisk. W osobnym grobie spoczywa wspomniany wyżej, Stanisław Bogusz. Tablica na pomniku głosi: "Boże przebaczenia i miłosierdzia! Boże Ojców naszych! Przed ogromem nieszczęścia, którym mnie dotknąłeś korząc czoło, wołam Panie do Ciebie! Racz dać wieczny spoczynek duszy męża mego, a światłość wiekuista niechaj mu świeci w Krainie szczęścia na wieki". Józef Bobrownicki i Pelagia Morska pochowani zostali na cmentarzu w Dobrkowie. Ofiarom rabacji wystawiono kaplicę na cmentarzu w Siedliskach Bogusz. Poza kaplicą w osobnym grobie spoczywa Włodzimierz Bogusz. Tekst na tablicy głosi: "Zbyt wcześnie życia jego zginęło zaranie uciekła z ziemi dusza niewinna i czysta. Więc wieczny spoczynek racz dać mu o Panie. I spraw to, niech mu świeci światłość

wiekuista..."

Sterroryzowana szlachta, ograbiona z dobytku, sfrustrowana niefortunnym powstaniem, potraktowana przez wieś gorzej niż przez zaborcę, popadła w marazm i obojętność wobec kolejnych ruchów spiskowych. Tragiczne konsekwencje rabacji spadły też na chłopów. W następnym, 1847 roku w Galicji nastął głód. Wybuchły także epidemie tyfusu i ospy, następnie (1848 - 1873) cholery. Śmierć zbierała obfite żniwo. W klęskach tych dostrzegano karę Bożą za popełnione morderstwa. Bez wątplenia przyczyniły się do nich niespotykane od lat susza, potem powódzie, których skutkiem był nieurodzaj. Na tereny objęte rabacją kierowano misjonarzy, żeby nawracali lud. Pozytywnym efektem rabacji było zniesienie w 1848 roku pańszczyzny.

W 1867 roku, w wyniku nowego podziału administracyjnego Galicji, Pilzno awansowało na siedzibę powiatu. Powstał również wówczas sąd powiatowy. W powiecie pilzneńskim znajdowały się dwa miasta: Pilzno, Brzostek oraz traktowana jako miasteczko Jodłowa. W dobie autonomii Galicji straciło dawne znaczenie rzemiosło, wypierane przez rodzący się przemysł. W Pilźnie drastycznie spadła liczba rzemieślników, zanikły silne jeszcze na początku XIX wieku gałęzie wytwórczości, m.in. kotlarstwo, garncarstwo, płatnerstwo, bednarstwo. W prawdzie w samym Pilźnie nie powstały zakłady przemysłowe, jednak wyroby z innych miast zalewały tutejszy rynek. Kryzys dotknął także handel. Słynne, pilzneńskie targi ściągające kupców z całej Galicji oraz z Węgier spadły do rangi jarmarków, zaspokajających potrzeby pobliskich wiosek.

W II połowie XIX wieku widać wyraźne ożywienie społeczne. Powstało szereg stowarzyszeń organizacji kupieckich, urzędniczych. Najważniejszą instytucją finansową było Stowarzyszenie Oszczędności i Pożyczek, założone w 1877 roku, wspierające rodzimą przedsiębiorczość. Działały także Towarzystwo Kredytowe utworzone przez Żydów, Spółka Oszczędności i Pożyczek, Kasa Sieroca. Ważnym wydarzeniem stało się powołanie w 1875 roku, Ochotniczej Straży Pożarnej. W 1894 roku powstało Towarzystwo Gimnastyczne "Sokół". Inicjatorami tego przedsięwzięcia byli: Tytus Buynowski, Władysław Szczurkiewicz, Władysław Mydlarski, Józef Wojtanowski i Mieczysław Millerowicz. W 1907 roku oddano do użytku budynek "Sokoła", do dziś jeden z najpiękniejszych akcentów architektonicznych Pilzna. W rok później odbyła się uroczystość poświęcenia sztandaru

sokolego. Bieda, brak perspektyw życiowych spowodowały w latach 80-tych, masową emigrację zarobkową, głównie do USA. W stanie Nebraska, przybysze z pilzneńskiego założyli osadę Pilzno, zbudowali kościół. Potem wspierali finansowo rodzime miasto, m.in. pomogli w zakupie dzwonów dla kościoła parafialnego, przesyłali środki na opiekę nad sierotami, kalekami i ludźmi żyjącymi w skrajnym ubóstwie. W 1877 roku pożar zniszczył fragment zabudowy rynku, a w 1886 roku - całą niemal pierzeję północno-zachodnią. Odbudowa postępowała powoli, ale w miejsce domów drewnianych wznoszono już murowane, mniej podatne na ogień. Wtedy też wybrukowany został rynek i uporządkowano przyległe ulice.

Kuźnią patriotyzmu stało się Towarzystwo Gimnastyczne "Sokół". W 1914 roku Polowa Drużyna Sokoła, po przeszkoleniu, została włączona do Legionów. Pilźnianie, walczący w II Brygadzie Legionów Polskich przeszli chwalebnie szlak bojowy, znacząc go przelaną w bojach krwią. Pilźnianie uczestniczyli w obronie Lwowa, w 1918 roku, w powstaniach śląskich, w wojnie bolszewickiej. W tej ostatniej poległo 84 żołnierzy z Pilzna i z okolicznych wiosek. We wrześniu 1914 roku do Pilzna wkroczyły oddziały rosyjskie, potem na krótko się wycofały, znów przyszły w listopadzie i zajmowały miasto do 8 maja 1915 roku - początku ofensywy austriackiej. Rosjanie zdewastowali i ograbili budynek szkolny, dopuszczali się gwałtów na ludności cywilnej. Powrót Austriaków witano z ulgą. W listopadzie 1918 roku Pilzno przeżywało radość z odzyskanej niepodległości. Pod względem administracyjnym jego sytuacja nie zmieniła się. Pozostało siedzibą władz miejskich i powiatowych. Burmistrzem wybrano Marcelego Szczeklika, natomiast przewodniczącym rady został Mikołaj Rey z Przyborowa. Utrzymano Sąd Powiatowy i notariat. Podczas wojny Pilzno nie poniosło znacznych strat materialnych, poległo jednak wielu jego obywateli, walczących w armii austriackiej, Legionach, a potem w wojsku polskim. Szczególną pamiątką po I wojnie światowej są cmentarze wojskowe. Zbudowano je w latach 1915 - 1918 na obszarze okręgu wojskowego Galicja Zachodnia. Po zakończeniu krwawych walk na tym terenie władze austriackie postanowiły trwale upamiętnić poległych - zarówno własnych jak i przeciwnika. Uruchomiono specjalną maszynę urzędniczo-wojskową i wykonawczą, opracowano plany i projekty cmentarzy i w efekcie podjętego ogromnego przedsięwzięcia wzniesiono około 400 cmentarzy. Zadania nie dokończono, przerwał je rozpad monarchii austro - węgierskiej. Wiele z tych cmentarzy do dzisiaj się nie zachowało, po niektórych

pozostały tylko nikłe ślady. W ostatnich jednak latach, przy współpracy z organizacjami społecznymi i władzami austriackimi odnawia się, konserwuje i porządkuje cmentarze wojskowe. Spoczywa wszak na nich około 70 tys. żołnierzy, w tym także Polaków, walczących po obu stronach. Wśród dziewięciu okręgów cmentarnych utworzonych w 1915 roku, okręg V obejmował były powiat pilzneński. Z zachowanych cmentarzy warto obejrzyć przynajmniej kilka. W Pilźnie znajduje się on na skraju cmentarza parafialnego. Częściowo otoczony kamiennym murem zajmuje powierzchnię kilku arów. Są tam 22 groby żołnierzy austriackich i rosyjskich. Naprzeciw wejścia stoi pomnik z krzyżem. Na cokole napis: ("Zobacz czy między nami nie ma kogoś, kto był Ci bliski" - tłumaczenie z niemieckiego). Kolejny wojskowy cmentarz znajduje się w Łękach Górnych na wzgórzu naprzeciw kościoła, w obrębie cmentarza parafialnego. Ogrodzony, dobrze utrzymany, również z pomnikiem i podobnym tekstem. W Słotowej, gdzie w krwawej bitwie na wzgórzach padło kilkudziesięciu żołnierzy także zbudowano cmentarz podobnie jak w Parkoszu, gdzie w ostatnim czasie, dzięki władzom samorządowym, obiekt został wyremontowany i uporządkowany. Łącznie w V okręgu wzniesiono 26 cmentarzy. Wspierali to przedsięwzięcie także Polacy, zwłaszcza właściciele okolicznych dóbr ziemskich. Stanowiły one wyraz symbolicznego pojednania walczących w obliczu śmierci. Były też hołdem dla żołnierzy narodowości polskiej, zmuszonych do walki w obcych armiach, w imię imperialnych interesów europejskich mocarstw. W następnych latach Pilzno zaczęło tracić swoją pozycję, w konsekwencji, mimo protestów władz miasta i mieszkańców, w 1931 roku zapadła decyzja o likwidacji powiatu pilzneńskiego i włączeniu Pilzna do powiatu ropczyckiego. Dziesięć różnych urzędów powiatowych zatrudniających sporą grupę osób przestało istnieć, część urzędników wyjechała z miasta, opuszczali je także ludzie wykształceni, ambitni, którzy nie widzieli dla siebie perspektyw. Nastąpiła stagnacja gospodarcza, społeczna i kulturalna. W 1934 roku, w wyniku reorganizacji administracji, utworzono w Pilźnie gminę zbiorową. Z chwilą powstania Centralnego Okręgu Przemysłowego nastąpił kolejny odpływ ludności z Pilzna i okolic, głównie do Dębicy włączonej do COP. Właśnie Dębica została w 1936 roku siedzibą powiatu, w miejsce podupadających Ropczyc. Wszelkie symptomy rozwoju brutalnie zniweczyła II wojna światowa, przynosząc mieszkańcom bezmiar cierpień, upokorzeń, bezwzględną eksploatację przez okupanta, wywózki na przymusowe roboty do Rzeszy, terror, więzienia, egzekucje, a samemu miastu - poważne straty materialne. Tragicznym rozdziałem okupacji

była zagłada Żydów. W chwili wybuchu wojny w Pilźnie mieszkało 788 osób narodowości żydowskiej. W czerwcu 1942 Niemcy utworzyli w mieście getto. Równocześnie grupę starców i kalek wywieziono na cmentarz żydowski i tam rozstrzelano. W getcie przebywało ok. 1000 Żydów żyjących wręcz w dramatycznych warunkach. Jesienią 1942 roku getto zlikwidowano, a jego mieszkańców wywieziono do getta w Dębicy. Pewnej liczbie Żydów udało się jednak uniknąć osadzenia w getcie, zwłaszcza tym którzy zamieszkiwali okoliczne wioski. Znaleźli oni schronienie w polskich domach. Niemcy urządzali obławy i z równą bezwzględnością mordowali Żydów jak i Polaków u których się oni ukrywali. Za pomaganie Żydom rozstrzelano w rejonie Pilzna kilkanaście osób. Podczas okupacji w rejonie Pilzna działały zbrojne ugrupowania podziemia. Już pod koniec 1930 roku powstała w Pilźnie placówka Narodowej Organizacji Wojskowej, działająca pod kryptonimem "Piotr" (dowódca Adam Przybyło ps. "Rafacz"). W 1943 roku nastąpiło scalenie NOW z Armią Krajową, a pilzneński pluton NOW wszedł w skład zgrupowania AK "Barbara", które było kontynuatorem przedwojennego 14 pułku piechoty stacjonującego w Tarnowie. Pluton brał udział w akcji "Burza" w rejonie Tuchowa, uczestnicząc w największej bitwie tego zgrupowania pod Jamną. ZWZ rozpoczęła działalność w rejonie Pilzna w 1940 roku. Początkowo placówka miała kryptonim "Pinia", następnie, "64" i wreszcie "Pocisk". Jej komendantem był Zygmunt Pawlus, po wojnie redaktor techniczny Tygodnika Powszechnego, współpracownik Jerzego Turowicza. Placówka wchodziła w skład obwodu AK "Dębica", kryptonim "Deser". W oparciu o struktury organizacyjne placówki "Pocisk" utworzono oddział partyzancki o kryptonimie "Dzwon". Ścisłą współpracę z "Pociskiem" utrzymywała placówka "Zapalnik" z Zasowa. Po rozpoczęciu w 1944 roku akcji "Burza" obie placówki znalazły się w składzie III zgrupowania AK, stacjonującego w rejonie Pilzno - Gołęczyna, dowodzonego przez Edmunda Mateckiego ps. "Lis". Żołnierze Zgrupowania przeprowadzili kilkadziesiąt akcji zbrojnych, zadając hitlerowcom poważne straty (zainteresowanych szczegółami odsyłamy do publikacji "Trzecie Zgrupowanie Armii Krajowej na Ziemi Pilzneńskiej", wydanej przez pilzneński Oddział Światowego Związku Żołnierzy AK). 20 sierpnia 1944 roku nastąpił zmasowany atak niemiecki na bazę i zgrupowania w Gołęczynie. Wprawdzie większość oficerów i żołnierzy zdołała się wydostać z okrażeń, jednak straty były poważne. 23 sierpnia rozwiązano Zgrupowanie ale pozostał z niego oddział w sile ok. 25 żołnierzy. Walczył aż do wkroczenia na te tereny oddziałów

radzieckich. Ku czci poległych partyzantów i ofiar hitleryzmu, wzniesiono w 1967 roku w Gołęczynie pomnik. Warto jeszcze wspomnieć, że w Łękach Górnych i Dolnych działała placówka BCh, utworzona w 1942 roku i współpracująca z AK. Istotną rolę w podtrzymaniu narodowego ducha odegrało tajne nauczanie, prowadzone w Pilźnie zarówno na poziomie szkoły podstawowej, jak też liceum. Odbywało się ono także m.in. w Lubczy i Jodłowej. Jesienią 1944 roku Niemcy wysiedlili ludność z miejscowości znajdujących się w pasie przyfrontowym. Bezwzględnie tropili żołnierzy AK z rozbitych oddziałów. Schwytych rozstrzeliwano. Bilans wojny i okupacji był w Pilźnie tragiczny. Poległo 110 osób, zamordowano - 1200, do więzień trafiło - 600, do obozów pracy przymusowej - 3000, sześć wsi uległo całkowitemu zniszczeniu, cztery - częściowemu. Taka była cena walki z hitlerowskim najeźdźcą.

3.1.3. Podstawowe informacje o mieście Pilźnie

1. Położenie i obszar miasta Pilzna	Miasto leży na granicy dwóch jednostek fizjograficznych: na północy jest to Kotlina Sandomierska , na południu – Pogórze Karpackie . W Kotlinie Sandomierskiej, zachodnia i środkowa część gminy leży na Wysoczyźnie Tarnowskiej , fragment części wschodniej na Nizinie Nadwiślańskiej . Południowa część gminy leży na Pogórze Ciężkowickim . W granicach Pogórza Strzyżowskiego , wchodzącego w skład Pogórza Karpackiego , leży najbardziej na wschód wysunięta część gminy. Miasto Pilzno zajmuje obszar – 16 km ²
2. Status	Miasto
3. Mieszkańcy	Liczba ludności w mieście: ok. 4300 os. (rok 2006) Bezrobocie Stopa bezrobocia dla powiatu dębickiego wynosi 18,7% (stan na 31 grudnia 2005 r), natomiast z danych z PUP w Dębicy liczba osób bezrobotnych w Pilźnie wynosi 1096 (stan na koniec kwietnia 2006 r).
4. Ochrona zdrowia, opieka społeczna	Na terenie miasta Pilzna funkcjonuje Miejski Ośrodek Zdrowia oraz Ośrodek Pomocy Społecznej.
5. Edukacja	Na terenie miasta Pilzna znajduje się przedszkole, Szkoła Podstawowa w Pilźnie, Publiczne Gimnazjum w Pilźnie oraz Liceum Ogólnokształcące.

**6. Kultura,
turystyka,
sport**

DOM KULTURY I REMIZA STRAŻACKA

Dom Kultury w Pilźnie jest instytucją spełniającą funkcję lokalną, a jej misją jest ochrona i kultywowanie wartości kulturowych środowiska poprzez twórczość ludową edukację kulturalną dzieci i młodzieży, wyzwalanie aktywności kulturalnej w środowisku, stwarzanie warunków kulturalnego spędzania wolnego czasu. Adresatami są szkoły, przedszkola, organizacje społeczne, mieszkańcy miasta i gminy Pilzno. W celu wypracowania aktywnego uczestnictwa w kulturze całego społeczeństwa gminy proponowane są różnorodne formy kół zainteresowań tj.: zajęcia taneczne, teatralne, plastyczne, ognisko muzyczne, rytmika dla dzieci przedszkolnych. W Domu Kultury odbywają się również kursy języków obcych oraz zajęcia aerobikowe.

Przy Domu Kultury działa od 1978 kapela ludowa *Pilźnianie*, która obchodzi obecnie jubileusz 25-lecia, chór *Lutnia*, którego tradycje sięgają XX-lecia międzywojennego, został reaktywowany z inicjatywy rzemieślników pilźnieńskich 15 lat temu, a od 1995r. znalazł swoją siedzibę w Domu Kultury pod dyrekcją Andrzeja Kozika. Organizowane są różnego rodzaju konkursy, przeglądy, festiwale we wszystkich dziedzinach kultury.

Dom Kultury promuje oraz opiekuje się amatorskim ruchem artystycznym i twórczością ludową, prowadzi działalność rekreacyjno-wypoczynkową oraz rozrywkową, instrukcyjno-metodyczną obejmującą pomoc dla placówek kultury i oświatowych oraz koordynuje działalność w gminie. Gromadzi i udostępnia informacje, dokumentację dotyczącą zjawisk kulturowych w

gminie, oraz prowadzi działalność usługową dla społeczeństwa w oparciu o posiadaną bazę, kadre oraz działające zespoły artystyczne. W Domu Kultury znajduje się także: biblioteka publiczna, teatr.

Ludowy Klub Sportowy „Rzemieślnik”

Stadion Sportowy Rzemieślnik

Założony został w 1995 r. z inicjatywy rzemieślników oraz ks. Tadeusza Barnowskiego. Wskutek usilnych działań zarządu klubu, władz samorządowych, sympatyków i licznych sponsorów w ciągu 2 lat zmodernizowano stadion i oddano do użytku szatnie, pomieszczenia socjalne oraz trybuny dla kibiców, zaś w trzecim roku drużyna piłkarska awansowała do IV ligi. Obecnie w klubie trenuje 120 zawodników we wszystkich kategoriach.

Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”

Budynek SOKOŁA

Znajduje się w zachodniej części miasteczka. Obiekt pochodzi z 1907 r., styl eklektyczny. Położony jest w niewielkim parku. Obok znajduje się kamienny obelisk, upamiętniający setną rocznicę założenia Towarzystwa Gimnastycznego Sokół, powstałego w 1884 r.

ZABYTKI:

Cmentarz żydowski

Cmentarz z I wojny światowej

Cmentarz z II wojny światowej

Klasztor OO Karmelitów

Kościół p.w. Jana Chrzciciela

Do najciekawszych zabytków w Pilźnie możemy zaliczyć : Kościół Parafialny z XV w, Kościół Ojców Karmelitów z XIX w, zachowane fragmenty murów obronnych, zabytkowe kamieniczki w zabudowie miejskiej, cmentarz parafialny, żydowski, oraz z I i II wojny światowej a także budynek Sokoła.

7. Profil środowiskowy

Obszar Pilzna położony jest w granicach dwóch dużych jednostek geomorfologicznych: Kotliny Sandomierskiej i Podgórze Środkowobeskidzkiego z charakterystycznymi dla nich mikroklimatami. Kotlina Sandomierska zaliczana jest do jednego z najcieplejszych terenów w Polsce. Klimat jest tu umiarkowanie wilgotny, ze średnią temperaturą roku powyżej 8°C i długim okresem wegetacyjnym. Pogórze Środkowobeskidzkie cechuje się niższą średnią roczną temperaturą między 6 a 8°C, większą wilgotnością oraz sumą opadów atmosferycznych rosnących proporcjonalnie do wzrostu wysokości nad poziomem morza (700-850 mm rocznie). Największą rzeką gminy Pilzno jest Wisłoka, przepływająca przez opisywany teren z południa na północ i uchodząca do Wisły w okolicy Połańca. Drugą co do wielkości rzeką w gminie jest Dulcza, która przepływa z zachodu na wschód, przecinając obszar gminy w połowie. Wzdłuż tej rzeki skupia się gęsta sieć osadnicza. Południowa część gminy rozcięta jest bardzo gęstą siecią potoków. Gmina Pilzno należy do obszarów o małej lesistości. Lasy o powierzchni 3611 ha pokrywają 21,9% obszaru gminy, z tego 1868 ha

	<p>stanowią lasy państwowe (51,7% pow. lasów), a 1743 ha lasy prywatne (48,3% pow. lasów). Północna część obszaru gminy charakteryzuje się różnorodnością siedliskowych typów lasów. Występują tu takie typy siedliskowe jak: bór świeży, bór mieszany, świeży i wilgotny, las mieszany świeży i wilgotny, las świeży i wilgotny oraz ols. W części południowej i centralnej obszaru gminy dominującym typem siedliskowym są lasy wyżynne, oprócz których można tu spotkać lasy mieszane wyżynne i bory mieszane wyżynne. Praktycznie bezleśna jest dolina Wisłoka.</p>
8. Profil gospodarczy	<p>Wśród zarejestrowanych w Pilźnie firm należy wymienić m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Firmę Handlową PIL – CAR S.C - P.H.U. PIL - MOT S.C. - Pracownię Artystyczną Lalki KASIA - Zakład P.H.U. Limba - Piekarnię – Tadeusz Kubik - Pracownię Cukierniczą – Stanisław Palej - Bank Spółdzielczy - ASO – VALVOLINE – TECTYL Zakład Konserwacji - MET – CHEM Zakłady Metalowo – Chemiczne - Zakład Ślusarsko – Mechaniczny - OMEGA – Pilzno International Transport - Zakład Cukierniczy – Tadeusz Nowak - Zakład Produkcyjno – Handlowy SPINMET S.C. - Firmę PH KAM – POL S.C. - Przedsiębiorstwo Przemysłu Mięsnego TAURUS
9. Komunikacja	<p>Ogólny stan techniczny dróg publicznych w mieście jest zły.</p> <p><u>Identyfikacja problemów:</u></p> <p>Infrastruktura drogowa stanowi poważny problem dla miasta Pilzno. Zły stan dróg, miejsc parkingowych stanowi hamulec dla rozwoju miasta Pilzno. Plan rewitalizacji pokazuje w pełni zakres koniecznych prac remontowo-modernizacyjnych infrastruktury drogowej.</p>
10. Infrastruktura komunalna	<p>Oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest na terenie miasta Pilzno (jeden blok o przepustowości 500 m³/dobę). Do końca 2002 r. do oczyszczalni przyłączono 14 km sieci kanalizacyjnej i 372 połączenia kanalizacyjne do budynków mieszkalnych. Sytuację poprawi uruchomienie drugiego bloku o przepustowości 500 m³/dobę oraz budowa sieci kanalizacyjnej (w planie do 2005 r.). Lokalne oczyszczalnie ścieków będą obsługiwać zespoły zwartej zabudowy poszczególnych wsi.</p> <p>W 2003 r. zrealizowano kanalizacją sanitarną w Pilźnie Pilźnianku.</p> <p>Miasto Pilzno zaopatruje się w wodę z wodociągu, którego ujęcie znajduje się w dolinie rzeki Wisłoka.</p> <p>Przez teren gminy przebiegają linie energetyczne: 400 KV, 110 KV, 30 KV, 15 KV.</p>

Miasto uzbrojone jest w sieć energetyczną średniego i niskiego napięcia. Według projektu zabudowy przestrzennej zakłada się nowy przebieg linii energetycznych 15 KV i lokalizację nowych stacji transformatorowych, głównie na projektowanych terenach zabudowy mieszkaniowej.

Przez teren miasta i gminy Pilzno przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia:

- gazociąg ϕ 700 relacji Jarosław – Tarnów
- gazociąg ϕ 400 relacji Jarosław – Tarnów
- gazociąg ϕ 250 relacji Pilzno – Jasło

Długość eksploatowanej sieci kanalizacyjnej w mieście wynosi 20 km, oraz 6 km przyłączy. Kanalizacją objęto Rynek, Osiedle 3 – go Maja – Etap I i III, Osiedle Witosa, ul.: Grottgera, Lwowską, Staszica, Kopernika, Węgierską, Podwale, Żeromskiego, Kochanowskiego, Paderewskiego, Kraszewskiego Grywałdzką, Zieloną, Spółdzielczą.

Podstawowe dane statystyczne dotyczące poszczególnych sektorów

	Jedn. miary	ROK 2006
STREFA GOSPODARCZA		
Liczba podmiotów gospodarki narodowej ogółem	szt.	353
Liczba podmiotów gospodarki narodowej – sektor publiczny	szt.	12
Liczba podmiotów gospodarki narodowej - sektor prywatny	szt.	341
Podmioty gospodarki narodowej (sektor prywatny) na 10 tys. ludności	szt.	767
STREFA SPOŁECZNA		
Liczba ludności - miasto (faktyczne miejsce zamieszkania)	os.	4 448
Przyrost naturalny na 100 ludności	-	6
Kobiety na 100 mężczyzn	os.	104
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	%	22,3
Ludność w wieku produkcyjnym	%	63,7
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	%	14,0
Pracujący ogółem (gmina)	os.	2 510
Bezrobotni zarejestrowani – ogółem (gmina)	os.	931
Udział osób w wieku 25 – 34 lata wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych (gmina)	%	35
Saldo migracji ogółem - miasto	os.	15
ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE		

Powierzchnia miasta ogółem	km2	16
Wodociągi – długość czynnej sieci rozdzielczej – miasto	km	40,9
Kanalizacja – długość czynnej sieci kanalizacyjnej – miasto	km	20,4
Sieć gazowa – długość czynnej sieci ogółem w m - miasto	m	50 285
Odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	szt.	1420
Sieć rozdzielcza na 100 km2 - miasto		
- sieć wodociągowa	km	255,0
- sieć kanalizacyjna	km	127,2
- sieć gazowa	km	273,4
Wodociągi – długość czynnej sieci rozdzielczej (Gmina)	km	118,8
Kanalizacja – długość czynnej sieci kanalizacyjnej (Gmina)	km	20,4
Sieć gazowa – długość czynnej sieci ogółem w m (Gmina)	m	314 453
Gęstość zaludnienia – miasto Pilzno	os/km2	277

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Tabela Kluczowe wskaźniki statystyczne dotyczące kwalifikowania się programu rewitalizacji

Lp.	Wskaźnik	Miara wskaźnika	Wartość referencyjna wskaźnika dla woj. podkarpackiego	Wartość wskaźnika dla Obszaru rewitalizacji
1.	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności (rok 2006)	83	43
2.	Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia	Udział długotrwanie bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym (rok 2006)	5,8	9,4
3.	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Liczba przestępstw na 1 tys. ludności (rok 2006)	19,7	54,4
4.	Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego	Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków (w%) (rok 2002)	83,8	88

3.2. Identyfikacja problemów miasta Pilzna w kontekście Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2013

3.2.1 Obszar społeczny

- zwiększająca się liczba osób bezrobotnych,
- ograniczanie zatrudnienia w zakładach pracy,
- brak zastępczych stanowisk pracy dla osób zatrudnianych sezonowo,
- grupy społeczne wymagające wsparcia (młodzież – absolwenci szkół średnich, osoby długotrwale bezrobotne, dzieci i młodzież z rodzin patologicznych, osoby starsze i niepełnosprawne),
- niski poziom bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście,

3.2.2 Zagospodarowanie przestrzenne:

- niska estetyka miasta,
- zły stan techniczny budynków mieszkaniowych,
- zły stan budynków użyteczności publicznej,

3.2.3 Obszar infrastruktury drogowej:

- zły stan techniczny dróg publicznych,
- mała przepustowość układów komunikacyjnych w stosunku do ciągle rosnących potrzeb,

3.2.4 Obszar inwestycji:

- brak środków własnych na finansowanie własnych inwestycji infrastrukturalnych,

3.2.5 Bezpieczeństwo publiczne:

- brak systemu monitorowania placówek oświatowych,
- wzrost przestępczości w mieście

3.2.6 Obszar edukacji:

- brak systemu szkoleń na miarę dla ludzi młodych wchodzących na rynek pracy,
- zły stan techniczny infrastruktury oświatowej,
- brak systemu bezpieczeństwa w placówkach oświatowych,

Na rynku pracy czynnikiem różnicującym sytuację bezrobotnego jest wykształcenie. Zarówno w powiecie dębickim jak i Gminie oraz samym mieście Pilzno najliczniejszą grupą wśród zarejestrowanych bezrobotnych są osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, w powiecie jest to ok. 35 %, w gminie Pilzno (łącznie z miastem) ok. 37 %. Osoby z wykształceniem wyższym stanowią w powiecie 5,75 % bezrobotnych, a w gminie Pilzno 6 %.

W najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy znalazły się osoby w przedziale wiekowym 25-34 lata, które stanowią prawie 35 % zarejestrowanych bezrobotnych. Drugą z kolei najliczniejszą grupą bezrobotnych są osoby młode, głównie absolwenci szkół średnich i wyższych, którzy ze względu na brak doświadczenia zawodowego pozostają bez zatrudnienia. W gminie Pilzno jest to 269 tj. 28,9 % zarejestrowanych bezrobotnych.

Przyrost naturalny czyli różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w określonym czasie i na określonym obszarze w przypadku Gminy Pilzno jest dość zróżnicowany, nie ma on trwałego charakteru spadkowego, nie ma również trwałej tendencji wzrostowej.

Liczba podmiotów gospodarczych nieznacznie się waha. Wpływ na to ma ogólna sytuacja nie tylko na terenie gminy, ale na terenie całego kraju. Wyrejestrowania działalności dokonują najczęściej drobni przedsiębiorcy prowadzący działalność jednoosobowo, nie mający szans przebiccia i konkurowania z przedsiębiorcami działającymi na szeroką skalę, a na ich miejsce rejestrują się nowi. Główna sieć przedsiębiorców skupiona jest w samym mieście Pilźnie gdzie najlepiej rozwinięta jest infrastruktura oraz jest największe zapotrzebowanie na usługi.

Opisane w „Programie Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 – 2015” projekty inwestycyjne oraz zadania modernizacyjno – remontowe, przyczynią się częściowo do eliminacji niektórych problemów w powyżej zdefiniowanych obszarach. Program rewitalizacji pokazuje szeroki zakres potrzeb remontowo-modernizacyjnych koniecznych do wykonania w celu polepszenia standardu życia mieszkańców, rozwoju działań ekonomicznych i społecznych w mieście oraz dla rozwoju przedsiębiorczości w Pilźnie.

3.3. Podstawowe informacje o województwie podkarpackim

3.3.1. Położenie i walory województwa

Województwo podkarpackie stanowi najbardziej wysunięty na południowy-wschód region Polski. Graniczy z województwem lubelskim, świętokrzyskim i małopolskim. Wschodnia i południowa granica województwa jest równocześnie granicą państwa z Ukrainą i Słowacją. Stolicą regionu jest Rzeszów liczący 162 tys. mieszkańców.

Województwo posiada bardzo korzystne położenie tranzytowe. Na jego obszarze przecinają się korytarze transportowe o zasięgu transeuropejskim. Najważniejsze szlaki komunikacyjne stanowią drogi relacji Niemcy – Wrocław – Kraków – Rzeszów – Ukraina, droga Radom – Rzeszów – Słowacja, droga relacji Rzeszów – Lublin – Białystok – Litwa. Główna oś transportu kolejowego, to magistrala kolejowa o charakterze międzynarodowym prowadząca ruch z Europy Zachodniej na Ukrainę. W województwie podkarpackim zlokalizowane jest lotnisko w Rzeszowie będące jedynym portem lotniczym wschodniej części kraju o parametrach i wyposażeniu technicznym umożliwiającym obsługę pasażersko-towarową w ruchu krajowym i zagranicznym.

Region należy do przeciętnych pod względem zajmowanej powierzchni oraz stopnia zaludnienia. Jest najslabiej zurbanizowanym regionem w Polsce. Stopa urbanizacji wynosi 40%. Województwo charakteryzuje się korzystnym układem sieci osadniczej, na którą wpływa usytuowanie stolicy jako centrum silnie powiązanego ze średnimi i małymi miastami. Około 20% ludności miejskiej mieszka w Rzeszowie. Miasta o średniej wielkości to Przemyśl

(67 tys. mieszkańców), Tarnobrzeg (51 tys. mieszkańców) i Krosno (48 tys. mieszkańców). Województwo podkarpackie charakteryzuje się większą dynamiką demograficzną w stosunku do przeciętnej w kraju.

Region położony jest w obrębie dwóch krain geograficznych o specyficznych i zróżnicowanych cechach krajobrazowych tj.: Kotlina Sandomierska i Pogórze Karpackie, przechodzące w Bieszczady. Pod względem przyrodniczym województwo podkarpackie ma unikatowy charakter w skali kraju. Obszary leśne stanowią ponad 36% powierzchni, a różnymi formami ochrony przyrody objęte jest niemal 48% powierzchni województwa. Na Podkarpaciu istnieją dwa parki narodowe – Bieszczadzki i Magurski, 10 parków krajobrazowych, liczne obszary chronionego krajobrazu oraz rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i pomniki przyrody. Ponadto, w regionie istnieje duża liczba różnorodnych obiektów zabytkowych (zamki, m. In. W Łąncucie i Krasieczynie, zespół parkowo-pałacowy w Baranowie Sandomierskim), szczególną zaś wartość stanowi dziedzictwo kulturowe wsi obejmujące architekturę pozostawioną przez wiele grup etnicznych (Łemków, Bojków, Dolinian, Lasowiaków, Rzeszowiaków) w postaci specyficznych dla ich kultury stylów budowlanych, sposobu obrabiania chat, aktywności społeczno-kulturalnej mieszkańców oraz rzemiosła, które obejmuje wyrób wikliniarskich, ceramikę, tkactwo, rzeźbiarstwo, koronkarstwo.

Województwo podkarpackie jest obszarem o stosunkowo małym zanieczyszczeniu środowiska przyrodniczego (tylko 5% użytków rolnych znajduje się w bezpośrednim zasięgu emisji zanieczyszczeń przemysłowych, komunalnych i komunikacyjnych) oraz jednym z nielicznych w Polsce, gdzie występują wody I klasy czystości.

Na terenie województwa zalegają zasoby surowców naturalnych: ropy naftowej, gazu ziemnego, siarki, kruszyw budowlanych oraz wód mineralnych.

Przemysł i budownictwo, które wywiera znaczący wpływ na całokształt aktywności oraz stopień rozwoju gospodarczego regionu, opiera się na przetwórstwie rolno-spożywczym, na wielkich przedsiębiorstwach przemysłu chemicznego (Jasło, Dębica, Sanok, Nowa Sarzyna, Tarnobrzeg) oraz maszynowego (Rzeszów, Mielec, Stalowa Wola, Sanok). Dużą dynamiką wzrostu charakteryzuje się także produkcja mebli i wyrobów z drewna. W województwie podkarpackim miasta średniej wielkości mają często charakter przemysłowych ośrodków monokulturowych i przeżywają obecnie wiele problemów związanych z restrukturyzacją

głównych zakładów pracy. Przykładem miasta, w którym proces restrukturyzacji zakończył się sukcesem, jest Mielec.

Rolnictwo województwa podkarpackiego zdominowane jest przez naturalne metody produkcji rolnej, charakteryzuje się także dużym rozdrobnieniem agrarnym (średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi 5,5 ha i jest o połowę niższa od średniej dla kraju), nadmiarem zasobów siły roboczej oraz niską towarowością produkcji rolnej. W większości gospodarstw produkcja ma wciąż wszechstronny i niewyspecjalizowany charakter, a jej struktura nie odbiega zbytnio od przeciętnej w skali kraju. Dodatkowym ograniczeniem rozwoju produkcji rolniczej są niekorzystne warunki glebowo-klimatyczne i fizjograficzne.

Istotnym potencjałem rozwojowym województwa jest duża liczba placówek oświatowych, w tym 17 szkół wyższych, w których uczy się około 65 tys. studentów. Funkcjonujące na obszarze województwa uczelnie, w szczególności uniwersytet, politechnika, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania, stanowią potencjalne zaplecze naukowo-badawcze dla regionalnej gospodarki, co jest ważnym czynnikiem rozwoju społeczno-gospodarczego województwa.

Dogodne możliwości inwestycyjne w specjalnych strefach ekonomicznych (Mielecka i Tarnobrzaska) zaowocowały zwiększeniem zainteresowania regionem kapitału zagranicznego. Cały obszar województwa jest objęty współpracą transgraniczną w ramach Euroregionu Karpaty.

Główne problemy rozwoju województwa to:

- niezadowalający stan infrastruktury drogowej (brak dróg ekspresowych i autostrad, obwodnic miast, konieczność modernizacji i dostosowania istniejących dróg do wymogów technicznych),
- słabo rozwinięty system infrastruktury ochrony środowiska (35,5% mieszkańców województwa obsługiwanych jest przez oczyszczalnie ścieków, w tym 3,1% na obszarach wiejskich),
- niedostatecznie rozwinięta i znajdująca się w złym stanie infrastruktura przeciwpowodziowa (obwałowania Wisły i Sanu oraz dorzeczy obu rzek),
- ograniczony dostęp do internetu, w szczególności na obszarach wiejskich, spowodowany słabą infrastrukturą telekomunikacyjną,

- najwyższy w Polsce udział długotrwale bezrobotnych, ukryte bezrobocie na wsi i w małych miastach w połączeniu z brakiem alternatywnych źródeł dochodu mieszkańców tych obszarów,
- utrudniony dostęp do poradnictwa zawodowego i edukacyjnego spowodowany niedostateczną ilością instytucji świadczących usługi w tym zakresie, brakiem wykwalifikowanej kadry; słabe wyposażenie placówek, ograniczony zakres świadczonych przez nie usługi oraz niedostateczna ilość placówek kształcenia ustawicznego poza dużymi ośrodkami miejskimi: Rzeszów, Tarnobrzeg, Krosno, Przemyśl),
- mała konkurencyjność regionalnej gospodarki spowodowana relatywnie niskim udziałem produkcji towarów wysokoprzetworzonych, niskim udziałem produkcji towarów wysokoprzetworzonych, niskim poziomem innowacyjności i ograniczonym dostępem do nowoczesnych technologii,
- niezadawalający dostęp do szeroko rozumianych usług dla przedsiębiorstw,
- słabo rozwinięta infrastruktura obszarów wiejskich, szczególnie położonych wzdłuż granicy państwowej,
- dalsza degradacja miast i ośrodków przemysłowych zdominowanych przez schyłkowe gałęzie przemysłu lub zniszczonych przez przemysł.

Szanse rozwoju:

- zwiększenie przepływu osób i towarów uwarunkowane położeniem województwa w międzynarodowym systemie transportowym, drogowym, kolejowym i lotniczym, rozwój regionalnych przewozów kolejowych,
- napływ kapitału do zrestrukturyzowanych ośrodków przemysłowych województwa,
- rozwój turystyki przejazdowej opartej na bogatej ofercie turystycznej i kulturalnej regionu,
- rozwój metropolitalnych funkcji stolicy regionu,
- wykorzystanie potencjału szkolnictwa wyższego i ośrodków badawczo-rozwojowych regionu dla potrzeb rozwoju gospodarczego województwa,

kształcenie na uczelniach wyższych w kierunkach stymulujących rozwój regionalnej gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach,

- rozwój rynków odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw,
- wzrost popytu na ekologiczne produkty rolne regionu,
- rozwój sektora MSP, w tym mikroprzedsiębiorstw, tworzącego alternatywne źródła dochodu dla mieszkańców województwa, w szczególności na obszarach wiejskich.

3.2.2. Województwo na tle kraju

Lp.	Treść	Rok 2000	Polska	Źródło
1.	Powierzchnia w %	5,7	100	RWS ¹
2.	Liczba ludności w %	5,5	100	RWS
3.	Gęstość zaludnienia, m-k/km ²	119	124	RSW
4.	Stopa urbanizacji w %	41,0	61,8	RWS
5.	Liczba ludności w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców (w tys.)	162		Miasta w liczbach (GUS)
6.	Pracujący według sektorów w %	100,0	100,0	BAEL (GUS) ²
a.	I. Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	29,1	18,7	
b.	II. Przemysł, budownictwo	28,2	31,1	
c.	III. Usługi	42,7	50,3	
7.	PKB na 1 mieszkańca w %			PKB ³
	- w województwie	71,1	100,0	
a.	- w podregionach (NTS – 3):			
	• Rzeszowsko-tarnobrzeski	77,2	100,0	
b.	• Krośnieńsko-przemyski	63,8	100,0	
8.	Wartość dodana brutto na 1 pracującego w 1999 r. w %			PKB
	- ogółem w województwie	65,1	100,0	
	- w sektorze I: rolnictwo	43,4	100,0	
	- w sektorze II:			
	• przemysł,	87,9	100,0	
	• budownictwo	87,4	100,0	
	- w sektorze III – usługi:			
	• rynkowe	85,3	100,0	
	• nierynkowe	93,1	100,0	
9.	Wartość brutto środków trwałych ogółem w 1999 r. w %	4,1	100,0	PKB

¹ Rocznik Statystyczny Województw, GUS, Warszawa 2001

² Badania aktywności ekonomicznej ludności

³ Produkt Krajowy Brutto wg województw, GUS/US w Katowicach, 2001

Lp.	Treść	Rok 2000	Polska	Źródło
10.	Nakłady inwestycyjne ogółem w 1999 r. w %	3,4	100,0	PKB
11.	Nakłady na działalność badawczo – rozwojową na 1 mieszkańca w zł	57,7	124,1	RSW
12.	Stopa bezrobocia wg BAEL w II kwartale 2002 roku w %	17,3	19,8	Informacja ..... ⁴
13.	Liczba studentów na 10 tys. mieszkańców	365,8	407	RSW
14.	Drogi o nawierzchni twardej w km/100 km ²	80,9	79,9	RSW
15.	Ofiary śmiertelne wypadków na 100 tys. ludności	12,5	16,3	RSW
16.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych na 1 km ² w t	0,2	0,6	RSW
17.	Emisja zanieczyszczeń gazowych na 1 km ² w t	1,6	6,7	RSW
18.	Udział ścieków nieoczyszczonych przemysłowych i komunalnych w ogólnej ilości ścieków	3,9	3,3	RSW
19.	Lasy i grunty leśne w powierzchni ogólnej w %	36,3	28,4	RSW
20.	Sieć wodociągowa rozdzielcza w km na 100 km ²	62,8	67,8	RSW
21.	Sieć kanalizacyjna rozdzielcza w km na 100 km ²	22,8	16,4	RSW

⁴ Informacja o sytuacji społeczno – gospodarczej województw, GUS, Warszawa, nr 3/2002

ROZDZIAŁ IV

Określenie obszarów priorytetowych i identyfikacja problemów występujących w ich obszarze

---

Dla potrzeb „*Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015*” przeprowadzono delimitację obszarów problemowych w ujęciu przestrzennym dokonaną na podstawie analizy dokumentów określających rozwój miasta Pilzna, w tym:

- ❖ Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015,
- ❖ Narodowej Strategii Spójności 2007 – 2013,
- ❖ Narodowym Planem Rozwoju Polski NPR 2004 – 2006,
- ❖ RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013, VII Oś Priorytetowa,
- ❖ Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego,
- ❖ Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Pilzno na lata 2004 – 2013,
- ❖ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Pilzno,
- ❖ Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Pilzno do 2013 r.

4.1. Delimitacja obszarów problemowych w ujęciu przestrzennym

„Program Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2007 – 2015” określa granice obszaru wymagającego rewitalizacji. Wyznaczenie terenu do objęcia Programem Rewitalizacji nastąpiło zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. Został on zobrazowany na mapie w Rozdziale 3. Przy delimitacji obszaru wymagającego rewitalizacji w mieście Pilzno przyjęto następujące kryteria:

- wysoka stopa bezrobocia,
- zły stan techniczny dróg publicznych,
- ubóstwo oraz trudne warunki mieszkaniowe,
- wysoka stopa przestępczości ,
- niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców,
- głęboka degradacja techniczna infrastruktury i budynków, zlokalizowanych na terenie całego miasta,
- nieekonomiczne wykorzystanie przestrzeni o dużym potencjale gospodarczym,
- wyraźnie zanieczyszczone środowisko naturalne,
- występowanie nasilających się problemów społecznych (m.in. zubożenie społeczeństwa) i wiążącą się z tym konieczność zwiększenia dostępności do publicznych usług społecznych,
- występowanie wielu zdegradowanych obiektów o dużym znaczeniu architektonicznym,
- nieharmonijne zagospodarowanie terenu (nieład przestrzenny, brak miejsc parkingowych).

Cały obszar rewitalizacji określony w Programie rewitalizacji odznacza się wyżej wymienionymi kryteriami. Jednak dodatkowo teren ten można podzielić na 4 obszary problemowa ze względu na specyfikę problemów i na odbiorców końcowych, co daje sposobność uszczegółowienia spojrzenia na problemy występujące na całym obszarze rewitalizacji. Dzięki temu możliwa jest bardziej kompleksowa analiza problemów i możliwości ich rozwiązania, bądź zniwelowania. Poszczególne obszary problemowe

wchodzące w skład obszary rewitalizacji miasta Pilzna zostały szczegółowo scharakteryzowane w dalszej części rozdziału.

Realizacja Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2015 docelowo zapewnić ma:

1. Ożywienie społeczno – gospodarcze,
2. Uzyskanie ładu przestrzennego i poprawienie estetyki miasta szczególnie w obrębie Rynku i przyległych uliczek,
3. Przywrócenie nieruchomościom ich utraconej wartości,
4. Poprawę wizerunku miasta,
5. Poprawę funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki przestrzeni publicznych,
6. Budowę i remonty publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, terenów zielonych, sportowych połączonych z działalnością gospodarczą,
7. Tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobieganie przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miasta,
8. Poprawę standardu technicznego zasobów mieszkaniowych,
9. Wzrost ilości przedsięwzięć organizowanych w obszarze oddziaływania inwestycji,
10. Wsparcie społeczne grup inicjatywnych na rzecz inwestycji rewitalizacyjnych.

„Program Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 – 2015” obejmuje zarówno działania które mają na celu poprawę estetyki miasta jak również, przede wszystkim, nadanie nowej jakości funkcjonalnej obszarom wchodzącym w zakres prac rewitalizacyjnych.

I OBSZAR PROBLEMOWY

RYNEK WRAZ PRZYLEGLYMI ULICZKAMI

1. Identyfikacja obszaru

Rynek wraz z 7 przyległymi uliczkami tj Lwowską, Legionów, Petrycego, Karmelicką, Grodzką, Węgierską, 3-go Maja, na terenie którego usytuowany jest Urząd Miejski, Kościół parafialny p. w. Świętego Jana Chrzciciela, Kościół Ojców Karmelitów oraz przystanek autobusowy.

Wskazany obszar problemowy nr 1 dotyczy wszystkich wymienionych ulic, w zakresie rzeczowym wniosku o dofinansowanie w ramach działania 7.1 RPO WP ujęte jest tylko 3 z nich.

2. Krótkie uzasadnienie wyboru obszaru

Centrum odgrywa niemal w każdym mieście jedną z najważniejszych ról, a jego wizerunek jest „wizytówką” miasta. Rezultatem rewitalizacji zespołów zabudowy na śródmiejskim obszarze Pilzna będzie podniesienie jego rangi, jako centrum kulturowego i administracyjnego miasta, zwiększenie walorów estetycznych, jak i funkcjonalnych oraz uwypuklenie jego reprezentacyjności. Szczególne znaczenie będzie miała realizacja programu rewitalizacji w rejonie szczególnej koncentracji budynków zabytkowych i cennych kulturowo. Wielofunkcyjne tereny centrum miasta są obszarem o dużej liczbie „klientów” oraz zabudowy mieszkaniowej. Rozlokowane wokół placu mieszczańskie kamieniczki pochodzą z XVIII i XIX w. Najcenniejszy jest budynek GS SCH na południowej ścianie z XVIII w. Zbudowany z żółtej i czerwonej cegły posiada charakterystyczne wypusty okienne. Niegdyś znajdowała się tu siedziba Sądu Grodzkiego. Stare domy, z przełomu XIX i XX w. zobaczyć można także przy ul. Węgierskiej. Jej nazwa nawiązuje do dawnych, ożywionych kontaktów handlowych z Węgrami. Szlak na południe prowadził tą właśnie drogą. Na rogu Rynku i ul. Petrycego stoi piętrowa kamienica byłego szpitala ubogich z końca XVII w., obok budynek Urzędu Miasta, klasycystyczny, z pierwszej połowy XIX w. Zły stan infrastruktury oraz nieład przestrzenny, sprawiają iż potencjał tkwiący w zabudowie pozostaje niewykorzystany.

3. Zidentyfikowane problemy

Strefa materialna:

- Usytuowanie na rynku przystanku autobusowego w centrum rynku dysharmonizującego przestrzeń publiczną i uniemożliwiającego właściwe zagospodarowanie rynku pod kątem usług turystycznych i kulturalnych,
- Niezadawalający stan publicznej infrastruktury technicznej (nawierzchnie dróg, chodniki, oświetlenie uliczne)
- Nieharmonijne zagospodarowanie terenu (nieład przestrzenny, brak miejsc parkingowych),
- Niewykorzystany potencjał turystyczny i gospodarczy,
- Zaniedbana, wymagająca ochrony substancja zabytkowa,
- Brak działań profilaktycznych i zapobiegawczych w stosunku do substancji zabytkowej.

Strefa społeczna:

- Nasilanie się problemów społecznych związanych zubożeniem społeczeństwa,
- Pogłębiające się zjawisko bezrobocia,
- Patologie społeczne, występujące szczególnie wśród młodzieży,
- Niska przedsiębiorczość mieszkańców ,
- Niski poziom bezpieczeństwa na tym obszarze ze względu na brak systemu monitoringu.

4. Proponowane działania na obszarze problemowym

- Remont, modernizacja i termomodernizacja budynków wpisanych do ewidencji konserwatora zabytków w obrębie rynku i przyległych uliczek,
- Zmiana lokalizacji przystanku autobusowego i usytuowanie go poza rynkiem,
- Remont i modernizacja infrastruktury technicznej w obrębie rynku,
- Odnowa i uporządkowanie przestrzeni publicznej w obrębie centrum miasta,
- Prace restauratorskie eksponujące wartości historyczne i estetyczne zabytków,
- Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie obszaru problemowego poprzez system monitoringu.

5. Beneficjenci końcowi na obszarze problemowym:

Właściciele, zarządcy obiektów zabytkowych wpisanych do Rejestru Konserwatora Zabytków, Urząd Miejski w Pilźnie, Kościół parafialny p. w. Świętego Jana Chrzciciela, Kościół Ojców Karmelitów.

6. Beneficjenci ostateczni na obszarze problemowym:

Mieszkańcy Pilzna, turyści.

II OBSZAR PROBLEMOWY

OBSZAR KULTURALNY
----

1. Identyfikacja obszaru

Obszar kulturalny tj.: dom kultury, biblioteka wraz z otoczeniem, remiza strażacka oraz Pracownia Artystyczna Lalek „KASIA”, usytuowany jest w sąsiedztwie historycznego Rynku i obejmuje teren objęty ulicami Węgierską i Sobieskiego. Obok domu kultury usytuowana jest remiza strażacka oraz Pracownia Artystyczna Lalek „KASIA”.

1. Krótkie uzasadnienie wyboru obszaru

Obszar kulturalny odgrywa bardzo ważną rolę w życiu Pilzna. Na jego obszarze usytuowany jest dom kultury, w którego pomieszczeniach znajdują się biblioteka. Dom kultury w Pilźnie zbudowano w czynie społecznym w latach 70-tych. Budynek powstał stosunkowo szybko, bo w przeciągu dwóch lat dzięki ofiarności wielu mieszkańców Pilzna. W nowo wybudowanym obiekcie znalazły się pomieszczenia dla Gminnego Ośrodka Kultury, Miejsko-Gminnej Biblioteki oraz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Placówka została zaprojektowana nowocześnie i funkcjonalnie jak na tamte czasy, a przede wszystkim z myślą o perspektywicznych potrzebach kulturalnych mieszkańców Pilzna. Obecnie budynek wymaga generalnego remontu z uwagi na pogarszający się stan techniczny, konieczność jego

unowocześnieńia i poprzez termomodernizację zmniejszenie kosztów eksploatacji. Ważnym uczestnikiem życia kulturalnego na terenie miasta jest także Pracownia Artystyczna Lalek „KASIA”. Pracownia artystyczna „KASIA” powstała w 1981 r. i jest jedyną w Polsce pracownią wykonującą lalki z surowców naturalnych o tak dużym asortymencie. Zwiedzający miejscowe muzeum lalek mogą równocześnie zapoznać się z procesem wytwarzania lalek w unikalnych manufakturach, z oprzyrządowaniem nawet z ubiegłego wieku.

2. Zidentyfikowane problemy

Strefa materialna:

- niski stan techniczny budynku domu kultury,
- przestarzałe wyposażenie domu kultury i biblioteki,
- zaniedbana i zdewastowana infrastruktura techniczna w otoczenie budynku domu kultury, remizy strażackiej i Pracowni Artystycznej Lalek KASIA (drogi, chodniki, parkingi, oświetlenie),
- brak małej architektury (zieleń niska i wysoka, ławki).

Strefa społeczna:

- zbyt mała aktywność kulturalna mieszkańców Pilzna,
- niski poziom bezpieczeństwa na tym obszarze ze względu na brak systemu monitoringu.

3. Proponowane działania na obszarze problemowym:

- konieczność przeprowadzenia remontu kapitalnego budynku domu kultury uwzględniającego termomodernizację,
- konieczność przeprowadzenia remontu budynku remizy strażackiej,
- budowa systemu monitoringu na obszarze problemowym,
- remont i modernizacja infrastruktury technicznej na terenie całego obszaru (drogi, chodniki, parking, oświetlenie uliczne),
- budowa małej architektury (zieleń niska i wysoka, ławki).

4. Beneficjenci końcowi na obszarze problemowym:

Dom kultury, biblioteka, remiza strażacka, Pracownia Artystyczna Lalek „KASIA”, właściciele domów.

5. Beneficjenci ostateczni na obszarze problemowym:

Mieszkańcy Pilzna, dzieci i młodzież z terenu gminy Pilzno oraz turyści.

III OBSZAR PROBLEMOWY

OBSZAR REKREACYJNO - SPORTOWY
----

1. Identyfikacja obszaru

III Obszar Problemowy obejmuje: Stadion sportowy „Rzemieślnik”, budynek „Sokoła” wraz z otoczeniem oraz ośrodek zdrowia.

2. Krótkie uzasadnienie wyboru obszaru

Przy drodze do Tarnowa, po lewej stronie, w niewielkim parku, założonym w 1894 r. i obsadzonym rodzimymi gatunkami drzew liściastych stoi eklektyczny budynek Towarzystwa Gimnastycznego "Sokół". Wzniesiony w 1907 roku, jest jedną z najokazalszych budowli w mieście. Jednak ze względu na swój wiek wymaga gruntownego remontu. W bezpośrednim otoczeniu budynku zostały wybudowane korty tenisowe. Dysharmonizują one ład przestrzenny wokół budynku, ale ze względu na poniesione nakłady finansowe i pełnione funkcje sportowo – rekreacyjne nie ma możliwości przeniesienia kortów tenisowych w inne miejsce.

3. Zidentyfikowane problemy

3.1. Strefa materialna:

- zaniedbany i wymagający gruntownego remontu budynek „Sokoła”,

- brak ścieżek rowerowych wychodzących poza obszar problemowy,
- zaniedbana infrastruktura techniczna w otoczeniu stadionu sportowego (droga dojazdowa, parking, chodnik, oświetlenie),
- niski stan techniczny budynku ośrodka zdrowia .

3.2. Strefa społeczna:

- niski poziom bezpieczeństwa mieszkańców uczestniczących w imprezach organizowanych na terenie stadionu sportowego oraz w budynku „Sokoła” i jego otoczeniu ze względu na brak systemu monitoringu,
- małe zainteresowanie sportem i rekreacją wśród mieszkańców Pilzna, w tym dzieci i młodzieży.

4. Proponowane działania na obszarze problemowym:

- remont, modernizacja i termomodernizacja budynku „Sokoła”,
- odnowa i uporządkowanie przestrzeni na zewnątrz wokół budynku „Sokoła”,
- poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie obszaru problemowego, poprzez system monitoringu,
- wytyczenie i budowa ścieżek rowerowych,
- termomodernizacja budynku ośrodka zdrowia.

5. Beneficjenci końcowi na obszarze problemowym:

Klub Sportowy „Rzemieślnik”, Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”, ośrodek zdrowia.

6. Beneficjenci ostateczni na obszarze problemowym:

Mieszkańcy Pilzna, dzieci i młodzież z terenu gminy Pilzno oraz turyści.

IV OBSZAR PROBLEMOWY

ZABYTKOWE CMENTARZE
----

1. Identyfikacja obszaru

Zabytkowy cmentarz parafialny, wojskowy cmentarz z I i II wojny światowej znajdujący się przy ulicy Ofiar Katynia oraz cmentarz żydowski znajdujący się przy ul. Węgierskiej.

2. Krótkie uzasadnienie wyboru obszaru

W Pilźnie znajdują się 3 zabytkowe cmentarze. Jeden to cmentarz parafialny, drugi to cmentarz wojenny z I i II wojny światowej, natomiast trzeci to cmentarz żydowski. Wojskowy cmentarz z I wojny światowej w Pilźnie leży na południowym skraju cmentarza katolickiego, którego wejście zabezpieczono żelazną bramką. Na wprost wejścia, na dużym grobie postawiony został na wysokim cokole duży betonowy krzyż. W niszy cokołu wyryty został napis: „Verweilet! Vielleicht ist einer unter uns, der Euch lieb war”, co w tłumaczeniu znaczy: „Zauważ, czy między nami nie ma kogoś, kto był przez Ciebie kochany”. Dzisiaj krzyż ten stoi na grobie okrojonym na rzecz przejścia na nowy cmentarz. Cały cmentarz wojskowy otoczony został ogrodzeniem z siatki drucianej, za wyjątkiem zachodniej strony, zabezpieczonej kamiennym murem. Obejmuje 5 arów parceli w formie trapezu o bokach 48x15x5m. Na tej przestrzeni usytuowane są 22 groby, rozmieszczone po obu dłuższych bokach i jeden duży w środku. Na każdym grobie ustawione zostały kamienne postumenty z wmontowanymi w nie tabliczkami informacyjnymi, częściowo z nazwiskami oraz krzyżami łacińskimi dla żołnierzy austro – węgierskich i podwójnymi prawosławnymi dla żołnierzy rosyjskich. Z czasem tak krzyże, jak i tabliczki odpadły. Udało się odnaleźć jedną tabliczkę. W jednym grobie składano od 20 – 30 żołnierzy, w sumie ok. 550. Po zachodniej stronie cmentarza postawiony został duży, wysoki kamienny pomnik – (bez żadnego napisu). Cmentarzem wojskowym i mogiłą na cmentarzu katolickim opiekują się uczniowie szkoły podstawowej w Pilźnie.

3. Zidentyfikowane problemy

3.1. Strefa materialna:

- zaniedbany i zniszczony zabytkowy cmentarz parafialny,
- zaniedbany i zniszczony zabytkowy cmentarz z I i II wojny światowej,
- zniszczona droga dojazdowa do cmentarza żydowskiego,
- konieczność podjęcia systematycznych działań konserwatorskich w stosunku do cmentarzy zabytkowych.

3.2. Strefa społeczna:

- zagubienie tradycji stałej opieki środowiska lokalnego nad zabytkowymi cmentarzami związanymi z historią miasta,
- niski poziom bezpieczeństwa na tym obszarze ze wzg na brak systemu monitoringu.

4. Proponowane działania na obszarze problemowym:

Zrewitalizowanie cmentarzy obejmuje:

- remont i modernizację parkingu, alejek, oświetlenia, nekropolii,
- remont drogi dojazdowej do cmentarza żydowskiego,
- remont i modernizację małej architektury (zieleni niska i wysoka),
- budowę systemu monitoringu.

5. Beneficjenci końcowi na obszarze problemowym:

Parafia Rzymskokatolicka p.w. Jana Chrzciciela, gmina żydowska.

6. Beneficjenci ostateczni na obszarze problemowym:

Mieszkańcy Pilzna i turyści.

ROZDZIAŁ V

Określenie celu strategicznego i celów szczegółowych rewitalizacji

---

5.1. Cel strategiczny

Stworzenie przestrzennych warunków do jakościowego rozwoju miasta Pilzna - ożywienie gospodarcze i społeczne miasta, w szczególności ożywienie potencjału turystycznego i kulturalnego z uwzględnieniem historycznej zabudowy rynku i przyległych uliczek, w tym promocja postaw przedsiębiorczych.

5.2. Cele szczegółowe rewitalizacji

- 1. Poprawa warunków życia mieszkańców Pilzna** – poprawa estetyki przestrzeni publicznych, w szczególności infrastruktury drogowej.
- 2. Ochrona układu urbanistycznego miasta Pilzna** - prace konserwatorskie i remonty zabytków, odnowienie fasad i dachów budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym znajdujących się w rejestrze zabytków wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu przyczyniające się do rozwoju kultury, turystyki i tworzenia stałych miejsc pracy.
- 3. Remonty nieruchomości i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej** umożliwiającej rozwój działalności społecznej, kulturalnej, sportowej i zdrowotnej, w tym rozwój edukacji patriotycznej, budującej tożsamość społeczności lokalnej i mocne związki mieszkańców z miastem i jego rozwojem.

-
4. **Tworzenie stref bezpieczeństwa** - zapobieganie przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach oraz tworzenie warunków dla porządku publicznego (rozwój systemu monitoringu na terenie miasta).
  5. **Marketing i promocja** krajowa i zagraniczna atrakcji kulturalnej i turystycznej miasta Pilzna.

ROZDZIAŁ VI

Nawiązanie do strategicznych dokumentów rozwoju społeczno – gospodarczego miasta Pilzna

---

Program rewitalizacji miasta Pilzna jest powiązany z następującymi dokumentami określającymi warunki rozwoju miasta Pilzna, powiatu dębickiego, województwa podkarpackiego i kraju:

1. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pilzno na lata 2004 – 2013,
2. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Pilzno,
3. Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego 2004-2006 i 2007 – 2013,
4. Narodowy Plan Rozwoju Polski NPR 2004 – 2006,
5. Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015,
6. Narodowa Strategia Spójności 2007 – 2013,
7. RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,
8. Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Pilzno do 2015 r.

Powiązanie celów Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna z priorytetami dokumentów strategicznych określających rozwój Pilzna, powiatu dębickiego, województwa podkarpackiego i kraju zostało przedstawione w postaci matrycy logicznej w dalszej części Rozdziału VI.

6.1. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pilzno na lata 2004 – 2013 [DZ1]

Misją Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Pilzno jest to, aby gmina była wiodąca w województwie podkarpackim, kreująca rozwój małej i średniej przedsiębiorczości - zwłaszcza przetwórstwa rolno-spożywczego, rolnictwa, w tym ekologiczne, agro i ekoturystyki dla podniesienia poziomu życia mieszkańców i współpracy gospodarczej z innymi regionami Polski i Unii Europejskiej oraz krajami za wschodnią granicą Polski.

Tak sformułowana misja pozwala określić wizję gminy Pilzno, która brzmi: „W 2013 roku Gmina Pilzno wykorzystując położenie geograficzne, walory przyrodnicze, potencjał intelektualny i ekonomiczny mieszkańców, będzie ważnym ośrodkiem gospodarczym, turystycznym i kulturalnym, tworząc dla gmin i firm Podkarpacia i Małopolski zaplecze komunikacyjne, logistyczne i marketingowe do rozwoju współpracy z regionami Polski i Unii Europejskiej oraz partnerami zza wschodniej granicy Polski”.

„Rozwój małych i średnich firm, rolnictwa agro i ekoturystyki wpłynie na poziom życia mieszkańców i osiągnięcie przez gminę rozwoju na poziomie standardów europejskich”.

„Odpowiedni poziom infrastruktury technicznej i społecznej, estetyka gminy, jej walory przyrodnicze i ekonomiczne przyciągać będą podróżnych, turystów oraz inwestorów krajowych i zagranicznych. Mieszkańcy gminy będą żyli w poczuciu bezpieczeństwa osobistego, bez zagrożeń ze strony patologii społecznych, dumni ze swego dziedzictwa kulturowego oraz sukcesów osobistych i zawodowych współobywateli współpracujących z szacunkiem wzajemnym i tolerancją”.

Cele strategiczne gminy Pilzno to:

1. Rozwój rolnictwa, w tym ekologicznego, podniesienie norm jakości produktów rolnych.
  2. Rozwój małych i średnich firm z naciskiem na przetwórstwo rolno-spożywcze.
  3. Rozwój agroturystyki i ekoturystyki.
-
1. Warunki gminy sprzyjają rozwojowi zdrowego rolnictwa ekologicznego. Wraz ze wzrostem świadomości społecznej rośnie popyt na produkty pochodzące z ekologicznej produkcji rolnej. Na biologiczną jakość żywności zwraca uwagę

społeczeństwo rozwiniętych krajów europejskich, co pozwala na korzystne prognozy dla produkcji ekologicznej, w tym na eksport do krajów Unii Europejskiej ale również do krajów za wschodnią granicą Polski.

Eksport produktów pochodzących z ekologicznych gospodarstw rolnych to jeden ze sposobów zagospodarowania tych produktów. Dla rozwoju rolnictwa ekologicznego konieczny jest szereg działań, takich jak:

- zmiana struktury gospodarstw rolnych (koncentracja ziemi),
  - wprowadzanie nowoczesnej technologii do rolnictwa, sadownictwa, hodowli,
  - dostosowanie kierunków produkcji rolnej do zmieniającego się rynku zbytu przez wprowadzenie specjalizacji,
  - doskonalenie zawodowe rolników,
  - rozwój doradztwa w zakresie sposobów pozyskiwania funduszy na produkcję rolną, nowych technologii, standardów jakościowych,
  - zorganizowanie grup producenckich współpracujących w zakresie produkcji i zbytu.
2. Rozwój małych i średnich firm stymuluje rozwój gospodarczy miasta i gminy, dając zatrudnienie mieszkańcom. Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego zapewnia zbytu produktów rolnych wyprodukowanych na terenie gminy. Aby stworzyć warunki do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego oraz doprowadzić do wzrostu liczby małych i średnich firm należy:
- stworzyć warunki do rozwoju małych i średnich firm (tereny inwestycyjne, ulgi podatkowe),
  - dostosować produkcję rolną do potrzeb przemysłu rolno-spożywczego,
  - upowszechniać standardy surowców dla przetwórstwa,
  - doskonalic zawodowo przetwórców,
  - rozwijać doradztwo w zakresie sposobów pozyskiwania funduszy na przetwórstwo rolno-spożywcze, nowe technologie, standardy jakościowe.
3. Warunki naturalne gminy Pilzno, takie jak: czyste środowisko przyrodnicze, klimat, szlaki turystyczne, lokalizacja na rzece Wisłoka zalewu, bogata historia oraz rozwój rolnictwa ekologicznego sprzyjają uprawianiu nie tylko turystyki ale agroturystyki i ekoturystyki.

Agro i ekoturystyka daje mieszkańcom gmin szansę rozwoju, szczególnie dla gospodarstw położonych wokół tworzonych akwenu wodnego (zalew). Szansę taką mają mieszkańcy: Jaworza Dolnego i Górnego, Dobrkowa, Mokrzca, Strzegocic, Bielów, Pilzna.

Agro i ekoturystyka stwarza szansę dla gminy Pilzno, której wykorzystanie powinno stać się jednym z elementów rozwoju społeczno-gospodarczego.

Realizacja celów strategicznych gminy Pilzno wiąże się bezpośrednio z:

- poprawą infrastruktury technicznej,
- tworzeniem warunków dla powstawania, rozwoju i promocji małych i średnich firm oraz drobnej wytwórczości i rzemiosła,
- rozwojem usług,
- przygotowaniem warunków dla inwestowania w gminie przez inwestorów krajowych i zagranicznych,
- aktywnym udziałem władz lokalnych w rozwoju obszarów wiejskich, wspieraniem inicjatyw edukacyjnych i gospodarczych, podejmowanych przez instytucje, organizacje i osoby fizyczne,
- nawiązywaniem kontaktów z partnerami zagranicznymi, w tym z krajów UE w dziedzinie gospodarki, edukacji, kultury
- wszechstronną promocją miasta i gminy (gospodarka, tereny rolne i inwestycyjne, turystyka, agro i ekoturystyka, kultura),
- pobudzaniem aktywności i przedsiębiorczości wśród mieszkańców miasta i gminy,
- edukacją, doskonaleniem zawodowym, doradztwem,
- rozwojem skutecznej pomocy społecznej,
- poprawą bezpieczeństwa publicznego,
- rozwojem aktywnych programów przeciwdziałania bezrobociu,
- wspieraniem działalności kulturalnej,
- utrzymywaniem obiektów zabytkowych.

6.2. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Pilzno [DZ2]

Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym przewiduje konieczność uwzględnienia sześciu uniwersalnych priorytetów zagospodarowania przestrzennego, odnoszących się do studiów zarówno obszarów gmin (miast), jak też województw. Wśród nich są:

- wymagania ładu przestrzennego, urbanistyki i architektury,
- walory architektoniczne i krajobrazowe,
- wymagania ochrony środowiska przyrodniczego, zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także wymagania osób niepełnosprawnych,
- wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury,
- walory ekonomiczne przestrzeni i prawo własności,
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

Czołowe miejsce zajmuje ład przestrzenny, implikujący pozostałe priorytety. Uzyskanie ładu przestrzennego jest więc generalnym oraz uniwersalnym celem zagospodarowania obszaru gminy. Jest przy tym interpretowane jako racjonalna organizacja jego przestrzeni w obecnych granicach administracyjnych. Racjonalność ta opiera się przede wszystkim na jednoczesnym respektowaniu i wzajemnym skoordynowaniu wielu odmiennych, a niekiedy sprzecznych ze sobą motywów – czyli celów warunkujących kompleksowe zachowanie ładu przestrzennego. Ze względu na te motywy można szczególnie wyróżnić:

- ład ekologiczny, zmierzający do minimalizowania obciążeń antropogenicznych środowiska, ochrony najcenniejszych zasobów i przywracanie utraconej równowagi,
- ład społeczny, zapewniający jak najkorzystniejsze warunki życia ludności wynikające z cech przestrzeni przyrodniczej i gospodarczej,
- ład ekonomiczny, umożliwiający aktywizację gospodarczą, w tym pomnażanie kapitału oraz rozwój gospodarki rynkowej na całym obszarze zamieszkania (ogólnie ład ekonomiczny w kontekście przestrzennym zmierza do osiągnięcia maksimum korzyści ekonomicznych dla wszelkiego typu podmiotów przy minimalnym ich obciążeniu kosztami wynikającymi ze sposobu zagospodarowania przestrzeni),

- ład funkcjonalny, zapewniający maksimum sprawności koegzystencji wszelkich funkcji gospodarczych, społecznych i ekologicznych w relacjach przestrzennych na obszarze gminy i w konkretnym jej sąsiedztwie,
- ład estetyczny, tworzący krajobraz przyrodniczo – gospodarczy na obszarze gminy o możliwym do osiągnięcia poziomie walorów estetycznych,
- ład duchowy, rozumiany jako skuteczna ochrona zasobów kultury niematerialnej, zwłaszcza specyficznej dla regionu tożsamości regionalnej, a także odbudowa i kształtowanie pożądanych więzi społecznych.

Wymienione aspekty ładu przestrzennego, stanowiące 6 celów warunkujących jego osiągnięcie uwzględniają w całości priorytety wymienione w rozdziale 1 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym. Ich realizacja powinna być oparta na działaniach mających bezpośredni wyraz w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego stanowiących główny instrument realizacji celów gminnej polityki przestrzennej.

6.3. Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2004 - 2006 i 2007 – 2013 [DZ3]

Od 1 stycznia 1999 roku, w wyniku reformy ustrojowej i administracyjnej państwa, województwo podkarpackie prowadzi politykę regionalną w oparciu o własne instytucje samorządowe.

Przyjęty w 2000 roku dokument określający kierunki rozwoju województwa do roku 2006 wymaga obecnie, po trzech latach jego realizacji, korekty i aktualizacji. Nowe czynniki zewnętrzne, szczególnie członkostwo Polski w Unii Europejskiej, a także wewnętrzne sprawiły, że niektóre zapisy dokumentu nie spełniają już swej programującej funkcji. W dniu 26 kwietnia 2004 r. Sejmik Województwa Podkarpackiego przyjął zaktualizowaną wersję Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2000 – 2006. Konieczność aktualizacji przyjętej w kwietniu 2000 roku Strategii wynikała przede wszystkim z nieuchronnych rozbieżności pomiędzy przyjętymi w strategii celami, a faktycznymi skutkami ich realizacji, co wymusiło konieczność wprowadzenia niezbędnych korekt i uzupełnień.

Obecna aktualizacja strategii ma charakter porządkujący dotychczasowe zapisy, z

uwzględnieniem ważnych z punktu widzenia rozwoju regionu przedsięwzięć na lata 2004 –2006.

Aktualizacji zostały poddane cele strategiczne z uwagi na to, że część z nich została już w całości lub części zrealizowana, a niektóre z nich zaś uległy dezaktualizacji.

Po wejściu Polski do Unii Europejskiej zwiększyły się też możliwości finansowania projektów publicznych. Obok programów pomocowych Unii Europejskiej oraz Programu Wsparcia w formie Kontraktu Wojewódzkiego głównym źródłem finansowania projektów w województwie stają się fundusze strukturalne i Fundusz Spójności.

Zaktualizowany dokument Strategii Rozwoju Województwa wraz z Zintegrowanym Programem Operacyjnym Rozwoju Regionalnego będzie określał pożądane i możliwe kierunki rozwoju, wyznaczając zasady finansowania projektów.

Strategia Rozwoju to najważniejszy dokument programowy samorządu województwa. Bez strategii nie można efektywnie zarządzać rozwojem regionu, nie można także organizować współpracy partnerskiej z głównymi aktorami sceny regionalnej.

Strategia rozwoju województwa spełnia różnorodne funkcje. Jedną z nich jest integrowanie i koordynacja działań oraz informowanie innych partnerów o pożądanych kierunkach rozwoju i planowanych decyzjach władz regionalnych oraz ich oddziaływaniu na procesy gospodarcze i społeczne, tak aby przebiegały one zgodnie z celami polityki rozwoju województwa.

Inną funkcją jest promocja województwa, kierowana do gmin i powiatów oraz sektora prywatnego, a także adresatów spoza regionu, w tym zwłaszcza do inwestorów.

Strategia jest także ważnym narzędziem motywacyjnym i kreującym nowe impulsy rozwojowe. W szczególności odnosi się to do samorządów lokalnych i innych podmiotów, które mogą liczyć na wsparcie podejmowanych przez siebie przedsięwzięć, jednakże zgodnych z celami i priorytetami strategii rozwoju województwa.

Opracowując strategię, samorząd województwa poruszał się w określonej przestrzeni – terytorialnej, społecznej, gospodarczej i politycznej. Wskazuje ona na konieczność postrzegania województwa podkarpackiego jako integralnej całości, na obszarze której samorząd województwa powinien pełnić funkcję inicjatora i koordynatora działań rozwojowych. Wynika stąd również potrzeba podejmowania współpracy i dokonywania uzgodnień – dla realizacji wspólnych celów – z innymi podmiotami, w tym z jednostkami samorządu terytorialnego tak z obszaru województwa jak i regionów sąsiedzkich. Są to naturalni i konieczni partnerzy samorządu województwa.

Strategia została zbudowana metodą społeczną. Istotne jest to, aby wszyscy ważni aktorzy regionalni, osoby i środowiska, które będą strategię realizować, były od początku włączone w proces jej budowania i konsultacji, bo tylko wtedy, jako jej współautorzy, będą się z nią utożsamiać.

Dokument składa się z dwóch części. Część pierwsza – diagnostyczna, podsumowana bilansem województwa i analizą SWOT, zbudowana została w układzie wyzwań rozwojowych (sformułowanych w założeniach strategii), którym musi sprostać województwo podkarpackie. Część druga – właściwa strategia, zawiera rozstrzygnięcia strategiczne, na które składają się priorytety rozwoju, cele strategiczne i kierunki działań. Zamknięciem jest szacunek wydatków finansowych z uwzględnieniem reguł montażu finansowego oraz monitoring i ocena strategii.

Rozpoczęte w 1999 roku prace nad strategią rozwoju województwa podkarpackiego prowadzone były równoległe do prac nad Narodową Strategią Rozwoju Regionalnego, wyprzedzały również opracowanie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa. W trakcie budowy strategii uwzględniono przestrzenne uwarunkowania rozwoju, zaś w procesie aktualizacji Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa zostały uwzględnione rozstrzygnięcia zawarte w strategii. Taki tok prac zapewni spójność programowania rozwoju regionalnego i zagospodarowania przestrzennego.

Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego ma charakter średniokresowy. Przyjęty horyzont czasowy 2000 – 2006 nawiązuje do Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego oraz do modelu średniokresowego programowania przyjętego dla funduszy strukturalnych i polityki rozwoju regionalnego w Unii Europejskiej. Proces planowania strategicznego, którego podstawowym produktem jest strategia, ze swej istoty ma charakter ciągły.

Zaktualizowana strategia umożliwi opracowanie zintegrowanego programu rozwoju województwa, a także negocjowanie kontraktu pomiędzy rządem a samorządem wojewódzkim, określającym zakres i wielkość wsparcia z budżetu państwa. Jest też podstawą do realizacji projektów w ramach programów pomocowych UE oraz przede wszystkim w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Możliwość przełożenia na poziom operacyjnych programów wojewódzkich, a także powiązanie strategii z zarządzaniem środkami publicznymi, a docelowo budżetem zadaniowym, stanowi gwarancję wprowadzenia jej w życie.

Miasto chce inwestować w swojej potencjały, a jednocześnie minimalizować lub usuwać bariery, zwłaszcza w zakresie infrastruktury. Założenie miasta, to szukanie nowych dźwigni, które przyspieszą rozwój regionu. Działania skoncentrowane są na obszarach wiejskich, przedsiębiorczości i kapitale ludzkim oraz turystyce, aby w większym stopniu wykorzystać nasze położenie i transgraniczną współpracę.

6.4. Narodowy Plan Rozwoju Polski NPR 2004 – 2006 [DZ4]

Programy rewitalizacji znajdują swoją podbudowę w priorytecie wspierania obszarów wymagających aktywizacji i zagrożonych marginalizacją, który brzmi: **„celem priorytetu jest aktywizacja społeczna i gospodarcza obszarów zagrożonych marginalizacją oraz włączenie ich w procesy rozwojowe kraju i Europy”**.

W jego ramach wyróżnia się następujące cele szczegółowe związane z rewitalizacją:

- ➔ rewitalizacja bazy ekonomicznej miast,
- ➔ rewitalizacja obszarów wielkomiejskich zagrożonych marginalizacją społeczno-gospodarczą.

Spodziewane rezultaty obejmują:

- wzrost poziomu przedsiębiorczości mierzony wzrostem liczby prywatnych mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP) poza rolnictwem,
- ograniczenie zjawisk patologii społecznych na terenach restrukturyzowanych miast,
- wzrost atrakcyjności miast w zakresie lokalizacji przedsiębiorstw,
- podniesienie poziomu mobilności przestrzennej ludności.

Trudno o bardziej czytelne nawiązanie do celów i zadań programów rewitalizacji.

Program rewitalizacji **miasta Pilzna** będzie realizowany w ramach ZPORR: Priorytetu 3: Rozwój lokalny. Działanie 3.1. Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojkowe; Poddziałanie 3.3.1. Rewitalizacja obszarów miejskich.

6.5. Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 [DZ5]

Strategia Rozwoju Kraju będzie nadrzędną wieloletnią strategią rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, stanowiącą bazę odniesienia dla innych strategii i programów, która powinna stanowić użyteczne narzędzie zarówno dla polityki wewnętrznej, jak i odpowiadać potrzebom elastycznego odnoszenia się do propozycji unijnych. Dokument ten będzie przesłanką dla przygotowywania Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO) i programów operacyjnych, a także rządowych i samorządowych programów rozwoju.

Cel główny oraz cele strategiczne, a także problemy społeczno-gospodarcze wynikające z zapóźnień rozwojowych oraz niedoinwestowania polskiej gospodarki pozwalają wyodrębnić priorytety, określające główne obszary działań, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie celów SRK.

Priorytetami są:

- ◆ **wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki;**
- ◆ **poprawa stanu infrastruktury podstawowej: technicznej i społecznej;**
- ◆ **wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości;**
- ◆ **budowa zintegrowanej wspólnoty, systemu bezpieczeństwa i zasad współpracy;**
- ◆ **rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej kraju.**

SRK pomoże efektywnie wykorzystać przez Polskę środki rozwojowe na realizację celów społeczno-gospodarczych w latach 2007-2015. Pozwoli też właściwie wykorzystać środki finansowe pochodzące z Unii Europejskiej na lata 2007-2013, przeznaczone na cele polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybackiej.

6.6. Narodowa Strategia Spójności 2007 –2013 [DZ6]

Narodowa Strategia Spójności (NSS) (nazwa urzędowa: **Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia, NSRO**) to dokument strategiczny określający priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju

Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007–13.

Celem strategicznym NSS jest ***tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.***

Cel strategiczny osiągnąć będzie poprzez realizację horyzontalnych celów szczegółowych. Celami horyzontalnymi NSS są:

1. Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa,
2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej,
3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski,
4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług,
5. Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej,
6. Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Obok działań o charakterze prawnym, fiskalnym i instytucjonalnym cele NSS będą realizowane za pomocą programów (tzw. programów operacyjnych), zarządzanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, programów regionalnych (tzw. regionalnych programów operacyjnych), zarządzanych przez Zarządy poszczególnych Województw i projektów współfinansowanych ze strony instrumentów strukturalnych, tj.:

- Program Infrastruktura i Środowisko – EFRR i FS
- Program Innowacyjna Gospodarka – EFRR
- Program Kapitał Ludzki – EFS
- 16 programów regionalnych – EFRR
- Program Rozwój Polski Wschodniej – EFRR
- Program Pomoc Techniczna – EFRR

- Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej – EFRR

Cele i priorytety w/w dokumentu są zgodne z „Programem Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2015”.

6.7. RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 [DZ7]

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007 - 2013 został przyjęty przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w dniu 31 stycznia 2007 roku. Celem głównym RPO WP jest „wzrost krajowej i międzynarodowej konkurencyjności gospodarki oraz poprawa dostępności przestrzennej Podkarpacia”. Tak sformułowany cel główny wynika bezpośrednio ze Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2007 – 2020, jest także zgodny z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia. RPO WP koncentruje się przede wszystkim na niwelowaniu podstawowych barier i zagrożeń rozwoju, przy jednoczesnym dążeniu do rozwoju głównych obszarów kreujących rozwój województwa, tj. innowacyjnej gospodarki, infrastruktury i edukacji.

Przyjęte w RPO WP cele szczegółowe sformułowano w sposób następujący:

- Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i gospodarki opartej na wiedzy.
- Poprawa dostępności i atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez realizację przedsięwzięć w zakresie sieci komunikacyjnej i energetycznej.
- Stworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa informacyjnego w regionie.
- Zapobieganie degradacji środowiska oraz zagrożeniom naturalnym i technologicznym, a także efektywna gospodarka zasobami naturalnymi.
- Tworzenie warunków dla rozwoju kapitału społecznego poprzez inwestycje w edukację, ochronę zdrowia, pomoc społeczną, sport i rekreację.
- Wzrost udziału turystyki w gospodarce regionu oraz ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój instytucji kultury
- Zmniejszenie występujących wewnątrz województwa różnic rozwojowych.

Przedstawione wyżej cele koncentrują się przede wszystkim na niwelowaniu podstawowych barier i zagrożeń rozwoju, przy jednoczesnym dążeniu do rozwoju głównych obszarów kreujących rozwój województwa, tj. innowacyjnej gospodarki, infrastruktury i edukacji. Cele te realizowane równocześnie wzmocnią aktywność gospodarczą, a także spójność społeczną i przestrzenną, także w odniesieniu do innych regionów UE.

W ramach RPO WP wyróżniono następujące osie priorytetowe:

- I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
- II. Infrastruktura techniczna
- III. Społeczeństwo informacyjne
- IV. Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom
- V. Infrastruktura publiczna
- VI. Turystyka i kultura
- VII. Spójność wewnątrzregionalna
- VIII. Pomoc techniczna

Jednym z priorytetów pozwalającym na osiągnięcie wyznaczonych Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podkarpackiego celów jest **VII Oś Priorytetowa: Spójność wewnątrzregionalna**. Zgodnie z zapisami dotyczącymi osi priorytetowej numer 7 RPO WP na 2007-2013, celem nadrzędnym osi priorytetowej jest: **Zmniejszenie występujących wewnątrz województwa różnic rozwojowych**.

Realizacja tego celu będzie następować poprzez cele szczegółowe:

- wzmocnienie ośrodków miejskich,
- ożywienie ogólnogospodarcze obszarów zdegradowanych,
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszarów zmarginalizowanych gospodarczo.

W ramach niniejszej osi priorytetowej wyodrębnione zostały trzy następujące typy obszarów problemowych:

- wymagające rewitalizacji miasta lub ich części,
- obszary i obiekty zdegradowane m.in. w wyniku: upadku przemysłu, likwidacji Państwowych Gospodarstw Rolnych, jednostek wojskowych, czy zaniechania rozpoczętych inwestycji ze względu na przemiany społeczno-gospodarcze,
- obszary zmarginalizowane gospodarczo charakteryzujące się niską skutecznością w przyciąganiu firm.

Cele i działania określone w Programie Rewitalizacji są zbieżne z celami i działaniami określonymi w dokumencie RPO WP, w szczególności VII Osi Priorytetowej, gdyż wskazują na potrzeby: poprawy w dziedzinie ładu przestrzennego, ochrony dóbr kultury z jednoczesnym ich wykorzystaniem do poprawy atrakcyjności gospodarczej centralnej strefy miasta ze “starym budownictwem”, rozwijania aktywności społeczno gospodarczej i kulturowej, przeciwdziałania ubóstwu i marginalizacji zagrożonych grup społecznych, rozwijania aktywności podmiotów z sektora ngo.

6.8. Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Pilzno do 2015 r.

Nazwa programu	Cel Programu	Jedn. Org. Realiz. programu	Łączne nakłady finansowe na program w tys	Okres realizacji inwestycji	Zadania inwestycyjne	Źródła finansowania	Wysokość nakładów na realizację zadań w tys zł															
							2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19				
Modernizacja, przebudowa dróg gminnych	Poprawa infrastruktury drogowej	Urząd Miejski	12 453	2004	Modernizacja, przebudowa ul. Kościuszki	Razem	784															
						Sapard	341															
						Budżet gminy	443															
				2004	Modernizacja, przebudowa ul. Staszica	Razem	352															
						Sapard	153															
				2004	Modernizacja, przebudowa ul. Witosa	Razem	987															
						Sapard	429															
				2005	Modernizacja, przebudowa ul. Paderewskiego	Razem	510															
						G.D.D.K i A	460															
				2005	Modernizacja, przebudowa drogi Parkosz przez wieś	Razem	600															
						Fundusze Strukturalne	450															
				2006	Modernizacja, przebudowa drogi Machowa przez wieś	Razem	500															
						Fundusze Strukturalne	240															
2006	Modernizacja, przebudowa drogi Jaworze Górne - Gorzejowa	Razem	340																			
		Fundusze Strukturalne	160																			
2006	Modernizacja, przebudowa drogi Jaworze Górne - Gorzejowa	Razem	800																			
		Budżet gminy	180																			

				przebudowa ul. Węgierska + Łącznik	Fundusze Strukturalne			390									
					Budżet gminy			410									
			2007	Modernizacja, przebudowa drogi Zwiernik Budyń - Przymiarki	Razem				1000								
					Fundusze Strukturalne			480									
					Budżet gminy			520									
			2007	Modernizacja, przebudowa drogi Kozia Wola Lipiny	Razem				800								
					Fundusze Strukturalne			390									
					Budżet gminy			410									
			2007	Modernizacja, przebudowa drogi Łęki Dolne Południowa	Razem				550								
					Fundusze Strukturalne			270									
					Budżet gminy			280									
			2008	Modernizacja, przebudowa drogi Podlesie na sklep od E4	Razem				550								
					Fundusze Strukturalne				270								
					Budżet gminy				280								
			2009	Modernizacja, przebudowa drogi Gołęczyna Kopaliny-Maga	Razem				700								
					Fundusze Strukturalne				340								
					Budżet gminy				360								
			2010	Modernizacja, przebudowa drogi Gębiczyna-Gorzejowa	Razem				570								
					Fundusze Strukturalne				280								
					Budżet gminy				290								
			2010	Modernizacja, przebudowa drogi Zagumnie-Świnia Góra	Razem				730								
					Fundusze Strukturalne				360								
					Budżet gminy				370								
			2011	Modernizacja, przebudowa drogi Parkosz -Dobrków	Razem				730								
					Fundusze Strukturalne				360								
					Budżet gminy				370								
			2012	Modernizacja, przebudowa drogi Słotowa-Skarpy-Pilzno-Berdechów	Razem				800								
					Fundusze Strukturalne				390								
					Budżet gminy				410								

				2013	Modernizacja, przebudowa drogi Podlesie Prewendarskie - Sklep	Razem												1150						
						Fundusze Strukturalne												570						
						Budżet gminy												580						
Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej	Uporządkowanie gospodarki ściekowej, poprawa środowiska naturalnego w gminie	Urząd Miejski	25 328	2004	Kanalizacja sanitarna „Pilźnionek” etap II ul. Legionów, ul. Paderewskiego	Razem	327																	
						Sapard	161																	
						Budżet gminy	166																	
				2005	Kanalizacja sanitarna ul. 3-go Maja	Razem	2000																	
						Fundusze Strukturalne	100																	
						Budżet gminy	200																	
						WFOŚiGW	800																	
				2005-2008	Kanalizacja sanitarna Strzegocice, Słotowa, Bielowy	Razem	300	3500	3000	2500														
						Fundusze Strukturalne		1715	1470	1225														
						Budżet gminy	300	200	750	625														
						WFOŚiGW		910	780	650														
				2008-2012	Kanalizacja Sanitarna Zawistocze	Razem				3000	2000	2500	2000	2000										
						Fundusze Strukturalne				1470	980	1225	980	980										
						Budżet gminy				750	500	625	500	500										
						WFOŚiGW				780	520	650	520	520										
				2006	Kanalizacja sanitarna ul. Kościuszki	Razem		800																
		Fundusze Strukturalne		392																				
		Budżet gminy		200																				
		WFOŚiGW		208																				
2013-2015	Kanalizacja sanitarna Lipiny, Machowa	Razem																1000	1000	1000				
		Fundusze Strukturalne																490	490	490				
		Budżet gminy																250	250	250				
		WFOŚiGW																260	260	260				
2016-2018	Kanalizacja sanitarna Łęki Dolne, Łęki Górne, Zwiernik	Razem																						
		Fundusze Strukturalne																						
		Budżet gminy																						

				2005-2006	Rozbudowa oczyszczalni ścieków	WFOŚiGW																
						Razem		401	1400													
						Fundusze Strukturalne		200	700													
						Budżet gminy		51	200													
						WFOŚiGW		150	500													
Rozbudowa sieci wodociągowej	Poprawa jakości wody, zaopatrzenie mieszkań w wodę przydatną do spożycia	Urząd Miejski	2 406	2004	Wodociąg Machowa	Razem		1036														
						WFOŚiGW		518														
						Budżet Gminy		518														
				2005-2009	Wodociąg Podlesie, Łęki Dolne, Łęki Górne, Zwiernik	Razem		401	1400													
						Fundusze Strukturalne		200	700													
						Budżet Gminy		51	200													
						WFOŚiGW		150	500													
Budowa i remonty szkół oraz budynków komunalnych	Poprawa bazy oświatowej w gminie		13 620	2004-2006	Budowa gimnazjum w Pilźnie	Razem:		154	5000	5000												
						Kontrakt Wojewódzki		900	900													
						Fundusze Strukturalne		3000	3000													
						Budżet Gminy	154	1100	1100													
				2004	Termomodernizacja szkoły w Lipinach	Razem:		420														
						PAOW		60														
						Budżet Gminy		360														
				2005	Termomodernizacja, wymiana pokrycia szkoły w Dobrkowie	Razem:		600														
						PAOW		300														
						Kontrakt Wojewódzki		200														
						Budżet Gminy		50														
				2005-2006	Termomodernizacja, wymiana pokrycia szkoły w Łękach Dolnych	MEN		50														
						Razem:		35	480													
						Kredyt termomodernizacyjny			380													
				2005-2006		Budżet gminy		25	50													
MEN		10	50																			
2007	Termomodernizacja	Razem:							500													

					szkoły w Pilźnie	Kredyt termomodernizacyjny				500							
			2008		Termomodernizacja, wymiana pokrycia szkoły w Łękach Górnych	Razem:				420							
						Kredyt termomodernizacyjny				340							
						Budżet Gminy				40							
						MEN				40							
			2009		Termomodernizacja, wymiana pokrycia szkoły w Zwierniku	Razem:				400							
						Kredyt termomodernizacyjny				320							
						Budżet Gminy				40							
						MEN				40							
			2010		Termomodernizacja przedszkola w Dobrkowie	Razem:				250							
						Kredyt termomodernizacyjny				250							
			2011		Modernizacja szkoły w Słotowej	Razem:				300							
						Budżet Gminy				150							
						MEN				150							
			2004		Remont budynku poczty	Razem:	250										
						Budżet Gminy	250										
Gospodarka odpadami komunalnymi	Uporządkowanie gosp. odpadami		1132	2004-2005	Rekultywacja wysypiska śmieci	Razem:	32	1100									
						Fundusze Strukturalne		825									
						Budżet Gminy	32	70									
						WFOŚiGW		205									

6.9. Powiązanie celów programu rewitalizacji obszaru miejskiego Pilzna z priorytetami dokumentów strategicznych określających rozwój miasta i gminy Pilzno, województwa podkarpackiego i kraju

Przedstawione wcześniej dokumenty strategiczne dotyczące perspektyw rozwojowych miasta Pilzna, województwa podkarpackiego i Polski są ściśle powiązane z założonymi celami planu rewitalizacji. Powiązania te pokazuje matryca logiczna

Schemat logiczny celów realizowanych przez „Program Rewitalizacji Obszaru Miejskiego na lata 2006-2013” w powiązaniu z priorytetami dokumentów strategicznych określających rozwój miasta i gminy Pilzno, regionu Podkarpacia i kraju.

CN – cel nadrzędny, C.SZ. – cele szczegółowe, O.P. – obszary priorytetowe.

Dokumenty strategiczne	Priorytety	PROGRAM REWITALIZACJI OBSZARU MIEJSKIEGO PILZNA NA LATA 2006-2013									
		CN	CELE SZCZEGÓŁOWE					OBSZARY PRIORYTETOWE			
			CSZ.1	CSZ.2	CN3	CSZ.4	CSZ.5	OP.1	OP.2	OP.3	OP.4
DZ1 Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pilzno na lata 2004 – 2013	1. Rozwój agroturystyki i ekoturystyki					+					
DZ2 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Pilzno	1. Wymagania ładu przestrzennego, urbanistyki i architektury	+	+	+			+				
	2. walory architektoniczne i krajobrazowe	+	+				+				

Dokumenty strategiczne	Priorytety	PROGRAM REWITALIZACJI OBSZARU MIEJSKIEGO PILZNA NA LATA 2006-2013									
		CN	CELE SZCZEGÓŁOWE					OBSZARY PRIORYTETOWE			
			CSZ.1	CSZ.2	CN3	CSZ.4	CSZ.5	OP.1	OP.2	OP.3	OP.4
	3. wymagania ochrony środowiska przyrodniczego, zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także wymagania osób niepełnosprawnych	+					+			+	
	4. wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury	+	+	+		+	+	+	+		+
	1.Gospodarka regionu	+									
DZ3 Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego 2000-2006 i 2007 -2013	2. Podniesienie poziomu życia mieszkańców Podkarpacia	+	+	+	+			+	+	+	
	3. Poprawa konkurencyjności regionu przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.	+	+	+	+	+	+				+
	4. Wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw oraz wzrost zatrudnienia.	+	+								
	1. Wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw oraz wzrost zatrudnienia.	+	+								
DZ4 Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004-2006	2. Rozwój zasobów ludzkich i zatrudnienia.	+									
	3. Tworzenie warunków dla zwiększenia poziomu inwestycji promowanie zrównoważonego rozwoju i spójności przestrzennej.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	4. Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów.	+	+	+	+		+	+	+	+	+
	1.Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki.	+	+								

Dokumenty strategiczne	Priorytety	PROGRAM REWITALIZACJI OBSZARU MIEJSKIEGO PILZNA NA LATA 2006-2013										
		CN	CELE SZCZEGÓŁOWE					OBSZARY PRIORYTETOWE				
			CSZ.1	CSZ.2	CN3	CSZ.4	CSZ.5	OP.1	OP.2	OP.3	OP.4	
DZ5 Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015	2. Poprawa stanu infrastruktury podstawowej: technicznej i społecznej.	+	+	+	+	+			+	+	+	+
	3. Budowa zintegrowanej wspólnoty, systemu bezpieczeństwa i zasad współpracy.		+			+						
DZ6 Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 –2013	1. Wzmocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz wzrost zatrudnienia.	+		+	+				+	+	+	+
	2. Podniesienie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej.	+	+	+								
DZ7 Regionalny Program Operacyjny (RPO) dla województwa podkarpackiego na lata 2007-2013	1. wykorzystanie potencjału badawczo – rozwojowego regionu.	+							+			
	2. Przywrócenie walorów użyteczności publicznej gospodarce terenom degradowanym	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	1. Kształtowanie mechanizmów generujących efektywny ekonomicznie rozwój społ.-gospodarczy kraju, dostosowany do zróżnicowanych przestrzennie uwarunkowań i zasobów.	+										
DZ8 Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Kształtowanie mechanizmów generujących efektywny ekonomicznie rozwój społeczno gospodarczy kraju, dostosowany do zróżnicowanych przestrzennie uwarunkowań i zasobów.	2. Stopniowa, lecz stała i społecznie odczuwalna poprawa standardu cywilizacyjnego społeczeństwa, która byłaby osiągnięta wraz z postępującym rozwojem gospodarczym według zasady, tworzenia szans dla każdego” .	+	+	+	+	+			+	+	+	+

Dokumenty strategiczne	Priorytety	PROGRAM REWITALIZACJI OBSZARU MIEJSKIEGO PILZNA NA LATA 2006-2013											
		CN	CELE SZCZEGÓŁOWE					OBSZARY PRIORYTETOWE					
			CSZ.1	CSZ.2	CN3	CSZ.4	CSZ.5	OP.1	OP.2	OP.3	OP.4		
	3. Ochrona i racjonalne kształtowanie środowiska przyrodniczego, wkomponowane w procesy rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego zagospodarowania, które prowadziłyby stopniowo do coraz pełniejszego urzeczywistnienia ekorozwoju.	+	+	+	+				+				
	4. Ochrona dziedzictwa kulturowego poprzez nie konfliktogenne wkomponowanie zagospodarowania kraju, regionów, miast i osiedli w przestrzeń historyczną, co kształtowałoby i utrwalało tożsamość polskiej przestrzeni w systemie europejskim.	+	+	+					+	+			+
	1. Wzrost efektywności zarządzania strefą kultury.	+			+					+			
DZ9 Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013	2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków.	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+

ROZDZIAŁ VII

Streszczenie nietechniczne oceny oddziaływania programu na środowisko

---

W czasie prowadzonego postępowania Burmistrz Pilzna na podstawie art. 57 pkt 2 i art. 58 pkt 2, w związku z art. 48 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.) wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie o opinię w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Program Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015”.

Postanowieniem znak: WOOS.410.1.18.2011.BK-2 z dnia 07.02.2011 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie zaopiniował pozytywnie zamiar odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Program Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015”.

Pismem znak: SNZ.9020.3.4.2012 z dnia 02.02.2012r. Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Rzeszowie uzgodnił w zakresie sanitarno-higienicznym odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu.

Określone „Programem Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015” priorytety i cele ekologiczne oraz działania wpisują się w cele ochrony środowiska, określone na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym, realizacja działań w ramach priorytetów ekologicznych spowoduje poprawę bezpieczeństwa ekologicznego i jakości środowiska, a także przyczyni się do zachowania różnorodności biologicznej i dziedzictwa kulturowego. Realizacja wyszczególnionych w Programie przedsięwzięć wpłynie na ograniczenie zużywania zasobów środowiskowych, a zaniechanie realizacji działań określonych w priorytetach ekologicznych prowadzić będzie do pogorszenia stanu środowiska i pogorszenia jakości życia mieszkańców miasta.

Biorąc pod uwagę w/wym. opinie oraz uwarunkowania określone w art. 49 w/wym. ustawy, w szczególności charakter działań przewidzianych w przedmiotowym dokumencie, rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko oraz cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, Burmistrz Pilzna odstąpił od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Program Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015”.

ROZDZIAŁ VIII

Zadania inwestycyjne wg beneficjentów końcowych programu rewitalizacji

8.1. Zadania inwestycyjne wg beneficjentów końcowych programu rewitalizacji

8.1.1. Urząd Miejski w Pilźnie

lp.	Nazwa podmiotu	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zadanie - tytuł projektu	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego o m2,mb,m3 ,ha, szt.	Kubatura budynku (m3, pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg ulic	Nakłady finansowe w tys. PLN								Łączne nakłady do poniesienia						
							2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	100% wkładu własnego	25% wkładu własnego	15% wkładu własnego				
Urząd Miejski																					
1.	Urząd Miejski w Pilźnie	Ul. Rynek 6 39-220 Pilzno dz. nr 1547, 1600, 1089, 1200/4, 1628/1	Rewitalizacja obszaru Rynku w Pilźnie wraz z jego otoczeniem	Przebudowa obszaru rynku. Budowy nowej wiaty przystankowej. Renowacji zabytkowej kamienicy przy ul. Rynek 6.		Pow. Rynku 9500 m2								12,2	0,0	3 841,6 6	4 315,4 6	8169,3 2	2042,3 3	1225,39	
			Projekt przyjęty do objęcia wnioskiem o dofinansowa	Przebudowa ulicy Węgierskiej na odcinku od Rynku do skrzyżowania z ul. Sobieskiego i ks. Karola Szczeklika.																	

lp.	Nazwa podmiotu	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zadanie - tytuł projektu	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego o m2,mb,m3 ,ha, szt.	Kubatura budynku (m3, pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg ulic	Nakłady finansowe w tys. PLN								Łączne nakłady do poniesienia		
							2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	100% wkładu własnego	25% wkładu własnego	15% wkładu własnego
			nie w ramach RPOWP 2007- 2013, w ramach działania 7.1	Przebudowy ulicy Legionów na odcinku od Rynku do mostu na potoku Dulcza. Przebudowy ulicy Lwowskiej na odcinku od Rynku do skrzyżowania z droga krajowa nr 73.													
2	Urząd Miejski w Pilźnie	Ul. Rynek 6 39-220 Pilzno	Rewitalizacja budynku Sokoła w Pilźnie wraz z jego otoczeniem	Budowa sieci kanalizacji deszczowej Wymiana nawierzchni drogi wewnętrznej Remont Ogrodzenia, Bramy i Furtek Roboty wewnętrzne Odwodnienie budynku Wykonanie elewacji zewnętrznej					50	191	809				1050	262,5	157,5
3	Urząd Miejski w Pilźnie	Ul. Rynek 6 39-220 Pilzno	Przebudowa i nadbudowa budynku Muzeum Ziemi Pilźnieńskiej w Pilźnie	Remont i przebudowa budynku wraz z nadbudową poddasza użytkowego Wymiana instalacji wod-kan, c.o. Wymiana instalacji elektrycznej							510				510	127,5	76,5
4	Urząd Miejski w Pilźnie	Ul. Rynek 6 39-220 Pilzno	Remont budynku	Wymiana stolarki okiennej		Pow. zabudowy 282 m2						300			300	75	45

lp.	Nazwa podmiotu	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zadanie - tytuł projektu	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego o m2,mb,m3 ,ha, szt.	Kubatura budynku (m3, pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg ulic	Nakłady finansowe w tys. PLN								Łączne nakłady do poniesienia				
							2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	100% wkładu własnego	25% wkładu własnego	15% wkładu własnego		
			komunalnego (z mieszkaniem socjalnym)	Wymiana stolarki drzwiowej zewnętrznej i wewnętrznej Naprawa gzymsów Przebudowa schodów wejściowych Remont przyległego budynku gospodarczego Przebudowa podwórza Wykonanie instalacji co., wod-kan Remont instalacji elektrycznej		pow. użytkowa 163,4 m2 kubatura 1700 m3													
Razem:							0	0	0	50	203,2	1319	4141,66	4 315,46	10052,57	2513,14	1507,88		

8.1.2. Jednostki organizacyjne miasta Pilzna

lp.	Nazwa podmiotu	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zadanie/ tytuł projektu	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego o m2,mb,m3 ,ha, szt.	Kubatura budynku (m3, pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg ulic	Nakłady finansowe w tys. PLN							Łączne nakłady do poniesienia					
							2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	100% wkładu własnego	25% wkładu własnego	15% wkładu własnego		
Jednostki organizacyjne miasta Pilzna																			
5.	Dom Kultury W Pilźnie	Ul. Węgierska Nr dz. 1728/3, 1728/4 KW 64259	Przebudowa i modernizacja Domu Kultury w Pilźnie	Przebudowa połączona z rozbudową budynku, wykonanie więźby dachowej i pokrycia		Pow. zabudowy 608 m2 Kubatura 5600 m3 Pow. użytkowa 797 m2													
				Wymiana stolarki okiennej															
				Wymiana stolarki drzwiowej															
				Termomodernizacja budynku															
				Przystosowanie nowoczesnych sal do zajęć: muzycznych, tanecznych, baletowych, plastycznych, teatralnych, wyposażenie sal, remont istniejącej części															
Razem:							7,5	7	10	50	0	0	2050	1179	3303,5	825,87	495,52		

8.1.3. Ośrodki zdrowia

lp.	Nazwa podmiotu	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zadanie/ tytuł projektu	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego o m2,mb,m3 ,ha, szt.	Kubatura budynku (m3, pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg ulic	Nakłady finansowe w tys. PLN								Łączne nakłady do poniesienia			
							2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	100% wkła du własnego	25% wkła du własnego	15% wkła du własnego	
Urzędy i instytucje użyteczności publicznej																		
6	Zakład Opieki Zdrowotnej w Pilźnie	Ul. Legionów Dz. nr 1028/2	Modernizacja budynku Zespołu Opieki Zdrowotnej w Pilźnie wraz z zakupem specjalistycznego sprzętu i aparatury medycznej	Ogrodzenie działki	300 mb	Pow. 641,7 m2 kubatura 4 870 m3				90	9		2401		2500	625	375	
				Wymiana okien na piętrze	32 szt.													
				Wymiana drzwi zewnętrznych	5 szt.													
				Likwidacja barier architektonicznych: podjazd dla niepełnosprawnych, ubikacja dla niepełnosprawnych, winda	1 szt													
				Malowanie wewnątrz + szpachlowanie	5700 m2													
				Doprowadzenie gazu do działki														
				Instalacja ogrzewania co na gaz + kotłownia (grzejniki)	70 szt													
				Instalacja wodna														
				Instalacja elektryczna	400 mb													
				Instalacja kanalizacyjna	100 mb													

lp.	Nazwa podmiotu	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zadanie/ tytuł projektu	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2,mb,m3,ha, szt.	Kubatura budynku (m3, pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg ulic	Nakłady finansowe w tys. PLN								Łączne nakłady do poniesienia			
							2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	100% wkła du własnego	25% wkła du własnego	15% wkła du własnego	
				Ocieplenie zewnętrzne budynku														
				Rozbudowa parkingu	200 m2													
7.	Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej „PILMEDIC”		Zakup aparatu USG i sprzętu do fizyko i kinezoterapii	Zakup aparatu USG i sprzętu do fizyko i kinezoterapii				300							300	75	45	
Razem:							0	0	300	90	9	0	2401	0	2800	700	420	

8.1.4. Stowarzyszenia i fundacje

lp.	Nazwa podmiotu	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zadanie/ tytuł projektu	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2,mb,m3,ha, szt.	Kubatura budynku (m3, pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg ulic	Nakłady finansowe w tys. PLN								Łączne nakłady do poniesienia		
							2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	100% wkła du własnego	25% wkła du własnego	15% wkła du własnego
Stowarzyszenia i fundacje																	
8.	Towarzystwo Przyjaciół Pilzna i Ziemi Pilźnieńskiej	Okolice od Banku Spółdzielczego do mostu przy drodze E4	Ciąg dalszy regulacji potoku Przymiarki do mostu na Dulczy – E4	Regulacja koryta, umocnienie brzegów, 4 tarasy widokowe na umocnionym brzegu	800 mb									400	400	100	60

lp.	Nazwa podmiotu	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zadanie/ tytuł projektu	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego o m2,mb,m3 ,ha, szt.	Kubatura budynku (m3, pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg ulic	Nakłady finansowe w tys. PLN								Łączne nakłady do poniesienia		
							2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	100% wkła du własnego	25% wkła du własnego	15% wkła du własnego
9	Towarzystwo Przyjaciół Pilzna i Ziemi Pilźnieńskiej		Regulacja rzeki Dulcza na odcinku przyległym do Sokoła	Regulacja koryta, umocnienie brzegów, deptak, mała architektura, ławki, oświetlenie, kosze na śmieci	300 mb								400	400	100	60	
10	Towarzystwo Przyjaciół Pilzna i Ziemi Pilźnieńskiej		Konserwacja zabytkowego muru obronnego ARSENAŁ przy potoku Przymiarki	Zabezpieczenie od strony potoku Przymiarki, konserwacja	80 mb								120	120	30	18	
11	Towarzystwo Przyjaciół Pilzna i Ziemi Pilźnieńskiej	Rynek od strony południowo – zachodniej	Odsłonięcie wejścia fragmentu ciągu lochów podziemnych pod płytą Rynku	Wykopy – obmurowania i zabezpieczenie ścian lochu, budowa tras turystycznych na odcinku od UM do droga E4, odsłonięcie fundamentów Ratusza	300 mb							300	500	800	200	120	
Razem:							0	0	0	0	0	0	300	1420	1720	430	258

8.1.5. Kościoły

lp.	Nazwa podmiotu	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zadanie/ tytuł projektu	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczo- wego o m2,mb,m3 ,ha, szt.	Kubatura budynku (m3, pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg ulic	Nakłady finansowe w tys. PLN								Łączne nakłady do poniesienia						
							2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	100% wkła- du włas- nego	25% wkła- du włas- nego	15% wkła- du włas- nego				
KOŚCIOŁY																					
12	Parafia Rzymskokatolicka pw. Jana Chrzciciela w Pilźnie	Ul. Lwowska 3 39-220 Pilzno Dz 1126 KW 2973	Remont Wikarówki	Remont dachu i zmiana pokrycia dachowego z dachówki na blachę dachówkową Wymiana stolarki okiennej Wymiana stolarki drzwiowej Wymiana podłóg Wymiana instalacji elektrycznej, wod – kan, co i elektrycznej Docieplenie budynku, remont elewacji Odgrybienie wykonanie izolacji przeciwwilgociowej, fundamentów		Pow. 112 m2 Kubatura 235 m3											50	100	150	37,5	22,5
13	Parafia Rzymskokatolicka pw. Jana Chrzciciela w		Renowacja kaplicy p.w. Św. Sebastiana	Remont instalacji elektrycznej, odrestaurowanie polichromii		Kubatura 150 m3											50	120	170	42,5	25,5

lp.	Nazwa podmiotu	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zadanie/ tytuł projektu	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego o m2,mb,m3 ,ha, szt.	Kubatura budynku (m3, pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg ulic	Nakłady finansowe w tys. PLN								Łączne nakłady do poniesienia				
							2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	100% wkła du własnego	25% wkła du własnego	15% wkła du własnego		
	Pilźnie			Odrestaurowanie zabytkowych tablic pamiątkowych	2 szt														
				Wykonanie kraty zabezpieczającej	1 szt														
14	Parafia Rzymskokatolicka pw. Jana Chrzciciela w Pilźnie		Remont zabytkowego budynku plebani przy ul. Legionów	Remont konstrukcji stropu drewnianego		Pow. 303 m2 kubatura 677 m3													
				Wykonanie izolacji podłóg															
				Wymiana podłóg i posadzek															
				Wymiana stolarki okiennej															
				Wymiana stolarki drzwiowej									50	150	200	50	30		
				Wykonanie sanitariatów															
				Wymiana instalacji wod-kan, co i elektrycznej															
				Remont elewacji															
15	Parafia Rzymskokatolicka pw. Jana Chrzciciela w Pilźnie	Ul. Petrycego Dz. nr 1551 LWh 434	Remont zabytkowego budynku parafialnego przy ul. Petrycego	Wymiana konstrukcji i pokrycia dachu		Pow. 273 m2 Kubatura 1200 m3													
				Wykonanie izolacji przeciwwilgociowej fundamentów z drenażem															
				Wymiana podłóg									80	120	200	50	30		

lp.	Nazwa podmiotu	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zadanie/ tytuł projektu	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego o m2,mb,m3 ,ha, szt.	Kubatura budynku (m3, pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg ulic	Nakłady finansowe w tys. PLN								Łączne nakłady do poniesienia			
							2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	100% wkładu własnego	25% wkładu własnego	15% wkładu własnego	
				Wymiana stolarki okiennej														
				Wymiana stolarki drzwiowej														
				Wykonanie sanitariatów														
				Wymiana instalacji wod-kan, co i elektrycznej														
16	Parafia Rzymskokatolicka pw. Jana Chrzciciela w Pilźnie	Ul. Ofiar Katynia Dz. 1737 KW 2973	Odnowienie grobów na cmentarzu parafialnym	Remont betonowych i kamiennych nagrobków i pomników stanowiących wartość historyczną i architektoniczną	Ok. 40 szt	Pow. cmentarza 2 ha		30	30	30	30	30	30	30	210	52,5	31,5	
17.	Klasztor o.o. Karmelitów w Pilźnie	Ul. Karmelicka 3 39-220 Pilzno nr dz. 1679 KW 38177	Remont klasztoru o.o. Karmelitów w Pilźnie	Naprawa tynku i gzymsów	1500 m2										180	45	27	
				Malowanie elewacji														
				Izolacja fundamentów														
				Odwodnienie budynku														
				Remont polichromii nawy głównej klasztoru	330 m2		300							300	75	45		
18	Klasztor o.o. Karmelitów w Pilźnie	Ul. Karmelicka 3 39-220 Pilzno dz nr. 1679, 1680 KW 38177		Remont ogrodzenia zespołu klasztorowego	570 mb						40	40		80	20	12		

lp.	Nazwa podmiotu	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zadanie/ tytuł projektu	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego o m2,mb,m3 ,ha, szt.	Kubatura budynku (m3, pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg ulic	Nakłady finansowe w tys. PLN								Łączne nakłady do poniesienia		
							2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	100% wkła du własnego	25% wkła du własnego	15% wkła du własnego
19	Klasztor o.o. Karmelitów w Pilźnie	Ul. Karmelicka 3 39-220 Pilzno dz. nr 1680	Remont zabytkowego Klasztoru OO Karmelitów w Pilźnie	Naprawa tynku i gzymsów wraz z malowaniem	300 m2								150		150	37,5	22,5
			Zagospodarowanie terenu przyklasztornego wraz z zabytkowymi budynkami gospodarczymi	Generalny remont budynków gospodarczych, zagospodarowanie terenu przyklasztornego dla celów zgromadzeń religijnych i rekreacyjnych	18 000 m2							50	50	50	150	37,5	22,5
Razem							0	330	30	30	30	120	680	570	1790	485	268,5

8.1.6. Organizacje sportowe

lp.	Nazwa podmiotu	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zadanie/ tytuł projektu	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego o m2,mb,m3 ,ha, szt.	Kubatura budynku (m3, pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg ulic	Nakłady finansowe w tys. PLN							Łączne nakłady do poniesienia			
							2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	100% wkładu własnego	25% wkładu własnego	15% wkładu własnego
Organizacje sportowe																	
20	Ludowy Klub Sportowy Rzemieślnik Taurus - Pilzno	Ul. Legionów Nr dz. 1026 KW 659		Wykupienie terenu prywatnego przylegającego do obiektów sportowych z przeznaczeniem na : 1.boisko pomocnicze z bieżnią dla młodzieży 2.remont i modernizacja drogi dojazdowej o szerokości 6m wraz z parkingiem na ok. 50 aut	90x84	0,5 ha							500		500	125	75
													700		700	175	105
													300		300	75	45
Razem:							0	0	0	0	0	0	800	700	1500	375	225

8.1.7. Wspólnoty mieszkaniowe

lp.	Nazwa podmiotu	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zadanie/ tytuł projektu	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2,mb,m3,ha, szt.	Kubatura budynku (m3, pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg ulic	Nakłady finansowe w tys. PLN								Łączne nakłady do poniesienia			
							2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	100% wkładu własnego	25% wkładu własnego	15% wkładu własnego	
Wspólnoty mieszkaniowe																		
21	Wspólnota mieszkaniowa	Rynek 3 39-220 Pilzno nr dz. 1544/1 KW 999	Remont elewacji budynku z 1850 roku	Skucie starego odpadającego tynku – uzupełnienie nowym Naprawa gzymsów Wymiana stolarki okiennej Wymiana stolarki drzwiowej Odrestaurowanie stolarki drzwiowej (drzwi wejściowe)	250m2										150	150	37,5	22,5

lp.	Nazwa podmiotu	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zadanie/ tytuł projektu	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego o m ² ,mb,m ³ ,ha, szt.	Kubatura budynku (m ³ , pow. budynku (m ²) Pow. terenu (ha) długość dróg ulic	Nakłady finansowe w tys. PLN								Łączne nakłady do poniesienia				
							2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	100% wkła du własnego	25% wkła du własnego	15% wkła du własnego		
22	Wspólnota mieszkaniowa	Ul Rynek 38 39-220 Pilzno nr .dz. 1586/2 KW 695	Renowacja zabytkowego budynku przy Rynku 38	Odtworzenie – przywrócenie pierwotnego wyglądu budynku. Remont balkonów od strony wschodniej i zachodniej, odrestaurowanie elewacji, wymiana okien i drzwi zewnętrznych, odtworzenie zniszczonych tynków, naprawa gzymsów, malowanie elewacji, remont schodów wewnętrznych	Pow. elewacji 62 m ²	Pow. zabudowy 180 m ²									100	100	200	50	30
Razem:							0	0	0	0	0	0	100	250	350	87,5	52,5		

Zestawienie zbiorcze zadań inwestycyjnych wg beneficjentów końcowych programu rewitalizacji

Lp.	BENEFICJENCI	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	RAZEM
1.	Urząd Miejski	0	0	0	50	203,2	1697,96	3774,72	4326,69	10052,57
2.	Jednostki organizacyjne miasta Pilzna	7,5	7	10	50	0	0	2050	1179	3303,5
3.	Ośrodki zdrowia	0	0	300	90	9	0	2401	0	2800
4.	Stowarzyszenia i fundacje	0	0	0	0	0	0	300	1420	1720
5.	Kościóły	0	330	30	30	30	120	680	570	1790
6.	Organizacje sportowe	0	0	0	0	0	0	800	700	1500
7.	Wspólnoty mieszkaniowe	0	0	0	0	0	0	100	250	350
RAZEM:		7,5	337	340	220	242,2	1817,96	10105,72	8445,69	21516,07

Projekt przyjęty do objęcia wnioskiem o dofinansowanie w ramach RPOWP 2007- 2013, w ramach działania 7.1 to:

„Rewitalizacja obszaru Rynku w Pilźnie wraz z jego otoczeniem”:

- **Nakłady do poniesienia : 8 169 315,64 PLN, w tym:**

* Środki własne budżetu Gminy (**15 % wydatków kwalifikowanych**): **1 196 217,66 PLN**

* Współfinansowanie projektu ze środków EFRR (**85% wydatków kwalifikowalnych**) : **6 778 565,99 PLN**

* Środki własne budżetu Gminy – **wydatki niekwalifikowane – 194 531,99 PLN**

- **Instytucja/podmiot wdrażający: Gmina Pilzno**

ROZDZIAŁ IX

Oczekiwane wskaźniki osiągnięć produktu i rezultatu

Realizacja Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 – 2015” wymagać będzie zarówno od miasta Pilzna, jak i od instytucji, organizacji i pozostałych beneficjentów końcowych usytuowanych w obszarze objętym rewitalizacją dużej pracy w zakresie przygotowywania dokumentacji technicznej, studiów wykonalności, wniosków aplikacyjnych.

„Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 – 2015” obejmuje:

- 13 budynków, których łączna powierzchnia użytkowa wynosi ok. 2676,3 m²,
- 3 ulice,
- odsłonięcie wejścia fragmentu ciągu lochów podziemnych pod płytą Rynku,
- ciąg dalszy regulacji potoku Przymiarki do mostu na Dulczy – E4
- regulację rzeki Dulcza na odcinku przyległym do „Sokoła”,
- konserwację zabytkowego muru obronnego Arsenał przy potoku Przymiarki,
- kanalizację sanitarną, deszczową i wodociagową,
- plac zabaw dla dzieci i młodzieży,
- budowę systemu monitoringu na terenie miasta.

Szacunkowa wartość zaplanowanych do wykonania prac w ramach rewitalizacji wynosi

21 516,07 tys. PLN, a w rozbiciu na poszczególne lata:

2006 – 7,5 tys. PLN

2007 – 337 tys. PLN

2008	–	340 tys. PLN
2009	–	220 tys. PLN
2010	–	242,2 tys. PLN
2011	–	1817,96 tys. PLN
2012	–	10105,72 tys. PLN
2013	–	8445,69 tys. PLN

Natomiast w rozbiciu na poszczególnych beneficjentów końcowych nakłady inwestycyjne na zadania rewitalizacyjne w poszczególnych latach przedstawiają się następująco:

Podmioty uczestniczące w programie rewitalizacji	LATA								
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	RAZEM
Urząd Miejski	0	0	0	50	203,2	1697,96	3774,72	4326,69	10052,57
Jednostki organizacyjne miasta Pilzna	7,50	7,00	10,00	50,00	0,00	0,00	2050,00	1179,00	3303,5
Ośrodki zdrowia	0,00	0,00	300,00	90,00	9,00	0,00	2401,00	0,00	2800
Stowarzyszenia i fundacje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	300,00	1420,00	1720
Kościóły	0,00	330,00	30,00	30,00	30,00	120,00	680,00	570,00	1790
Organizacje sportowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	800,00	700,00	1500
Wspólnoty mieszkaniowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	250,00	350
RAZEM	7,5	337	340	220	242,2	1817,96	10105,72	8445,69	21516,07

Na poszczególne lata beneficjenci końcowi programu rewitalizacji muszą zabezpieczyć wkłady własne do realizowanych zadań inwestycyjnych (adresowanych do funduszy krajowych i funduszy strukturalnych UE i Mechanizmów Finansowych EOG) wynoszące w kolejnych latach odpowiednio:

Udział %	Wariant I dotacji 75%	Wariant II dotacji n85%	Wariant I Wkład własny 25%	Wariant II Wkład własny 15%	100% (tys. PLN)
ROK					
Urząd Miejski	7 539,43	8544,69	2513,14	1507,88	10052,57
2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2008	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2009	37,50	42,50	12,50	7,50	50,00
2010	152,4	172,72	50,80	30,48	203,2
2011	1273,47	1443,27	424,49	254,69	1697,96
2012	2831,04	3208,51	943,68	566,21	3774,72
2013	3245,02	3677,69	1081,67	649,00	4326,69
Jednostki organizacyjne miasta Pilzna	2477,63	2807,98	825,88	495,53	3303,50
2006	5,63	6,38	1,88	1,13	7,50
2007	5,25	5,95	1,75	1,05	7,00
2008	7,50	8,50	2,50	1,50	10,00
2009	37,50	42,50	12,50	7,50	50,00
2010	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2011	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2012	1537,50	1742,50	512,50	307,50	2050,00
2013	884,25	1002,15	294,75	176,85	1179,00
Ośrodki zdrowia	2100,00	2380,00	700,00	420,00	2800,00
2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2008	225,00	255,00	75,00	45,00	300,00
2009	67,50	76,50	22,50	13,50	90,00
2010	6,75	7,65	2,25	1,35	9,00
2011	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2012	1800,75	2040,85	600,25	360,15	2401,00
2013	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Stowarzyszenia i fundacje	1290,00	1462,00	430,00	258,00	1720,00
2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2008	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2009	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2010	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2011	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2012	225,00	255,00	75,00	45,00	300,00
2013	1065,00	1207,00	355,00	213,00	1420,00
Kościóły	1342,50	1521,50	447,50	268,50	1790,00

2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	247,50	280,50	82,50	49,50	330,00
2008	22,50	25,50	7,50	4,50	30,00
2009	22,50	25,50	7,50	4,50	30,00
2010	22,50	25,50	7,50	4,50	30,00
2011	90,00	102,00	30,00	18,00	120,00
2012	510,00	578,00	170,00	102,00	680,00
2013	427,50	484,50	142,50	85,50	570,00
Organizacje sportowe	1125,00	1275,00	375,00	225,00	1500,00
2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2008	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2009	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2010	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2011	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2012	600,00	680,00	200,00	120,00	800,00
2013	525,00	595,00	175,00	105,00	700,00
Wspólnoty mieszkaniowe	262,50	297,50	87,50	52,50	350,00
2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2008	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2009	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2010	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2011	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2012	75,00	85,00	25,00	15,00	100,00
2013	187,50	212,50	62,50	37,50	250,00

W powyższym zestawieniu koszt realizacji wszystkich zadań inwestycyjnych wynosi łącznie **21 516,07 tys. PLN**. Suma dotacji z funduszy krajowych i funduszy strukturalnych UE i MF EOG oraz wymaganego wkładu własnego w rozbiciu na poszczególne lata od 2006 – 2013:

ROK	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	SUMA
Nakłady inwestycyjne ogółem w tys. PLN	7,5	337	340	220	242,2	1817,96	10105,72	8445,69	21516,07
Dotacja 75% ERDF	5,63	252,75	255,00	165,00	181,65	1363,47	7579,29	6334,27	16137,06
Dotacja 85% ERDF	6,38	286,45	289,00	187,00	205,87	1545,27	8589,86	7178,84	18288,67
Wkład Własny	1,88	84,25	85,00	55,00	60,55	454,49	2526,43	2111,42	5379,01

25%									
Wkład Własny 15%	1,13	50,55	51,00	33,00	36,33	272,69	1515,86	1265,85	3226,41

Z tabeli wynika, iż :

1. Planowany koszt realizacji zadań inwestycyjnych w latach 2006 – 2013 wynosi – **21 516,07 tys. PLN (100%)**
2. Planowana dotacja – Wariant I 75 % dotacji – **16 137,06 tys. PLN (75%)**
3. Planowana dotacja – Wariant II 85 % dotacji – **18 288,67 tys. PLN (85%)**
4. Wymagany wkład własny beneficjentów końcowych – Wariant I 25 % wkładu własnego **5 379,01 tys. PLN (25%)**
5. Wymagany wkład własny beneficjentów końcowych – Wariant I 15 % wkładu własnego **3 226,41 tys. PLN (15%)**
6. Jak widać z poniższego zestawienia beneficjenci końcowi muszą zabezpieczyć w latach 2006-2013 wkład własny w wysokości od **3 226,41 tys. PLN (wariant II)** do **5 379,01 tys. PLN (wariant I)**.

Zgodnie z wymogami obowiązującymi w funduszach strukturalnych UE i mechanizmów finansowych EOG każdy projekt musi mieć zgodnie z zasadą trwałości precyzyjnie określone wskaźniki monitorowania, czyli wskaźniki produktu i rezultatu. Wskaźniki te służą do oceny każdego projektu w trzech fazach:

I faza – realizacji,

II faza – zamknięcia inwestycji,

III faza – w ciągu 2 lat po jej zakończeniu.

W funduszach strukturalnych UE i MF EOG obowiązują następujące definicje tych wskaźników:

PRODUKT – wynik interwencji w stan aktualny, czyli bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia mierzony konkretnymi wielkościami (np. km jezdni).

REZULTATY – bezpośrednie i natychmiastowe efekty zrealizowanego programu lub projektu. Rezultaty dostarczają informacji o zmianach, jakie nastąpiły w wyniku wdrożenia programu lub projektu u beneficjentów pomocy, bezpośrednio po uzyskaniu przez nich wsparcia.

Dla oceny „Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 – 2015” przyjęto 27 wskaźników w tym:

A) Ocena realizacji celu nadrzędnego i celu szczegółowego 7 wskaźników:

1. Wartość inwestycji objętych rewitalizacją
2. Średnie tempo wzrostu PKB /rocznie/
3. Zmniejszenie stopy bezrobocia.
4. Tempo wzrostu konsumpcji /rocznie/
5. Tempo wzrostu inwestycji /rocznie/
6. Zmniejszenie obszarów objętych patologią społeczną
7. Lokalny wskaźnik urbanizacji (ilość mieszkańców miasta Pilzno w stosunku do ilości mieszkańców gminy)

B) W zakresie oczekiwanych produktów 11 wskaźników:

1. Liczba zmodernizowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją.
2. Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej (chodniki i drogi wewnętrzne).
3. Długość zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej (chodniki i drogi wewnętrzne).
4. Liczba budynków poddanych renowacji.
5. Powierzchnia użytkowa budynków poddanych renowacji.
6. Liczba budynków poddanych termorenowacji.
7. Liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje).
8. Powierzchnia zdegradowanych dzielnic i obszarów miast poddanych rewitalizacji .
9. Liczba projektów walki z przestępczością i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców (monitoring).

10. Liczba budynków przebudowanych/wyremontowanych na cele edukacyjno/społeczne.
11. Liczba systemów zabezpieczeń w obiektach dziedzictwa kulturowego.

C) W zakresie oczekiwanych rezultatów 9 wskaźników:

1. Liczba wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym.
2. Liczba przestępstw w mieście.
3. Wskaźnik wykrywalności przestępstw.
4. Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie zrewitalizowanym.
5. Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki.
6. Liczba obiektów zabezpieczonych przed zagrożeniami.
7. Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów inwestycyjnych na obszarze rewitalizowanym.
8. Liczba nowych przedsiębiorstw.
9. Liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych.

Oczekiwane wartości wskaźników podane zostały na rok 2015, czyli zgodnie z zasadą $n + 3$ obowiązującą w funduszach strukturalnych UE, 2 lata po zakończeniu programu rewitalizacji. Szczegółowa analiza logiki interwencji, mierzalnych wskaźników, ich oczekiwanej wartości, źródeł i sposobów weryfikacji oraz czynników warunkujących - zawiera matryca logiczna dla „Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015”.

MATRYCA LOGICZNA DLA „PROGRAMU REWITALIZACJI OBSZARU MIEJSKIEGO PILZNA NA LATA 2006-2015”

	Logika interwencji	Mierzalne wskaźniki	Oczekiwana wartość w 2013 roku	Źródła i sposoby weryfikacji	Czynniki warunkujące
Cel nadrzędny CN	Stworzenie przestrzennych warunków do jakościowego rozwoju miasta Pilzna - ożywienie gospodarcze i społeczne miasta, w szczególności ożywienie potencjału turystycznego i kulturalnego z uwzględnieniem historycznej zabudowy rynku i przyległych uliczek, w tym promocja postaw przedsiębiorczych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wartość inwestycji objętych rewitalizacją 2. Tempo wzrostu PKB /rocznie/ 3. Zmniejszenie stopy bezrobocia. 4. Tempo wzrostu konsumpcji /rocznie/ 5. Tempo wzrostu inwestycji /rocznie/ 6. Zmniejszenie obszarów objętych patologią społeczną 7. Utrzymanie lokalnego wskaźnika urbanizacji w okresie realizacji programu 	<p>21 516,07 tys. PLN</p> <p>+ 5,5, %</p> <p>- 7 %</p> <p>+ 5,3 %</p> <p>+ 8,3 %</p> <p>- 20 %</p> <p>39,78%</p>	<p>Dane Głównego Urzędu Statystycznego Oddział Rzeszowie</p> <p>Krajowy Rejestr Sądowy, Wojewódzki Urząd Pracy w Dębicy</p> <p>Powiatowy Urząd Pracy w Dębicy</p> <p>Inspektorat Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Dębicy</p> <p>Baza danych ZPORR w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej,</p> <p>Baza danych ZPORR w Podkarpackim Urzędzie Marszałkowskim,</p> <p>Analizy i oceny Urzędu Miasta w Pilźnie</p> <p>Protokoły odbioru robót budowlanych,</p> <p>Sprawozdania z działalności Instytucji i organizacji,</p> <p>Roczne raporty z monitoringu, elewacji i pomiaru efektywności „Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006– 2015” przygotowane dla miasta Pilzna i Rady Miejskiej</p>	<p>Czynniki ryzyka:</p> <p>Bezpośrednio dla każdej inwestycji objętej „Programem Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015 r.” konieczne jest uzyskanie niezbędnych dokumentów i pozwoleń:</p> <p>- wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego,</p> <p>- wydanie decyzji o pozwolenie na budowę,</p> <p>- uzyskanie zgody konserwatora zabytków na prace budowlane przy obiektach objętych ochroną.</p> <p>- przygotowanie dokumentacji, technicznej, studiów wykonalności i wniosków aplikacyjnych funduszy strukturalnych UE UE i EOG</p> <p>Powyższe czynniki w połączeniu ze złym stanem technicznym budynków objętych programem rewitalizacji a szczególnie budynków o charakterze zabytkowym zdecydują o osiągnięciu założonych celów i wskaźników ujętych w „Programie Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015 r.””</p>

	Logika interwencji	Mierzalne wskaźniki	Oczekiwana wartość w 2013 roku	Źródła i sposoby weryfikacji	Czynniki warunkujące
Cele szczegółowe – CP	1. Poprawa warunków życia mieszkańców Pilzna – poprawa estetyki przestrzeni publicznych, w szczególności infrastruktury drogowej.				
	2. Ochrona układu urbanistycznego miasta Pilzna - prace konserwatorskie i remonty zabytków, odnowienie fasad i dachów budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym znajdujących się w rejestrze zabytków wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu przyczyniające się do rozwoju kultury, turystyki i tworzenia stałych miejsc pracy.				
	3. Remonty nieruchomości i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej umożliwiającej rozwój działalności społecznej, kulturalnej, sportowej i zdrowotnej, w tym rozwój edukacji patriotycznej, budującej tożsamość społeczności lokalnej i mocne związki mieszkańców z miastem i jego rozwojem.				
	4. Tworzenie stref bezpieczeństwa - zapobieganie przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach oraz tworzenie warunków dla porządku publicznego (rozwój systemu monitoringu na terenie miasta).				

	Logika interwencji	Mierzalne wskaźniki	Oczekiwana wartość w 2013 roku	Źródła i sposoby weryfikacji	Czynniki warunkujące
	5. Marketing i promocja krajowa i zagraniczna atrakcji kulturalnej i turystycznej miasta Pilzna.				
Oczekiwane produkty - OP	1. Liczba zmodernizowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją.	Szt.	3	Dane Głównego Urzędu Statystycznego Oddział Rzeszowie Krajowy Rejestr Sądowy, Wojewódzki Urząd Pracy w Dębicy Powiatowy Urząd Pracy w Dębicy Inspektorat Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Dębicy Baza danych ZPORR w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Baza danych ZPORR w Podkarpackim Urzędzie Marszałkowskim, Analizy i oceny Urzędu Miasta w Pilźnie Protokoły odbioru robót budowlanych, Sprawozdania z działalności Instytucji i organizacji, Roczne raporty z monitoringu, elewacji i pomiaru efektywności „Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006– 2015” przygotowane dla miasta Pilzna i Rady Miejskiej	<p>Czynniki ryzyka: Bezpośrednio dla każdej inwestycji objętej „Programem Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015 r.” ” konieczne jest uzyskanie niezbędnych dokumentów i pozwoleń: - wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego, - wydanie decyzji o pozwolenie na budowę, - uzyskanie zgody konserwatora zabytków na prace budowlane przy obiektach objętych ochroną. - przygotowanie dokumentacji, technicznej, studiów wykonalności i wniosków aplikacyjnych wybranych funduszy oraz RPO województwa podkarpackiego. Powyższe czynniki w połączeniu ze złym stanem technicznym budynków objętych programem rewitalizacji a szczególnie budynków o charakterze</p>
	2. Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej (chodniki i drogi wewnętrzne).	Szt.	3		
	3. Liczba budynków poddanych renowacji.	Szt.	13		
	4. Powierzchnia użytkowa budynków poddanych renowacji.	m ²	2676,3 m ² ,		
	5. Liczba budynków poddanych termo-renowacji.	Szt.	13		
	6. Liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje).	Szt.	13		
	7. Powierzchnia zdegradowanych dzielnic i obszarów miast poddanych rewitalizacji .	km ²	12		
	8. Liczba projektów walki z przestępczością i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców (monitoring).	Szt.	1		

	Logika interwencji	Mierzalne wskaźniki	Oczekiwana wartość w 2013 roku	Źródła i sposoby weryfikacji	Czynniki warunkujące
	9. Liczba budynków przebudowanych/wyremontowanych na cele edukacyjno/społeczne.	Szt.	3	Roczne raporty z monitoringu, ewaluacji i pomiaru efektywności „Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna przygotowane dla Burmistrza Pilzna i Rady Miejskiej	zabytkowym zdecydują o osiągnięciu założonych celów i wskaźników ujętych w „Programie Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015 r.”
Oczekiwane rezultaty - OR	1. Liczba wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym.	Szt.	1	Dane Głównego Urzędu Statystycznego Oddział w Rzeszowie	<p>Czynniki ryzyka: Bezpośrednio dla każdej inwestycji objętej „Programie Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015 r.” konieczne jest uzyskanie niezbędnych dokumentów i pozwoleń:</p> <p>- wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego,</p> <p>- wydanie decyzji o pozwolenie na budowę,</p>
	2. Liczba przestępstw w mieście.	%	- 3	Krajowy Rejestr Sądowy, Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	
	3. Wskaźnik wykrywalności przestępstw.	%	+ 5	Powiatowy Urząd Pracy w Dębicy	
	4. Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie zrewitalizowanym.	Szt.	14	Inspektorat Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Pilźnie	
	5. Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki	Szt.	2	Baza danych ZPORR w Ministerstwie Gospodarki, Pracy	
	6. Liczba obiektów zabezpieczonych przed zagrożeniami.	Szt.	13		
	7. Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów inwestycyjnych na obszarze rewitalizowanym.	Szt.	50		
	8. Liczba nowych przedsiębiorstw.	Szt.	50		

	Logika interwencji	Mierzalne wskaźniki	Oczekiwana wartość w 2013 roku	Źródła i sposoby weryfikacji	Czynniki warunkujące
	9. Liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych.	Szt.	50	i Polityki Społecznej, Baza danych ZPORR w Podkarpackim Urzędzie Marszałkowskim, Analizy i oceny Urzędu Miasta w Pilźnie Protokoły odbioru robót budowlanych, Sprawozdania z działalności Instytucji i organizacji, Roczne raporty z monitoringu, elewacji i pomiaru efektywności „Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 – 2015” przygotowane dla miasta Pilzna i Rady Miejskiej	- uzyskanie zgody konserwatora zabytków na prace budowlane przy obiektach objętych ochroną. - przygotowanie dokumentacji, technicznej, studiów wykonalności i wniosków aplikacyjnych do RPO województwa podkarpackiego i innych wybranych funduszy. Powyższe czynniki w połączeniu ze złym stanem technicznym budynków objętych programem rewitalizacji a szczególnie budynków o charakterze zabytkowym zdecydują o osiągnięciu założonych celów i wskaźników ujętych w „Programie Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015 r.”
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Remont, modernizacja i przebudowa budynków 2. Remont, modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej 3. Termomodernizacja budynków 4. Modernizacja dróg i chodników 5. Zagospodarowanie terenu, mała architektura 6. Monitoring miasta. 	<p>Nakłady:</p> <p>Koszt realizacji zadań objętych „Programem Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015r.”miejskiego wynosi</p> <p>21 516,07 tys. PLN (100%), w tym:</p> <p>Planowana dotacja – Wariant I 75 % dotacji – 16 137,06 tys. PLN (75%) Planowana dotacja – Wariant II 85 % dotacji – 18 288,67 tys. PLN (85%) Wymagany wkład własny beneficjentów końcowych</p>	<p>Koszty:</p> <p>Wariant 1 – 75 % dotacji Wariant 2 – 85 % dotacji</p> <p>Wariant 1- 25% wkładu własnego Wariant 2 -15% wkładu własnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - harmonogramy projektów inwestycyjnych - protokoły odbioru robót budowlanych - dokumentacja techniczna - wnioski aplikacyjne - studia wykonalności - umowy z funduszami - rozliczenia dotacji (raporty końcowe) - rozliczenia z KŚP - rozliczenia z bankami 	<p>Czynnikiem determinującym, strategicznym, jest uzyskanie założonego w programie rewitalizacji współfinansowania zadań inwestycyjnych objętym programem rewitalizacji z dostępnych funduszy zewnętrznych do wysokości 85% poszczególnych zadań inwestycyjnych i zapewnienie wkładu własnego w wysokości co najmniej 15 % przez beneficjentów końcowych programu rewitalizacji.</p>

	Logika interwencji	Mierzalne wskaźniki	Oczekiwana wartość w 2013 roku	Źródła i sposoby weryfikacji	Czynniki warunkujące
		<ul style="list-style-type: none"> – Wariant I 25 % wkładu własnego 5 379,01 tys. PLN (25%) Wymagany wkład własny beneficjentów końcowych – Wariant I 15 % wkładu własnego 3 226,41 tys. PLN (15%)			

ROZDZIAŁ X

Plan finansowy realizacji programu rewitalizacji

9.1. Źródła finansowania planu rewitalizacji miasta Pilzna

Realizacja zadań inwestycyjnych objętych w latach 2006 - 2015 kosztować będzie **21 516,07 tys. PLN**

Zgodnie z założeniami obowiązującymi w funduszach strukturalnych UE i EOG i Mechanizmach finansowych EOG w latach 2006 – 2013 obowiązuje następujący mechanizm finansowania:

- 1) Z funduszy UE i EOG
  - do 75% I wariant
  - 85% II wariant
- 2) wkład własny
  - 25 % I wariant
  - 15% II wariant

W związku z powyższym zadania inwestycyjne w poszczególnych latach finansowane będą wg. następującego klucza:

Symulacja finansowania zadań inwestycyjnych z funduszy UE i EOG przy założonym poziomie dotacji 75% (wariant I) i 85% (wariant II).

Udział %	Wariant I dotacji 75%	Wariant II dotacji 85%	Wariant I Wkład własny 25%	Wariant II Wkład własny 15%	100% (tys. PLN)
ROK					
Urząd Miejski	7 539,43	8544,69	2513,14	1507,88	10052,57
2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2008	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2009	37,50	42,50	12,50	7,50	50,00
2010	152,4	172,72	50,80	30,48	203,2
2011	1273,47	1443,27	424,49	254,69	1697,96
2012	2831,04	3208,51	943,68	566,21	3774,72
2013	3245,02	3677,69	1081,67	649,00	4326,69
Jednostki organizacyjne miasta Pilzna	2477,63	2807,98	825,88	495,53	3303,50
2006	5,63	6,38	1,88	1,13	7,50
2007	5,25	5,95	1,75	1,05	7,00
2008	7,50	8,50	2,50	1,50	10,00
2009	37,50	42,50	12,50	7,50	50,00
2010	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2011	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2012	1537,50	1742,50	512,50	307,50	2050,00
2013	884,25	1002,15	294,75	176,85	1179,00
Ośrodki zdrowia	2100,00	2380,00	700,00	420,00	2800,00
2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2008	225,00	255,00	75,00	45,00	300,00
2009	67,50	76,50	22,50	13,50	90,00
2010	6,75	7,65	2,25	1,35	9,00
2011	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2012	1800,75	2040,85	600,25	360,15	2401,00
2013	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Stowarzyszenia i fundacje	1290,00	1462,00	430,00	258,00	1720,00
2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2008	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2009	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2010	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2011	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2012	225,00	255,00	75,00	45,00	300,00

2013	1065,00	1207,00	355,00	213,00	1420,00
Kościóły	1342,50	1521,50	447,50	268,50	1790,00
2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	247,50	280,50	82,50	49,50	330,00
2008	22,50	25,50	7,50	4,50	30,00
2009	22,50	25,50	7,50	4,50	30,00
2010	22,50	25,50	7,50	4,50	30,00
2011	90,00	102,00	30,00	18,00	120,00
2012	510,00	578,00	170,00	102,00	680,00
2013	427,50	484,50	142,50	85,50	570,00
Organizacje sportowe	1125,00	1275,00	375,00	225,00	1500,00
2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2008	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2009	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2010	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2011	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2012	600,00	680,00	200,00	120,00	800,00
2013	525,00	595,00	175,00	105,00	700,00
Wspólnoty mieszkaniowe	262,50	297,50	87,50	52,50	350,00
2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2008	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2009	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2010	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2011	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2012	75,00	85,00	25,00	15,00	100,00
2013	187,50	212,50	62,50	37,50	250,00

Zadania inwestycyjne objęte „Programem Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015 ” mogą być współfinansowane z wielu dostępnych funduszy krajowych i zagranicznych UE, EOG.

I tak zgodnie z mapą pozycjonowania poszczególne zadania inwestycyjne mogą być dodatkowo sfinansowane z **23 funduszy** (tj. 6,52 % - wszystkich dostępnych funduszy) oraz z **107 programów** (tj. 9,07% - wszystkich dostępnych funduszy), w tym funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i MF EOG dostępnych dla polskiego beneficjenta.

Warto podkreślić także, iż projekty przygotowane przez samorząd terytorialny i instytucje samorządowe mogą uzyskać dotację na pokrycie całego lub części swojego wkładu własnego w ramach krajowej pomocy publicznej (np. 10% aktualnie w ramach ZPORR priorytet III), lub jeśli projekt jest związany z zachowaniem i odbudową dziedzictwa kulturowego, to może także uzyskać Promesę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na pokrycie wkładu własnego nawet do 25% wartości budżetu projektu.

9.2 Sytuacja finansowa gminy Pilzno

9.2.1. Dochody i wydatki budżetu Gminy Pilzno na rok 2006

⇒ *Dochody Budżetu Gminy Pilzno na rok 2006 wg najważniejszych źródeł w ramach działów klasyfikacji budżetowej*

Dział	Wyszczególnienie	Kwota w zł
020	LEŚNICTWO	2000
	<ul style="list-style-type: none"> czynsz za obwody łowieckie 	2000
700	GOSPODARKA MIESZKANIOWA	465 564
	W tym:	
	<ul style="list-style-type: none"> wpływy z czynszu dzierżawy wpływy z dzierżawy nieruchomości gruntowych opłaty za wieczyste użytkowanie wpływy ze sprzedaży, nieruchomości i działek budowlanych wpływy z czynszów najmu 	103 564 20 000 10 000 200 000 132 000
750	ADMINISTRACJA PUBLICZNA	102 675
	W tym:	
	<ul style="list-style-type: none"> provizja od wpłat za dowody osobiste provizja od wpłat za udostępnienie danych dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej zleconych gminie 	1 900 100 100 675
751	URZĘDY NACZELNYCH ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ KONTROLI I OCHRONY PRAWA ORAZ SĄDOWNICTWA	2 657
	W tym:	
	<ul style="list-style-type: none"> dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej zleconych gminie 	2 657

756	DOCHODY OD OSÓB PRAWNYCH, OD OSÓB FIZYCZNYCH I OD INNYCH JEDNOSTEK NIEPOSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ ORAZ WYDATKI ZWIĄZANE Z ICH POBOREM	8 056 890
	w tym: <ul style="list-style-type: none"> • podatek dochodowy od osób fizycznych • podatek dochodowy • podatek rolny <ul style="list-style-type: none"> - od osób fizycznych - od osób prawnych • podatek leśny <ul style="list-style-type: none"> - od osób fizycznych - od osób prawnych • podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej • podatek od nieruchomości <ul style="list-style-type: none"> - od osób fizycznych - od osób prawnych • podatek od środków transportowych <ul style="list-style-type: none"> - od osób fizycznych - od osób prawnych • podatek od spadków i darowizn • wpływy z opłaty administracyjnej • podatek od posiadania psów • wpływy z opłaty skarbowej • odsetki • wpływy z opłaty eksploatacyjnej • podatek od czynności cywilnoprawnych • wpływy z opłaty targowej • wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu 	3 173 390 200 000 610 000 23 000 45 000 35 000 37 000 680 000 2 060 000 233 000 260 000 35 000 20 000 500 45 000 30 000 300 000 100 000 40 000 130 000
758	RÓŻNE ROZLICZENIA	14 383
	W tym: <ul style="list-style-type: none"> • część oświatowa subwencji ogólnej • część wyrównawcza subwencji ogólnej • część równoważąca subwencji ogólnej • odsetki od środków na rachunku bankowym 	723 10 576 819 3 605 859 161 045 40 000
801	OŚWIATA I WYCHOWANIE	214 000
	W tym: <ul style="list-style-type: none"> • odsetki z rachunku bankowego • wpływy z opłat za dożywianie w przedszkolu • wpływy z opłat za korzystanie z przedszkoli 	4 000 160 000 50 000
852	POMOC SPOŁECZNA	5 228 400
	w tym: <ul style="list-style-type: none"> • wpływy z odpłatności za usługi opiekuńcze • dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej zleconych gminom • dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych 	5 000 4 453 900 769 500

zadań bieżących gmin		
854	EDUKACJA OPIEKA WYCHOWAWCZA W tym: • wpływy za dożywianie	85 000 85 000
921	KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO W tym: • dofinansowanie projektu w zakresie działania pn. „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”	91 843 91 843
Ogółem dochody:		28 632 752

➔ *Wydatki budżetu Gminy Pilzno na rok 2006*

Dział	Rozdział	Nazwa	Kwota
010		ROLNICTWO I ŁOWIECTWO	16 560
	01009	• Spółki wodne	900
	01030	• Izby rolnicze	12 660
	01095	• Pozostała działalność	3 000
020		LEŚNICTWO	4 062
	02002	• Nadzór nad gospodarką leśną	4 062
400		WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ I WODĘ	970 322
	40002	• dostarczanie wody	970 322
600		TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	1 563 000
	60011	• drogi publiczne krajowe	200 000
	60016	• drogi publiczne gminne	1 058 000
	60078	• usuwanie skutków klęsk żywiołowych	305 000
700		GOSPODARKA MIESZKANIOWA	119 000
	70005	• gospodarka gruntami i nieruchomościami	119 000
710		DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	46 000
	71004	• plany zagospodarowania przestrzennego	41 000
	71035	• cmentarze	5 000
750		ADMINISTRACJA PUBLICZNA	2 456 405
	75011	• urzędy wojewódzkie	246 515
	75022	• rady miast	102 890
	75023	• urzędy miast	2 057 000
	75075	• promocja jednostek samorządu terytorialnego	50 000
751		URZĘDY NACZELNYCH ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ, KONTROLI I OCHRONY PRAWA ORAZ SĄDOWNICTWA	2 657
	75101		2 657

		<ul style="list-style-type: none"> • urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa 	
754	75412	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA <ul style="list-style-type: none"> • Ochotnicze Straże Pożarne 	130 000 130 000
756	75647	DOCHODY OD OSÓB PRAWNYCH, OD OSÓB FIZYCZNYCH I OD INNYCH JEDNOSTEK NIEPOSAIDAJĄCYCH OSOBOWOSCI PRAWNEJ ORAZ WYDATKI ZWIĄZNE Z ICH POBOREM <ul style="list-style-type: none"> • pobór podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych 	71 000 71 000
757	75702	OBSŁUGA DŁUGU PUBLICZNEGO <ul style="list-style-type: none"> • obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego 	267 180 267 180
758		RÓŻNE ROZLICZENIA <ul style="list-style-type: none"> • rezerwy ogólne i celowe 	50 000 50 000
801	80101 80103 80104 80110 80113 80114 80146 80195	OŚWIATA I WYCHOWANIE <ul style="list-style-type: none"> • szkoły podstawowe • oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych • przedszkola • gimnazja • dowożenie uczniów do szkół • zespoły obsługi ekonomiczno – administracyjnej szkół • dokształcanie i doskonalenie nauczycieli • pozostała działalność 	16 355 899 7 763 189 259 240 1 907 570 5 770 250 150 000 389 720 64 100 51 830
851	85153 85154	OCHRONA ZDROWIA <ul style="list-style-type: none"> • Zwalczanie narkomanii • Przeciwdziałanie alkoholizmowi 	130 000 1000 129 000
852	85202 85212 85213 85214 85215 85219 85228 85295	POMOC SPOŁECZNA <ul style="list-style-type: none"> • Domy pomocy społecznej • Świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego • Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne • Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe • Dodatki mieszkaniowe • Ośrodki pomocy społecznej • Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze • Pozostała działalność 	5 721 100 24 000 4 322 000 10 200 688 400 18 000 461 700 14 400 182 400
854	85401	EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA <ul style="list-style-type: none"> • świetlice szkolne 	319 510 319 510

900		GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA	2 359 480
	90001	• gospodarka ściekowa i ochrona wód	728 480
	90002	• gospodarka odpadami	925 000
	90003	• oczyszczanie miast i wsi	96 800
	90004	• utrzymanie zieleni w miastach i gminach	4 000
	90015	• oświetlenie ulic, placów i dróg	512 200
	90017	• zakłady gospodarki komunalnej	32 000
	90095	• pozostała działalność	50 000
921		KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	869 000
	92109	• domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	468 000
	92116	• biblioteki	359 000
	92120	• ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	20 000
	92195	• pozostała działalność	22 000
926		KULTURA FIZYCZNA I SPORT	140 000
		• zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu	140 000
Ogółem wydatki:			31 591 175

Analizując strukturę budżetu Pilzna na rok 2006 można stwierdzić, że największa grupa dochodów, to dochody różne – aż 50,23 %. W skład dochodów różnych wchodzi:

- część oświatowa subwencji ogólnej   10 576 819 zł
- część wyrównawcza subwencji ogólnej   3 605 859 zł
- część równoważąca subwencji ogólnej   161 045 zł
- odsetki od środków na rachunku bankowym   40 000 zł.

Drugą największą grupę dochodów stanowią dochody z podatków zarówno od osób prawnych, jak i fizycznych oraz jednostek nie posiadających osobowości prawnej. Dochody te stanowią 28,13 % udziału w stosunku do dochodów ogółem.

Trzecią co do wielkości grupę dochodów stanowią dotacje na pomoc społeczną **5 228 400 zł, co stanowi 18,26 %** i dochody z gospodarki mieszkaniowej – 1,62% (wśród tej grupy dochodów są dochody z czynszu dzierżaw, wpływy z dzierżawy nieruchomości gruntowych, opłaty za wieczyste użytkowanie, wpływy ze sprzedaży nieruchomości i działek budowlanych, wpływy z czynszów najmu.

W roku 2006 miasto Pilzno przeznaczyło na wydatki 31 591 175 zł. Największa grupa wydatków przeznaczona jest na oświatę i wychowanie, co stanowi aż 51,77% ogółu wydatków. W skład tej grupy wchodzi wydatki na:

- szkoły podstawowe 7 763 189 zł
- oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych 259 240 zł
- przedszkola 1 907 570 zł
- gimnazja 5 770 250 zł
- dowożenie uczniów do szkół 150 000 zł
- zespoły obsługi ekonomiczno – administracyjnej szkół 389 720 zł
- dokształcanie i doskonalenie nauczycieli 64 100 zł
- pozostałą działalność 51 830 zł.

Drugą grupę wydatków co do wielkości ogółu budżetu stanowią wydatki na pomoc społeczną – 18,10%

Ta część budżetu została rozdysponowana następująco:

- Domy pomocy społecznej 24 000 zł
- Świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego 4 322 000 zł
- Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne 10 200 zł
- Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe 688 400 zł
- Dodatki mieszkaniowe 18 000 zł
- Ośrodki pomocy społecznej 461 700 zł
- Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze 14 400 zł
- Pozostała działalność 182 400 zł.

9.2.2. Prognoza finansowa gminy Pilzno z uwzględnieniem prognozy długu publicznego na lata 2006 - 2013

Lp.	Wyszczególnienie
-----	------------------

		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Dochody ogółem w tym	28 632 752	28 560 200	28 650 000	28 720 000	28 750 000	28 770 000	28 790 000	28 810 000
	• dochody własne	8 870 392	8 594 626	8 567 205	8 904 400	8 921 300	8 929 400	8 908 000	8 896 500
	• subwencja ogólna	14 343 723	14 558 879	14 595 000	14 320 000	14 330 000	14 341 000	14 380 000	14 401 000
	• dotacje	5 418 637	5 406 695	5 487 795	5 495 600	5 498 700	5 499 600	5 502 000	5 512 500
2.	Przychody w tym:	4 729 000	-	-	-	-	-	-	-
	• kredyty, pożyczki	4 729 000	-	-	-	-	-	-	-
	• obligacje	-	-	-	-	-	-	-	-
	• inne (wolne środki z lat ubiegłych)	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem 1 + 2		33 361 752	28 560 200	28 650 000	28 720 000	28 750 000	28 770 000	28 790 000	28 810 000
3.	Wydatki w tym:	31 591 175	29 990 745	26 880 873	27 476 612	27 924 092	28 217 792	28 480 792	28 543 792
	• wydatki majątkowe	5 315 500	250 000	940 000	2 520 000	1 935 000	1 720 000	2 500 000	2 100 000
4.	Spląty pożyczek, kredytów, wykup obligacji	1 770 577	2 569 455	1 679 525	1 120 612	706 749	552 208	309 208	266 208
	A – zaciągniętych do 31 XII 2005	1 770 577	1 484 455	587 525	369 612	178 749	26 208	26 208	26 208
	B – planowanych do zaciągnięcia w 2006 r	-	1 085 000	1 092 000	751 000	528 000	526 000	283 000	240 000
Razem 3 + 4		33 361 752	28 560 200	28 650 000	28 720 000	28 750 000	28 770 000	28 790 000	28 810 000
5.	Zdolność kredytowa								
	• max. tj. 15% dochodu	4 294 913	4 284 030	4 297 500	4 308 000	4 312 500	4 315 500	4 318 500	4 321 500
	• faktyczna (C+D+E), w tym:	2 037 757	2 974 700	1 953 819	1 303 053	825 221	629 065	340 237	288 502
	C – spląty rat pożyczek, kredytów, wykup obligacji	1 770 577	2 569 455	1 679 525	1 120 612	706 749	552 208	309 208	266 208
	D – odsetki w tym:	267 180	405 245	274 294	182 441	118 472	76 857	31 029	22 294
	• od kredytów i pożyczek zaciągniętych do 31 XII 05	242 668	146 569	74 968	42 847	19 957	7 224	6 649	4 042
	• od pożyczek planowanych do zaciągnięcia w 2006 r	24 512	258 676	199 326	139 594	98 515	69 633	24 380	18 252
• od obligacji	-	-	-	-	-	-	-	-	

E - poręczenia	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zadłużenia gminy									
Zadłużenie									
• stan zadłużenia na 31 grudnia roku budżetowego	7 480 381	4 910 926	3 231 401	2 110 789	1 404 040	851 832	542 624	276 416	
• zadłużenie w stosunku do dochodów (max. 60% dochodów)	26,13	17,20	11,28	7,35	4,89	2,96	1,89	0,96	

Powyższą prognozę finansową opracowano z uwzględnieniem lat 2006 – 2013, kiedy realizowane będą zadania inwestycyjne przewidziane w niniejszym dokumencie.

Z przeprowadzonego prognozowania dochodów i wydatków miasta Pilzna na lata 2006 – 2013 i przy uwzględnieniu prognozy spłaty długu publicznego wynikają następujące wnioski:

- Wysokość długu publicznego Pilzna jest znacznie wyższa niż średni poziom zadłużenia samorządu terytorialnego w Polsce, który na koniec 2005 roku wynosił 17,6 %, a w przypadku Pilzna poziom długu publicznego w stosunku do dochodów, w roku 2006 wynosi 26,13% (więcej o 8,53%). Niekorzystna jest również relacja długu publicznego Pilzna do długu publicznego samych gmin (z wyłączeniem województw i powiatów), która na koniec 2005 roku wynosi 15 % (tj. o 11,13 % więcej).
- Korzystnym zjawiskiem jest tendencja zmniejszania się procentu zadłużenia Pilzna w stosunku do dochodów w kolejnych latach z 26,13 % roku 2006, poprzez 17,20% w roku 2007, aż do poziomu 0,96 % w roku 2011.
- Pozytywną okolicznością zmniejszania się poziomu długu publicznego w latach 2006 – 2013 jest zwiększenie możliwości kredytowych Pilzna, a co za tym idzie możliwość łączenia środków własnych (15 lub 25 %) i środków pochodzących z kredytów i pożyczek w ramach budżetów projektów inwestycyjnych składanych do funduszy UE i EOG w latach 2007 – 2013.

ROZDZIAŁ XI

System wdrażania programu rewitalizacji

System wdrażania „Program Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2015” obejmować winien następujące etapy:

ETAP I: Konsultacje społeczne z organizacjami, instytucjami i firmami, które zgłosiły swój udział w programie rewitalizacji takimi jak:

- I.   Jednostki organizacyjne miasta Pilzna,
- II.   Radni oraz sołtysi miasta Pilzna,
- III.   Instytucje gospodarki komunalnej,
- IV.   Instytucje użyteczności publicznej,
- V.   Instytucje edukacji, sportu,
- VI.   Instytucje kultury,
- VII.   Kościoły,
- VIII.   Fundacje i stowarzyszenia,
- IX.   Wspólnoty mieszkaniowe,
- X.   Inne budynki poddane rewitalizacji.

ETAP II: Konsultacje społeczne z organizacjami, instytucjami i firmami, które posiadają zasoby materialne na terenie objętym programem rewitalizacji, a nie zgłosiły swojego udziału w programie rewitalizacji.

W trakcie tego etapu istnieją realne możliwości na uzupełnienie programu rewitalizacji o nowe zadania, które zostaną dopisane do Rozdziału VIII.

Ten etap dotyczy takich podmiotów jak:

- XI. Jednostki organizacyjne miasta Pilzna,
- XII. Radni oraz sołtysi miasta Pilzna,
- XIII. Instytucje gospodarki komunalnej,
- XIV. Instytucje użyteczności publicznej,
- XV. Instytucje edukacji, sportu ,
- XVI. Instytucje kultury,
- XVII. Kościoły,
- XVIII. Fundacje i stowarzyszenia,
- XIX. Wspólnoty mieszkaniowe,
- XX. Inne budynki poddane rewitalizacji.

ETAP III: Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Pilźnie o przyjęciu do realizacji „Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2015” oraz wskazanie instytucji /zespołu/ odpowiedzialnego za jego koordynację i realizację. Proponuje się dwa rozwiązania:

Rozwiązanie pierwsze:

Koordynatorem programu rewitalizacji jest Zespół ds. Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2015 , w tym przypadku funkcję organu wykonawczego musiałby wziąć na siebie Urząd Miasta w Pilźnie.

Rozwiązanie drugie:

Koordynację programu rewitalizacji powierza się organizacji lub firmie wybranej w konkursie ofert.

-
- ETAP IV:** Organizacja cyklu warsztatów interaktywnych w zakresie: opracowywania wniosków aplikacyjnych, studiów wykonalności, monitoringu, ewaluacji i rozliczania projektów do funduszy strukturalnych - Rewitalizacja obszarów miejskich oraz innych funduszy, które mogą współfinansować poszczególne projekty.
- ETAP V:** Opracowywanie wniosków aplikacyjnych do funduszy strukturalnych przez beneficjentów końcowych, na zadania objęte Programem Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2015” – sukcesywnie zgodnie z terminami określonymi w rozdziale VIII i terminami przyjmowania wniosków.
- ETAP VI:** Realizacja poszczególnych zadań objętych programem rewitalizacji, zgodnie z terminami określonymi w rozdziale VIII i harmonogramami projektów współfinansujących program rewitalizacji, czyli głównie z funduszy strukturalnych.
- ETAP VII:** Monitoring i ewaluacja programu rewitalizacji, zgodnie z harmonogramami opracowywania, składania, realizacji i rozliczenia poszczególnych projektów na współfinansowanie zadań określonych w rozdziale VIII.
- ETAP VIII:** Pomiar poziomu efektywności programu rewitalizacji w latach 2007-2015, zgodnie ze wskaźnikami podanymi w Rozdziale XIII.
- ETAP IX:** Public Relations programu rewitalizacji w całym okresie jego realizacji.
- ETAP X:** Uzupełnienie i rozszerzanie programu rewitalizacji o nowe zadania zgłaszane przez instytucje, organizacje i firmy działające na obszarze objętym programem rewitalizacji.

Proponuje się przyjąć, aby uzupełnienie i rozszerzenia Programu Rewitalizacji o nowe zadania było dokonywane co dwa lata, czyli na koniec 2007, 2009, 2011 i 2013 roku.

System wdrażania Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2015 będzie realizowany wg następującego harmonogramu.

**Harmonogram systemu wdrażania Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna
na lata 2006 - 2015”**

ETAPY	TERMIN REALIZACJI									
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
I	+									
II	+									
III	+									
IV	+	+	+	+	+	+	+	+		
V	+	+	+	+	+	+	+	+		
VI		+	+	+	+	+	+	+		
VII		+	+	+	+	+	+	+		
VIII		+		+		+		+	+	+
IX	+	+	+	+	+	+	+	+		
X		+		+		+				

ROZDZIAŁ XII

Monitoring i ewaluacja lokalnego programu rewitalizacji

14.1. System monitorowania programu rewitalizacji

Monitorowanie można zdefiniować jako systematyczne i ciągłe zbieranie, analizowanie i wykorzystywanie informacji dla celów kontroli zarządzania i podejmowania decyzji.

Monitorowanie projektu stanowi integralną część codziennego zarządzania. Jego celem jest dostarczenie informacji, na podstawie której osoby zarządzające projektem mogą wskazać na problemy związane z wdrażaniem projektu oraz je rozwiązać, jak również ocenić postęp w stosunku do pierwotnych planów.

Plan i charakterystyka systemu monitorowania obejmuje pięć kroków:

- ❖ **KROK 1 – Analiza celów projektu.**
- ❖ **KROK 2 – Przegląd procedur wdrażania.**
- ❖ **KROK 3 – Przegląd wskaźników.**
- ❖ **KROK 4 – Zaprojektowanie formatu raportów.**
- ❖ **KROK 5 – Przygotowanie planu wdrażania systemu monitorowania.**

W odniesieniu do „Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2013” te pięć kroków w procesie monitoringu to:

1. **Analiza celów projektu:** monitorowanie w całym okresie realizacji programu rewitalizacji, czy cele określone w rozdziale V są osiąmane poprzez realizację poszczególnych projektów objętych programem.
2. **Przegląd procedur wdrażania:** dotyczy będzie harmonogramu realizacji X etapów systemu wdrażania programu rewitalizacji. Zasadniczo ten „krok” służy dopasowaniu potrzeb informacyjnych do roli podejmowania decyzji przez instytucję zarządzającą programem rewitalizacji.
3. **Przegląd wskaźników:** dotyczy właściwego doboru wskaźników produktu i rezultatu dla poszczególnych projektów przygotowywanych przez beneficjentów końcowych na realizację zadań objętych programem rewitalizacji. Wskaźniki te muszą być zgodne z wytycznymi funduszy strukturalnych jeżeli będą współfinansowały dany projekt. Wskaźniki te muszą się także odnosić do 27 wybranych wskaźników (rozdział VIII), które zgodnie z zasadą trwałości będą służyły do pomiaru efektywności całego programu rewitalizacji, który będzie przeprowadzony w pięciu etapach: na koniec każdego roku: 2007, 2011 i 2013.
4. **Zaprojektowanie formy raportu:** raporty z realizacji poszczególnych projektów będą składane w standardowej formie przez beneficjentów końcowych instytucji koordynującej program rewitalizacji. Monitorowania nie można uznać bowiem za pomyślne tylko dlatego, że zostały zebrane wymagane informacje. Zebrane informacje muszą zostać przekazane w odpowiedniej formie, odpowiedniej osobie i w odpowiednim czasie. Tylko w takiej sytuacji można podjąć techniczną i właściwą decyzję, by zająć się problemem i zapewnić, że projekt „wróci na właściwy szlak”, albo upewnić się, iż jest realizowany prawidłowo. Raporty powinny być składane wg następującego wzoru matrycy logicznej:

**Raport z realizacji projektu objętego
„Programem Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna
na lata 2006 - 2013”**

1. Tytuł projektu:	2. Termin realizacji:	
3. Nazwa beneficjenta końcowego:	8. Fundusz Strukturalny UE	Priorytet:
4. Kierownik projektu:		Działanie:
5. Cele projektu:		Poddziałanie:
6. Opis projektu:		Dziedzina interwencji:
7. Finansowanie projektu:	9. Wskaźniki monitoringu:	
7.1. ERDF	1) Produkt	
7.2. Wkład własny	2) Rezultat	
7.3. Inne źródła		
10. Napotkane problemy w trakcie realizacji projektu:	11. Kontynuacja projektu:	
	12. Podpis kierownika projektu:	

5. Przygotowanie planu wdrażania systemu monitorowania: równoległe realizowane z harmonogramem systemu wdrażania programu rewitalizacji – rozdział X.

12.2. Ewaluacja programu rewitalizacji

Ewaluacja „Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna w latach 2006-2015” obejmować będzie ocenę okresową odpowiedzialności, efektywności, skuteczności, wpływu, realności ekonomicznej i finansowej oraz trwałości programu w kontekście jego ustalonych celów. Celem ewaluacji jest przegląd osiągnięć programu rewitalizacji w stosunku do planowanych oczekiwań oraz wykorzystanie doświadczeń płynących z realizacji programu w przyszłości. Przy dokonywaniu ewaluacji korzysta się z rutynowych raportów przygotowanych w trakcie wdrażania programu rewitalizacji, których wzór dla poszczególnych projektów podany został w rozdziale XI pkt. 1.

Ważną kwestią, która wywiera wpływ na każdą ewaluację jest wybór kryteriów. Komisja Europejska stosuje następujące kryteria:

1. **Odpowiedniość** – odpowiedniość celów programu rewitalizacji i poszczególnych projektów realizowanych w jego ramach dla problemów, jakie program miał rozwiązać, jak również dla środowiska fizycznego i środowiska polityk, w ramach których funkcjonuje.
2. **Przygotowanie programu rewitalizacji** – logika i kompletność procesu planowania programu oraz wewnętrzna logika i spójność programu.
3. **Efektywność** – koszty, szybkość i efektywność zarządzania, przy wykorzystaniu których wkład i działania zostały przekształcone w wyniki oraz jakość osiągniętych wyników.
4. **Skuteczność** – ocena wkładu osiągniętego dzięki wynikom w stosunku do osiągnięcia celów programu, oraz tego, jaki wpływ miały założenia na osiągnięcia programu.
5. **Wpływ** – skutek, jaki wywiera program w szerszym środowisku, oraz jego wkład w rozwój i podniesienie konkurencyjności miasta Pilzna.
6. **Trwałość** – prawdopodobieństwo, że strumień korzyści wynikających z programu będzie „płynął” nadal, szczególnie kontynuacja działań w ramach programu i osiąganie wyników, ze szczególnym uwzględnieniem czynników rozwojowych wsparcia ze strony polityki, czynników ekonomicznych i finansowych aspektów społeczno-kulturowych, płci. Odpowiedniość technologii i zdolności instytucjonalnych.

W ramach ewaluacji dokonywana będzie ocena matryc logicznych, składanych przez beneficjentów końcowych po zakończeniu realizacji poszczególnych projektów. Natomiast okresowe oceny programu rewitalizacji dokonywane będą zgodnie z systemem wdrażania programu rewitalizacji i monitoringiem co dwa lata, czyli na koniec każdego roku kalendarzowego. Pierwsza ocena zostanie dokonana na koniec 2007 r., a kolejne na koniec 2009 i 2011 roku.

ROZDZIAŁ XIII

Pomiar efektywności lokalnego programu rewitalizacji

Fundamentalne znaczenie w decyzjach inwestycyjnych, szczególnie o takim wymiarze jak „Program Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2015” mają kryteria oceny efektywności.

W odniesieniu do tego programu pomiar efektywności należy rozpatrywać na dwóch poziomach:

A. POZIOM PIERWSZY:

Bieżąca ocena wskaźników efektywności poszczególnych projektów przygotowywanych przez beneficjentów końcowych na zadania objęte programem rewitalizacji. Zgodnie z obowiązującymi wytycznymi dla każdego projektu składanego do funduszy strukturalnych. Rewitalizacja obszarów miejskich, muszą być opracowane studia wykonalności.

W ramach studiów wykonalności należy obliczyć następujące wskaźniki:

1. Wskaźnik do obliczenia dynamicznego kosztu jednostkowego DGC:

Definicja DGC jest dana poniższym wzorem:

$$DGC = p_{EE} = \frac{\sum_{t=0}^{t=n} \frac{KI_t + KE_t}{(1+i)^t}}{\sum_{t=0} \frac{EE_t}{(1+i)^t}}$$

KI_t – nakłady inwestycyjne poniesione w danym roku;

KE_t – koszty eksploatacyjne poniesione w danym roku;

i – stopa dyskontowa;

t – rok, przyjmuje wartości od 0 do n , gdzie 0 jest rokiem, w którym ponosimy pierwsze koszty, natomiast n jest ostatnim rokiem funkcjonowania inwestycji /przy przyjęciu założeń amortyzacji liniowej okres eksploatacji projektów współfinansowanych przez fundusze strukturalne mieści się w przedziale od 20 – 30 lat/.

EE_t – miara rezultatu, ilość wymienionych okien, powierzchnia zrewitalizowanego budynku mieszkalnego, lub ilość oczyszczonych ścieków.

2. Wskaźnik efektywności kosztowej WEK:

Wskaźnik efektywności kosztowej (WEK) = Średnioroczna miara rezultatu (ŚMR)/Średnioroczny koszt (ŚK).

$$WEK = \frac{\acute{S}MR}{\acute{S}K}$$

* **Średnioroczna miara rezultatu (ŚMR)** – osiąganego po realizacji całego przedsięwzięcia, czyli liczona według różnych wskaźników w zależności od charakteru inwestycji:

np. w przypadku projektu inwestycyjnego o charakterze oświatowym lub kulturalnym stosuje się następujący do obliczania miary rezultatu:

Średnioroczna Miara Rezultatu =

aktualna ilość użytkowników x n + ilość nowych użytkowników x m

gdzie:

n, m – wagi, proporcja wartości 0,7; 0,3, a dla inwestycji generującej bezpośredni efekt ekologiczny np. oczyszczalni ścieków, czy kanalizacji;

Średnioroczna miara rezultatu = X* ilość ścieków objęta projektem [m³/rok];

gdzie: **X** jest największą wartością spośród **X1, X2**

gdzie:

$$X1 = \sqrt{((BZT_5 \text{ „przed”} - BZT_5 \text{ „po”})/300)}$$

$$X2 = \sqrt{((NNH_4 \text{ „przed”} - NNH_4 \text{ „po”})/60)}$$

BZT₅ „przed”, NNH₄ „przed” należy wyrazić w gramach /m³.

„przed” – stan przed realizacją projektu;

„po” – stan po realizacji projektu.

* **Średnioroczny koszt (ŚK)** - obejmuje roczne koszty operacyjne po realizacji projektu (wraz z amortyzacją).

Roczne koszty operacyjne (RKO) eksploatacyjne – koszty generowane w wyniku realizacji projektu w okresie rocznym. Jest to więc zmiana kosztów wywołana realizacją projektu, wraz z amortyzacją.

3. Analiza wskaźnikowa projektu,

czyli przedłożenie nakładów finansowych na wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania. Przykładowe wskaźniki podajemy dla dwóch rodzajów inwestycji.

Pierwszy przykład: inwestycja budowlana (remont, modernizacja, termomodernizacja itp.) obiektu użyteczności publicznej.

Wskaźniki produktu:

Kubatura obiektu [m³]

Powierzchnia użytkowa [m²]

Ilość zmodernizowanych lub wyposażonych obiektów kulturalnych [szt.].

Wskaźniki efektywności produktu:

Nakłady / Kubatura obiektu [PLN/m³]

Nakłady / Powierzchnia użytkowa [PLN/m²]

Nakłady / Ilość obiektów [PLN/szt.]

Wskaźniki rezultatu:

Łączna liczba osób korzystających ze zbudowanych /zmodernizowanych obiektów
[osoba/rok]

Wskaźniki efektywności rezultatów:

Nakłady / liczba osób korzystających ze zbudowanych / zmodernizowanych obiektów
[PLN/osoba/rok]

Drugi przykład: oczyszczalnia ścieków, kanalizacja

Wskaźniki produktu:

Długość wybudowanej kanalizacji [mb]

Wzrost przepustowości oczyszczalni (w przypadku grupy projektów, ilość i przepustowość łączną) [m³/d]

Wskaźniki efektywności produktu:

Nakłady na kanalizację w stosunku do długości sieci [PLN/mb]

Nakłady na oczyszczalnię w stosunku do wzrostu przepustowości [PLN/m³]

Wskaźniki rezultatu:

Ilość ścieków oczyszczonych w wyniku realizacji inwestycji [m³]

Wzrost poziomu skanalizowania [%] (podać przed i po)

Wskaźniki efektywności rezultatów:

Nakłady na kanalizację w stosunku do ilości użytkowników [PLN/Mk]

Nakłady na kanalizację w stosunku do ilości użytkowników turystów [PLN/Mk]

Nakłady na kanalizację w stosunku do ilości użytkowników, turystów, RLM pozostałych
[PLN/Mk]

Nakłady na oczyszczalnię w stosunku do docelowej ilości ścieków oczyszczanych
[PLN/m³]

Nakłady na oczyszczalnię i kanalizację w stosunku do usuniętego ładunku BZT5 w
wyniku realizacji przedsięwzięcia [PLN/gO₂/m³]

Ilość ścieków dopływających do oczyszczalni w stosunku do przepustowości [%]

Jednostkowy koszt oczyszczania bez amortyzacji [PLN/m³]

Jednostkowy koszt oczyszczania ścieków wraz z amortyzacją [PLN/m³]

Jednostkowy koszt odprowadzenia ścieków (kanalizacji) bez amortyzacji [PLN/m³]

Jednostkowy koszt odprowadzenia ścieków (kanalizacji) wraz z amortyzacją [PLN/m³]

Jednostkowy koszt energii elektrycznej sieci kanalizacyjnej [PLN/kWh]

4. Zaktualizowana wartość projektu NPV

Dynamiczne (dyskontowe) formuły oceny efektywności oparte są na rachunku dyskontowym dla całego okresu realizacji i eksploatacji inwestycji. Metody dyskontowe, jako kryterium, podejmowania decyzji, są szczególnie doceniane w przypadku inwestycji kapitałowych o dłuższym horyzoncie czasu.

Projekty inwestycyjne generują strumienie wpływów i wydatków, czyli strumienie sald przepływów pieniężnych w przyjętym okresie użytkowania /eksploatacji inwestycji, czyli w okresie 20 – 30 lat.

Wartość bieżącą netto NPV tego strumienia sald obliczamy wg wzoru:

$$NPV = S_0 \times a_0 + S_1 \times a_1 + S_2 \times a_2 + \dots + S_t \times a_t$$

Gdzie:

S_t – różnice wpływów i wydatków, czyli salda przepływów pieniężnych netto w kolejnych latach horyzontu czasu objętego rachunkiem

r – stopa dyskontowa (6 %)

$a_t = q^{-t}$ – współczynnik dyskontujący

$t = 0, 1, \dots, n$ – okres eksploatacji inwestycji (20 lat)

Jeżeli $q = (1 + r)$, to:

$$q^{-t} = \frac{1}{q^t} = \frac{1}{(1+r)^t}$$

czyli:

$$NPV = \sum_{t=0}^n S_t * q^{-t}$$

Ponieważ:

$$NPV = S_0 + S_1 * q^{-1} + S_2 * q^{-2} + \dots + S_t * q^{-t}$$

Wobec tego:

$$NPV = S_0 + \frac{S_1}{q^1} + \frac{S_2}{q^2} + \dots + \frac{S_t}{q^t}$$

Czyli:

$$NPV = S_0 + \frac{S_1}{(1+r)^1} + \frac{S_2}{(1+r)^2} + \dots + \frac{S_t}{(1+r)^t}$$

B. DRUGI POZIOM:

Dotyczyć będzie oceny efektywności całego „Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2015”. Ta ocena polegać będzie na obliczeniu wybranych wskaźników podanych w Rozdziale IX.

Te oceny połączone z monitoringiem i ewaluacją będą dokonywane co dwa lata. Pierwsza ocena zostanie dokonana na koniec 2008 roku.

Porównanie wyliczonych w tym okresie wskaźników z 27 wskaźnikami założonymi w rozdziale IX, będzie pokazywało poziom efektywności programu oraz jego wpływ na rozwój i podniesienie standardów cywilizacyjnych całego miasta Pilzna.

Prognoza wartości NPV dla „Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2015”

ROK	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	SUMA
Nakłady inwestycyjne ogółem w tys. PLN	7,50	337,00	340,00	220,00	230,00	1911,00	11381,00	8869,00	23295,50
Dotacja 75% ERDF	5,63	252,75	255,00	165,00	172,50	1433,25	8535,75	6651,75	17471,63
Dotacja 85% ERDF	6,38	286,45	289,00	187,00	195,50	1624,35	9673,85	7538,65	19801,18
Wkład Własny 25%	1,88	84,25	85,00	55,00	57,50	477,75	2845,25	2217,25	5823,88
Wkład Własny 15%	1,13	50,55	51,00	33,00	34,50	286,65	1707,15	1330,35	3494,33
Przepływy pieniężne – 15 % nakładów inwestycyjnych	1,13	50,55	51,00	33,00	34,50	286,65	1707,15	1330,35	3494,33
Stopa dyskonta r = 6 %	1,000000	0,943396	0,889996	0,839619	0,792094	0,747258	0,704961	0,665057	0,627412
Zdyskontowane przepływy pieniężne NPV	1,13	47,69	45,39	27,71	27,33	214,20	1203,47	884,76	2192,38
Skumulowane NPV	4644,05								

Po analizie wyliczonych wskaźników efektywności programu rewitalizacji nasuwają się następujące wnioski:

1. Przy zastosowanej stopie dyskonta wynoszącej 6 % (wskaźnik NPV jest dodatni $NPV > 0$) jego skumulowana wartość dla projektu wynosi **4 644,05 tys. PLN**. Świadczy to o tym, iż aktualna wartość strumienia wpływów przekracza aktualną wartość strumienia nakładów. Inwestycja jest bezpieczna, nie niesie zagrożeń ekonomicznych dla beneficjentów końcowych. Z przeprowadzonej analizy wrażliwości programu rewitalizacji wynika także, iż w rozpatrywanym przedziale zmienności, czyli inaczej przyjętym okresie eksploatacji inwestycji nie występuje zagrożenie wystąpienia ujemnej wartości NPV.
2. Program rewitalizacji nie generuje znaczącego zysku netto, a o jego opłacalności ekonomicznej decydują efekty publiczne uzyskane w ramach programu rewitalizacji, związane z realizacją celów nadrzędnych i szczegółowych oraz osiągniętych wskaźników produktów i rezultatów, czyli:
  - a) mierzalne wskaźniki celów nadrzędnych i szczegółowych
    - wartość inwestycji objętych programem rewitalizacji – **23 295,5 tys.**
    - tempo wzrostu PKB + **5,5 %**
    - zmniejszenie stopy bezrobocia w latach 2006 – 2015: **-7%**
    - tempo wzrostu konsumpcji/rocznie/ + **5,3%**
    - tempo wzrostu inwestycji/rocznie/ + **8,3%**
    - zmniejszenie obszarów objętych patologią społeczną w latach 2006 – 2015 – **20%**
    - lokalny wskaźnik urbanizacji – **39,78 %**
  - b) mierzalne wskaźniki produktów dla programu rewitalizacji
    - liczba zmodernizowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją – 3 szt.,
    - liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej (chodniki i drogi wewnętrzne) – 3 szt.,
    - liczba budynków poddanych renowacji - 13 szt.,
    - powierzchnia użytkowa budynków poddanych renowacji – 2676,3 m²,
    - liczba budynków poddanych termo-renowacji – 13 szt.,

- liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje) – 13 szt.,
- powierzchnia zdegradowanych dzielnic i obszarów miast poddanych rewitalizacji -12 km²,
- liczba projektów walki z przestępczością i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców (monitoring) – 1 szt.,
- liczba budynków przebudowanych/wyremontowanych na cele edukacyjno/społeczne – 3 szt.,

c) mierzalne wskaźniki rezultatów dla programu rewitalizacji,

- liczba wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym – 1 szt.
- liczba przestępstw w mieście – 3%
- wskaźnik wykrywalności przestępstw - +5%
- liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie zrewitalizowanym: - 14 szt.
- liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki – 2 szt.
- liczba obiektów zabezpieczonych przed zagrożeniami – 13 szt.
- liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów inwestycyjnych na obszarze rewitalizowanym - 50 szt.
- liczba nowych przedsiębiorstw – 50 szt.
- liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych – 50 szt.

3. Okres zwrotu programu rewitalizacji przy uwzględnieniu dotacji z ERDF w wysokości co najmniej 75 % wartości jego budżetu wynosi od 7-10 lat. Natomiast bez uwzględnienia dotacji okres zwrotu jest powyżej 20 lat, czyli powyżej okresu amortyzacji i przyjętego okresu eksploatacji wynoszącego 20 lat. Dotacja z ERDF lub EOG zapewnia szybki okres zwrotu poniesionych nakładów inwestycyjnych. Reasumując, należy jednoznacznie stwierdzić, iż program rewitalizacji jest bezpieczny ekonomicznie dla beneficjentów końcowych, którzy będą w oparciu o niego, przygotowywali wnioski i studia wykonalności dla poszczególnych zadań inwestycyjnych. Program rewitalizacji podnosi także poziom cywilizacyjny i

konkurencyjność gminy Pilzno na lokalnym, regionalnym, przygranicznym, krajowym i europejskim rynku miast średniej wielkości ogólnopolskim i europejskim rynku kultury.

Prognoza wartości wskaźników do analizy wskaźnikowej „Program Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2015”

A) Wskaźniki efektywności produktów:

1. Nakłady/Liczba zmodernizowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją.
Jednostka: PLN/szt.
23 295,50 tys. / 3 = 7765,2
2. Nakłady/ Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury drogowej (chodniki i drogi wewnętrzne).
Jednostka: PLN/szt.
23 295,50 tys. / 3 = 7 765,2
3. Nakłady/ Liczba budynków poddanych renowacji.
Jednostka: PLN/szt.
23 295,50 tys./ 13 = 1791,96
4. Nakłady/Powierzchnia użytkowa budynków poddanych renowacji.
Jednostka: PLN/m²
23 295,50 tys./ 2676,3 = 8,70
5. Nakłady/Liczba budynków poddanych termo-renowacji.
Jednostka: PLN /szt.
23 295,50 tys./ 13 = 1791,96

6. Nakłady/Liczba budynków poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (instalacje).

Jednostka: PLN/szt.

23 295,50 tys. / 13 = 1791,96

7. Nakłady/Powierzchnia zdegradowanych dzielnic i obszarów miast poddanych rewitalizacji.

Jednostka: PLN/km².

23 295,50 tys. / 12 = 1 941,3

8. Liczba projektów walki z przestępczością i poprawy bezpieczeństwa mieszkańców (monitoring).

Jednostka: PLN/szt.

23 295,50 tys. / 1 = **23 295,50**

9. Nakłady/Liczba budynków przebudowanych/wyremontowanych na cele edukacyjno/społeczne.

Jednostka: PLN/szt.

23 295,50 tys. / 3 = 7 765,17

B) Wskaźniki efektywności rezultatów:

1. Nakłady/Liczba wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym.

Jednostka: PLN/szt.

23 295,50 tys. / 1 = 23 295,50

2. Liczba przestępstw w mieście.

Jednostka: PLN/%

23 295,50 tys. / (-) 3% = 7 765,17

3. Wskaźnik wykrywalności przestępstw.

Jednostka: PLN/%

23 295,50 tys. / +5% = 4 659,1

4. Nakłady/Liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie zrewitalizowanym.

Jednostka: PLN/szt.

23 295,50 tys. /14= 1 663,96

5. Nakłady/Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki

Jednostka: PLN/szt.

23 295,50 tys. / 2 = 11 647,75

6. Nakłady/Liczba obiektów zabezpieczonych przed zagrożeniami.

Jednostka: PLN/szt.

23 295,50 tys. /13 = 1 791,96

7. Nakłady/Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów inwestycyjnych na obszarze rewitalizowanym.

Jednostka: PLN/szt.

23 295,50 tys. /50 = 465,91

8. Nakłady/Liczba nowych przedsiębiorstw.

Jednostka: PLN/szt.

23 295,50 tys. /50 = **465,91**

9. Nakłady/Liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych.

Jednostka: PLN/szt.

23 295,50 tys. /50 = **465,91**

ROZDZIAŁ IX

Marketing terytorialny programu rewitalizacji

Powszechna akceptacja przeniesienia marketingowego systemu myślenia i działania do praktyki zarządzania jednostkami samorządu terytorialnego nie oznacza wiernego wdrożenia całokształtu zasad, funkcji oraz instrumentów wypracowanych przez dziesiątki lat funkcjonowania marketingu w podmiotach gospodarczych. Określona specyfika jednostek przestrzenno-administracyjnych, takich jak miasto Pilzno powoduje bowiem, że odmiennie należy postrzegać, formułować i analizować cele, podmioty i przedmioty marketingu terytorialnego oraz jego strategię, mierniki rynkowe i organizację. Przyjęcie marketingowej koncepcji zarządzania gminą mającą miejski charakter wymaga więc jednoznacznego ustosunkowania się do wielu kwestii o fundamentalnym znaczeniu dla operacyjnych koncepcji marketingu "miejsce", a związanych przede wszystkim z procesem kształtowania i wymiany wartości dla poszczególnych grup klientów-rynków docelowych w strategiach marketingowych jednostek przestrzenno-administracyjnych.

Jednym z bardziej złożonych względów merytorycznych i metodologicznych problemów ogólnych marketingu terytorialnego jest wyjaśnienie istoty, struktury i zakresu głównego składnika "wartości dla klienta", a jednocześnie najważniejszego narzędziowego obszaru działań marketingowych jednostek samorządu terytorialnego, czyli produktu.

Gmina miejska – podstawowy produkt marketingu terytorialnego stanowi charakterystyczną formę współżycia społecznego, sferę oddziaływań kulturowych, obejmującą wiele dziedzin i mającą nierzadko cechy ponadnarodowe. Współczesna kultura europejska jest kulturą miast. Trudno się z tym nie zgodzić. Postęp, we wszystkich praktycznie dziedzinach, tworzy się w mieście lub w bezpośredniej jego bliskości. Warunki miejskie przyciągają przedsiębiorczych ludzi, chcących uzyskać łatwy dostęp do wielu instytucji i urzędów, mogących w ten sposób poszerzać wiedzę i umiejętności, nawiązywać

kontakty, wymieniać pomysły, prezentować siebie i swoje wyroby. Setki i tysiące miast na świecie, to "przedsięwzięcia" nierentowne - mimo to istnieją i realizują swe funkcje. Każda gmina miejska, niezależnie od swej historii, warunków naturalnych, aktualnego profilu gospodarczego itp., posiada zasoby pozwalające na wykreowanie takiego wizerunku, by przyciągnął on "klientów" oferty miejskiej, a w konsekwencji pozyskał osoby i instytucje pożądane dla kształtowania przyszłości miasta Pilzna. Miasto powinno być postrzegane, jako obiekt generujący korzyści, a promocja lokalnej oferty służyć osiągnięciu szeroko rozumianych celów rozwojowych.

We współczesnych realiach rynkowych miasto Pilzno i społeczność lokalna zmuszone są do współlistnienia na zasadach konkurencji z innymi podobnymi miastami i gminami. Potencjał produkcyjny, zasoby ludzkie, nowoczesność technologii, dostęp do informacji, czy instytucje okołobiznesowe to tylko niektóre z wyznaczników pozycji miasta Pilzna i jego oferty. Walory miejskie, aby zostały wykorzystane i przyczyniły się do osiągnięcia lokalnych celów, muszą zostać odpowiednio zaprezentowane. Potencjalny nabywca musi wiedzieć gdzie, co, za ile i na jakich warunkach może nabyć. Nieodłącznym elementem procesu rozwoju terenów zurbanizowanych jest więc dziś marketing miast - proces zarządzania zmierzający do identyfikacji i antycypacji potrzeb konsumenta, aby zaspokoić je wydajnie i zyskownie. Zasadniczą cechą marketingu jest nadrzędność orientacji na klienta, stąd wynika społeczna funkcja marketingu. Marketing terytorialny ma na celu wzrost zdolności konkurencyjnej wyodrębnionej, zagospodarowanej przestrzeni, w tym przestrzeni miejskiej. Pewien zbiór produktów miasta Pilzna tworzony jest w sposób marketingowy, tzn. bodźcem ich generowania jest informacja o niezaspokojonych potrzebach i istniejącym popycie. Przedsięwzięcia promocyjne powinny przyczynić się do zaistnienia pożądanego wizerunku miasta Pilzna w świadomości jego potencjalnych nabywców. Znaczenie działań promocyjnych nabiera zwłaszcza wartości w momencie, gdy Pilzno, jako miasto intensywnie restrukturyzowanego regionu, jest przypadkiem szczególnym. W tym "mieście zachodzi konieczność stworzenia innej niż dotychczasowa, nowej orientacji ekonomicznej". Nie leży to, jakby się pobieźnie wydawało, tylko w interesie nowo powstałych przedsiębiorstw - choć ich udział w działaniach promocyjnych jest w takiej sytuacji szczególnie mile widziany - ale całej lokalnej społeczności, która jest od tego momentu kojarzona z inną niż „tkacką orientacją zawodową”. Działania promocyjne powinny powodować wzrost "popytu na gminę", co z kolei skutkowałoby zmniejszaniem się bezrobocia, wzrostem zamożności

---

---

mieszkańców, prowadzeniem intensywniejszej polityki edukacyjnej (kwalifikacje, światopogląd), neutralizacją konfliktów społecznych.

Bezrobocie w Pilźnie, będące głównie rezultatem procesów restrukturyzacji schyłkowych branż przemysłu, doprowadza do ubożenia mieszkańców. To z kolei skutkuje wzrostem zjawisk patologii społecznej, takich jak: alkoholizm, przestępczość, itp. Załamanie się procesu rozwoju miasta Pilzna może grozić upadkiem gospodarczym i społecznym struktur miejskich. Zachwianiu ulegają wówczas podstawowe wartości i normy współżycia społecznego, a to dalej prowadzić może nawet do wyludnienia miasta Pilzna i jego upadku.

Doświadczenie uczy, że kryzys wielu struktur miejskich spowodowany jest właśnie bezrobociem, które na terenie miasta Pilzna jest na bardzo wysokim poziomie, w stosunku do średniej krajowej stopy bezrobocia (ok. 18,4%) i wynosi 18,7% w powiecie dębickim, zaś w samym mieście Pilźnie bezrobotnych jest 1096 osób. Wykreowanie nowego wizerunku miasta Pilzna, będącego często przyczyną i rezultatem zamierzonego strategicznie rozwoju gospodarczego, staje się nieodzownie częścią jego rozwoju i wchodzi w skład działań koniecznych do podjęcia przez władze lokalne.

ROZDZIAŁ XV

Podsumowanie i wnioski

„Program Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015” obejmuje obszar części miasta Pilzna, charakteryzujący się negatywnymi czynnikami społeczno – gospodarczo – ekonomicznymi.

1. Instytucją wdrażającą i nadzorującą program rewitalizacji jest Urząd Miejski w Pilźnie.

2. Planem rewitalizacji objętych jest 7 beneficjentów końcowych, którzy zgłosili swój udział w programie:
  - I. Urząd Miejski w Pilźnie
  - II. Jednostki organizacyjne miasta Pilzna
  - III. Ośrodki zdrowia
  - IV. Stowarzyszenia i fundacje
  - V. Kościoły
  - VI. Organizacje sportowe
  - VII. Wspólnoty mieszkaniowe

3. „Program Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2015” jest jednym ze strategicznych dokumentów rozwojowych miasta Pilzna. Czas jego realizacji został określony na lata 2006-2015.

Realizacja Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006 - 2015 będzie wymagać zarówno od miasta Pilzna, jak i od instytucji, organizacji i pozostałych beneficjentów końcowych usytuowanych w obszarze objętym rewitalizacją dużej pracy w zakresie przygotowywania dokumentacji technicznej, studiów wykonalności, wniosków aplikacyjnych.

Na obszarze będącym obszarem oddziaływania programu rewitalizacji mieszka około 4 300 osób.

4. Szacunkowa wartość zaplanowanych do wykonania prac w latach 2006-2013 wynosi **23 295,5 tys. PLN** Aby te prace przygotować beneficjenci końcowi z obszaru rewitalizowanego muszą przygotować **34 projekty** do funduszy strukturalnych UE, MF EOG i innych dostępnych funduszy zewnętrznych finansujących projekty rewitalizacyjne.

Zestawienie zbiorcze wielkości nakładów finansowych na zadania objęte „Programem Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015”

Jak z niej wynika to zapotrzebowanie na środki inwestycyjne wynosi w kolejnych latach:

Podmioty uczestniczące w programie rewitalizacji	LATA								
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	RAZEM
Urząd Miejski	0,00	0,00	0,00	50,00	191,00	1791,00	5050,00	4750,00	11832,00
Jednostki organizacyjne miasta Pilzna	7,50	7,00	10,00	50,00	0,00	0,00	2050,00	1179,00	3303,50

Ośrodki zdrowia	0,00	0,00	300,00	90,00	9,00	0,00	2401,00	0,00	2800,00
Stowarzyszenia i fundacje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	300,00	1420,00	1720,00
Kościół	0,00	330,00	30,00	30,00	30,00	120,00	680,00	570,00	1790,00
Organizacje sportowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	800,00	700,00	1500,00
Wspólnoty mieszkaniowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	250,00	350,00
RAZEM	7,5	337	340	220	230	1911	11381	8869	23295,50

Zestawienie zbiorcze wielkości nakładów finansowych na zadania objęte „Programem Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015”

Udział %	Wariant I dotacji 75%	Wariant II dotacji 85%	Wariant I Wkład własny 25%	Wariant II Wkład własny 15%	100% (tys. PLN)
ROK					
Urząd Miejski	8874,00	10057,20	2958,00	1774,80	11832,00
2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2008	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2009	37,50	42,50	12,50	7,50	50,00
2010	143,25	162,35	47,75	28,65	191,00
2011	1343,25	1522,35	447,75	268,65	1791,00
2012	3787,50	4292,50	1262,50	757,50	5050,00
2013	3562,50	4037,50	1187,50	712,50	4750,00
Jednostki organizacyjne miasta Pilzna	2477,63	2807,98	825,88	495,53	3303,50
2006	5,63	6,38	1,88	1,13	7,50
2007	5,25	5,95	1,75	1,05	7,00
2008	7,50	8,50	2,50	1,50	10,00
2009	37,50	42,50	12,50	7,50	50,00
2010	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2011	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2012	1537,50	1742,50	512,50	307,50	2050,00
2013	884,25	1002,15	294,75	176,85	1179,00
Ośrodki zdrowia	2100,00	2380,00	700,00	420,00	2800,00
2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2008	225,00	255,00	75,00	45,00	300,00

2009	67,50	76,50	22,50	13,50	90,00
2010	6,75	7,65	2,25	1,35	9,00
2011	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2012	1800,75	2040,85	600,25	360,15	2401,00
2013	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Stowarzyszenia i fundacje	1290,00	1462,00	430,00	258,00	1720,00
2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2008	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2009	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2010	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2011	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2012	225,00	255,00	75,00	45,00	300,00
2013	1065,00	1207,00	355,00	213,00	1420,00
Kościoły	1342,50	1521,50	447,50	268,50	1790,00
2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	247,50	280,50	82,50	49,50	330,00
2008	22,50	25,50	7,50	4,50	30,00
2009	22,50	25,50	7,50	4,50	30,00
2010	22,50	25,50	7,50	4,50	30,00
2011	90,00	102,00	30,00	18,00	120,00
2012	510,00	578,00	170,00	102,00	680,00
2013	427,50	484,50	142,50	85,50	570,00
Organizacje sportowe	1125,00	1275,00	375,00	225,00	1500,00
2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2008	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2009	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2010	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2011	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2012	600,00	680,00	200,00	120,00	800,00
2013	525,00	595,00	175,00	105,00	700,00
Wspólnoty mieszkaniowe	262,50	297,50	87,50	52,50	350,00
2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2008	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2009	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2010	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2011	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2012	75,00	85,00	25,00	15,00	100,00
2013	187,50	212,50	62,50	37,50	250,00

Łącznie w latach 2006-2015 na ogólną sumę **23 295,5 tys. PLN** można założyć, iż dotacja w wysokości **75 %** z wyniesie **17 471,63 tys. PLN**, a dotacja w wysokości **85 %** wyniesie **19 801,18 tys. PLN**.

Wkład własny beneficjentów końcowych wyniesie od **3 494,33 tys. PLN (15%)** do **5 823,88 tys. PLN (25%)**.

Od tej zasady mogą wystąpić następujące odstępstwa:

1. Dotacja z ERDF może być mniejsza niż 85% i 75 % wartości budżetu poszczególnych projektów, a wtedy wkład własny beneficjenta końcowego będzie większy niż planowane 15% i 25 %.
2. Wkład własny miasta Pilzna i pozostałych beneficjentów może być mniejszy niż 15% i 25 % w przypadku, gdy skorzystają z dofinansowania z krajowych środków publicznych:

z budżetu państwa – Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – 10 % wartości budżetu projektu.

z budżetu państwa – zgodnie z zasadami ustalonymi przez danego dysponenta części budżetowej np. Minister Kultury na projekty inwestycyjne może dać swoją promesę na pokrycie nawet 25 % wartości budżetu, a więc całego wkładu własnego.

3. Pamiętać należy o obowiązywaniu w zarządzaniu finansowym funduszami pomocowymi UE „Reguły n+3”.

Podstawę prawną tej reguły stanowi art. 31 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. wprowadzającego ogólne przepisy dotyczące Funduszy Strukturalnych.

Stanowi ona, że jeśli zobowiązanie Komisji ujęte w budżecie wspólnotowym w danym roku (roku n) nie zostanie „wyczerpane” wnioskami o płatność

przekazywanymi Komisji przez Instytucję Płatniczą do końca roku $n+2$, różnica między kwotą zobowiązania a kwotą wniosków o płatność zostanie automatycznie anulowana.

Zobowiązanie Komisji jest równoznaczne z alokacją rocznej transzy środków w budżecie wspólnotowym. Zdarzenie to następuje w roku n oraz w każdym kolejnym roku, który na potrzeby stosowania reguły $n+3$ staje się kolejnym rokiem n . Dnia 31 grudnia roku $n+2$ zobowiązanie zostaje anulowane. Oznacza to, że Państwo Członkowskie, które do końca roku $n+3$ złożyło wnioski o płatność opiewające na kwotę mniejszą niż roczna zobowiązań na rok n , bezpowrotnie traci kwotę różnicy. Anulowanie dotyczy, zatem jedynie tej części środków, dla której nie złożono poprawnego wniosku o płatność okresową.

Celem stosowania omawianego zabiegu jest motywowanie Państw Członkowskich do sprawnego wydatkowania alokowanych środków pomocowych.

4. Ważny wpływ na finansowanie projektów ma także możliwość uznania podatku VAT za koszt kwalifikowany w przypadku, gdy beneficjenci sektora finansów publicznych mimo, iż są jego płatnikiem, nie mają realnej możliwości jego odliczenia /Rozporządzenie KE (WE) nr 448/2004/.

Dotyczy to Pilzna i pozostałych jednostek finansów publicznych uczestniczących w programie rewitalizacji.

Pozostałym beneficjentom końcowym zgodnie z przepisami Ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 roku przysługuje prawo do odliczenia podatku VAT. W tym jednak przypadku podatek VAT w projektach będzie stanowił koszt niekwalifikowany.

5. Zakładając, iż do realizacji wszystkich zadań objętych planem rewitalizacji trzeba opracować **34 projekty** na współfinansowanie z funduszy strukturalnych to średnia wartość budżetu projektu szacuje się na kwotę około **1005 tys. PLN**. Wkład własny beneficjenta końcowego wynosić, więc będzie średnio około **106,41 tys. PLN (przy założeniu otrzymania 85% dotacji), 177,35 tys. tys. PLN (przy założeniu otrzymania 75% dotacji)**. Jeżeli rozbijemy każdy projekt

średnio na 3 lata, to jego roczna wartość wyniesie **335 tys. PLN**, czyli wkład własny - roczny dla przeciętnego projektu wynosić będzie **50,25 tys. PLN (15%)**. Ta symulacja pokazuje, iż zdecydowana większość beneficjentów końcowych planu rewitalizacji nie powinna mieć kłopotów z zabezpieczeniem wkładu własnego do poszczególnych projektów.

6. Projekty objęte planem rewitalizacji mogą być współfinansowane z wielu dostępnych źródeł krajowych i zagranicznych, w tym UE i EOG. Szczególnie atrakcyjne są dla projektów objętych programem rewitalizacji następujące fundusze i oferty bankowe:
  1. **Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego** Priorytet 3. Działanie 3.3.1. Zdegradowanie Obszary Miejskie, przemysłowe i powojkowe.
  2. **Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego** Priorytet 3. Działanie 3.2 Obszary podlegające restrukturyzacji.
  3. **Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego** Priorytet 2. Działanie 2.5 Promocja przedsiębiorczości.
  4. **Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw** Priorytet 2. Bezpośrednie wsparcie dla przedsiębiorców Działanie 2.3 Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw poprzez inwestycje.
  5. **Sektorowy Program Operacyjny Rozwoju Zasobów Ludzkich** Priorytet 1. Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej Działanie 1.3 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia.
  6. **Sektorowy Program Operacyjny Rozwoju Zasobów Ludzkich** Priorytet 2. Działanie 2.3 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki.
  7. **Regionalny Program Operacyjny dla Podkarpacia na lata 2007 - 2013:**
    - Priorytet 1. 1 Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
    - Priorytet 2. Infrastruktura techniczna
    - Priorytet 3. Społeczeństwo informacyjne
    - Priorytet 4. Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom
    - Priorytet 5. Infrastruktura publiczna

-
- Priorytet 6. Turystyka i kultura
- Priorytet 7. Spójność wewnątrzregionalna
- Priorytet 8. Pomoc techniczna
8. **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Priorytet 1. Gospodarka wodno-ściekowa.
9. **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Priorytet 2. Gospodarka Odpadami i ochrona ziemi.
10. **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Priorytet 5. Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych.
11. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 1. Zatrudnienie i integracja społeczna.
12. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 2. Rozwój potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw.
13. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 3. Wysoka jakość edukacji odpowiadająca wymogom rynku pracy.
14. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 4. Dobre państwo.
15. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 6. Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej.
16. **Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka** Priorytet 6. Polska gospodarka na rynku międzynarodowym.
17. **Program Operacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** "Rozwój infrastruktury kultury i szkolnictwa artystycznego".
18. **Program Operacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** "Edukacja kulturalna i upowszechnianie kultury".
19. **Mechanizm Finansowy EOG** Priorytet 1. Ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez między innymi redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii.
20. **Mechanizm Finansowy EOG** Priorytet 3. Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego, w tym transport publiczny i odnowa miast.
21. **Norweski mechanizm Finansowy** Priorytet 1. Ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez między innymi redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii,

22. **Norweski mechanizm Finansowy** Priorytet 3. Ochrona kulturowego dziedzictwa europejskiego, w tym transport publiczny i odnowa miast
23. **Norweski mechanizm Finansowy** Priorytet 4. Rozwój zasobów ludzkich
24. **Bank Gospodarstwa Krajowego** - Fundusz Termomodernizacji.
25. **Bank Gospodarstwa Krajowego** – Kredyt dla samorządów ze środków EBI.
26. **Bank Gospodarstwa Krajowego** – Fundusz Poręczeń Unijnych.
27. **Bank Gospodarstwa Krajowego** – Fundusz Rozwoju Inwestycji Komunalnych.
28. **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** – Program Ochrona wód przed zanieczyszczeniem.
29. **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** - Program Gospodarka wodna.
30. **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** – Program Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem poprzez zapobieganie i ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz oszczędzanie surowców i energii.
31. **Bank PKO BP** Program biznes inwestycja .
32. **Bank PKO S.A.** Kredyt UNIA.
33. **Bank BPH** Kredyt inwestycyjny prosty.
34. **Kredyt Bank** Kredyt Inwestycja z Unią Europejską.
35. **Kredyt Bank** Kredyt termomodernizacyjny.
36. **Raiffeisen Bank Polska** Pomostowe kredyty z dotacją UE.
37. **Bank Polskiej spółdzielczości BPS** Kredyt inwestycyjny na działalność gospodarczą.
38. **Bank Polskiej spółdzielczości BPS** Kredyt na realizację przedsięwzięć termomodernizacyjnych.
39. **Bank Gospodarki Żywnościowej** Kredyty strukturalne.
40. **Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych BISE** Kredyt inwestycyjny.
41. **Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych BISE** Kredyt europejski.
42. **Bank Ochrony Środowiska BOŚ S.A.** Kredyty proekologiczne.
43. **BRE Bank** Kredyt inwestycyjny.
44. **BRE Bank** Kredyt inwestycyjny BRE-UNIA.
45. **Bank Współpracy Europejskiej BWE** EUROKREDYT.
46. **CitiBank Handlowy** Kredyty inwestycyjne.
47. **Deutsche Bank PBC S.A.** Kredyt inwestycyjny.

48. **Getin Bank:** Kredyt inwestycyjny.
49. **Gospodarczy Bank Wilekopolski** Kredyt Inwestycyjny.
50. **Gospodarczy Bank Wilekopolski** Kredyt termomodernizacyjny.
51. **Invest Bank** Kredyt inwestycyjny.
52. **Krakowski Bank Spółdzielczy** Kredyty strukturalne.
53. **Krakowski Bank Spółdzielczy** Kredyt termomodernizacyjny.
54. **Nordea Bank Polska:** Kredyt Nordea Europa.

Podane źródła współfinansowania projektów realizowanych w ramach „**Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015**” mogą posłużyć do przygotowania w przypadku większych projektów montażu Partnerstwa Publiczno-Prywatnego PPP. Miasto Pilzno może w takich partnerstwach również uczestniczyć.

7. Z przeprowadzonej analizy możliwości finansowych miasta Pilzno wynika, iż posiada pełną zdolność do absorpcji funduszy zewnętrznych, a szczególnie tych dostępnych w ramach funduszy strukturalnych na współfinansowanie zadań objętych planem rewitalizacji w latach 2006-2015.

Podobna sytuacja występuje u pozostałych beneficjentów końcowych objętych planem rewitalizacji. Warunkiem wyjściowym jest bowiem zabezpieczenie wkładu własnego do poszczególnych projektów inwestycyjnych, a nie finansowanie zadań inwestycyjnych w całości ze środków własnych.

8. Strategicznym beneficjentem planu rewitalizacji jest miasto Pilzno, bez jego zaangażowania organizacyjnego, merytorycznego, logistycznego, w tym również finansowego realizacja planu byłaby niemożliwa.

Miasto Pilzno pełnić będzie funkcję instytucji wdrażającej i nadzorującej program rewitalizacji. Prowadzić także będzie monitoring, ewaluację i pomiar efektywności planu rewitalizacji. Na tej podstawie, co dwa lata, czyli w 2007, 2011 i 2013 będzie dokonywana aktualizacja i uzupełnienie planu rewitalizacji. Proponuje się, aby było to dokonywane wraz z przyjmowaniem nowego budżetu miasta Pilzno na kolejne lata.

Natomiast funkcja koordynatora planu rewitalizacji przypadnie, albo Zespołowi ds. Programu Rewitalizacji Obszaru Miejskiego Pilzna na lata 2006-2015 albo organizacji wybranej w drodze konkursu ofert.

Zespół redakcyjny

ROZDZIAŁ XVI

Źródła i literatura

15.1. Materiały źródłowe:

- Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Pilzna na lata 2004 – 2013,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pilzno
- Wieloletni Plan Inwestycyjny do 2015 r.
- Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego 2004 – 2006 i 2007 - 2013,
- Narodowy Plan Rozwoju Polski NPR 2004 – 2006,
- Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2007 – 2013,
- Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015,
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 –2013,
- Regionalny Program Operacyjny (RPO) dla województwa podkarpackiego na lata 2007-2013.

15.2. Literatura:

- Podręcznik rewitalizacji; UMiRM, Warszawa 2003,
- Podręcznik Zarządzania Cyklem Projektu; MGPiPS, Warszawa 2003,
- Ryzyko projektów inwestycyjnych; E. Ostrowska, PWN Warszawa 2002,
- Ocena projektów inwestycyjnych; H. Jonson; K.E. Limber s.c. Warszawa 2000,
- Instrumenty Lokalnego Rozwoju w Polsce; S. Lis, Małopolskie Forum Współpracy z Polonią, Tarnów 2004,
- Analiza kosztów i korzyści projektów inwestycyjnych; Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2004,